

Taglicht Nátán beszél a merényletről

Hétfő, 1931 április 20

III. évfolyam, 16. szám

Az egész város
szenzációja a
SZEMZŐ

féle **6.90**-es
férfi ing

Károly-körút 16
Kálvin-tér 10

Reggeli Ujság

MAGYARI PAPPI-MÁRIA
az abbáti és Iouranal husvét gyermekszép-
ségverseny győztese

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Főszerkesztő: BÉKESSY IMRE

Telefon: 296-99 és 125-10
Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-00

Öngyilkosságot követett el és meghalt Apponyi Antal Lajosné grófné

a bécsi Löw-szanatóriumban, ahol
súlyos idegbajára keresett gyógyulást

A dúsgazdag belga-orosz származású grófné esztendőök óta külföldön élt
és több szanatóriumban morfium-elvonó kurának vetette magát alá
Az öngyilkosságról értesítették a Budapesten élő férjét és az összes családtagokat

Bécs, április 19.

A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése.

Vasárnap a késő esti órákban Bécs társasági körében elterjedt annak a híre, hogy a bécsi Löw-szanatórium egyik lakója, Apponyi Gina grófné, gróf Apponyi Antal Lajos volt magyar felsőházi tag felesége öngyilkossági szándékából az utcára vetette magát és szörnyethalt.

A negyvennégy éves grófné ez év februárja óta volt a bécsi Löw-szanatórium lakója. Apponyi Gina grófné ugyanis esztendőök óta súlyos idegbajban szenvedett és állandóan morfiummal élt.

A grófné mindent elkövetett, hogy betegségétől szabaduljon s az utóbbi esztendőket úgyszólván állandóan külföldi szanatóriumokban töltötte. Legutóbb elhatározta, hogy a bécsi Löw-szanatóriumban ugynevezett morfiumentelvonó-kurának veti magát alá.

A szanatórium orvosai a legutóbbi napokban a grófnén újabb nyugtalan tüneteket tapasztaltak, úgyhogy még az eddiginél is gondosabb felügyelet alatt tartották. A szerencsétlen idegbeteg asszony azonban vasárnap délután, felhasználva egy óvatlan pillanatot, amikor egyedül tartózkodott a szanatórium második emeletén lévő szobájában, az utcára vetette magát. A grófné oly szerencsétlenül zuhant az utestre, hogy súlyos külső és belső sérüléssel következtében néhány perc múlva kiszorvott.

Az eset mély részvétet és feltűnést keltett Bécsben, ahol az előkelő magyar arisztokrata hölgyet és férjét — aki Budapesten a Hamburg-Amerika Line hajóstársaság megbízottja és a Klotild-utca 10. szám alatt lakik — ismerték. Apponyi Gina grófné orvosi vélemény szerint bizonyára pillanatnyi elmezavarásban követte el végzetes tetteit. Öngyilkosságáról azonnal értesítették Budapesten élő férjét és az Apponyi-család valamennyi tagját.

A tragikus sorsú Apponyi Lajos Antalné grófnéval a magyar arisztokrácia már évek óta nem találkozott Budapesten. Az orosz születésű, egykor dúsgazdag grófné, aki az orosz bolsevista-uralom alatt elvesztette vagyona tekintélyes részét, már esztendőök óta külföldön keresett orvoslást mindjobban elhatalmasodó idegbaja ellen. Egyetlen leánygyermeküket, aki most tizenhétéves, szintén külföldön neveltették, legutóbb Bécs mellett a Frohsdorf leánynevelőintézetben.

Nemrégiben mégis Budapesten látták a filigrántermetű, gyönyörű arcú kis Apponyi Mabelt: Forster May bárónő temetésére ment el az apjával.

Apponyi Lajos Antalné, vagy ahogy a főúri társaság általában nevezte: Apponyi Gina grófné tragikus halálával

a legelőkelőbb mágnás-családok egyikébe került mélyszégyen.

Anyósa Apponyi Lajos grófnak, Ferenc József nagynevű főudvarmesterének özvegye, aki jelenleg birtokán, Nagy-Apponyiban él egyik fia, Apponyi Henrik gróf társaságában. Apponyi Gina grófné egyik sógornője Károlyi Lászlóné grófné (Apponyi-leány), akinek fia, Károlyi István gróf nemrégiben vette feleségül Windischgraetz Lajos herceg leányát Sárospatakon. Apponyi Lajos Antal grófnak egy kisasszony nővére él még Nagy-Apponyiban. Két másik testvére, néhai Istványa grófné és néhai Apponyi Gyula gróf szintén tragikus módon, korán haláloztak el.

A ma 64 esztendőökös gróf Apponyi Antal Lajos házaspár mintegy husz esztendővel ezelőtt kelt egybe most öngyilkossá lett feleségével. Évek óta különváltan élnek, ami kizáróan a grófné idegbajának természetes következménye volt. A budapesti Klotild-utca 10. számú házban, ahol a férj lakik,

nem is ismerték a grófnét,

aki egyetlen egyszer sem járt a házban.

Apponyi Antal Lajos gróf maga is gyakran volt távol Budapestről s az utóbbi időben többször meglátogatta Bécsben feleségét is. Szombaton a gróf — mitsem sejtve természetesen a tragédiáról — baráti társaságban autótúra indult s utközben érte el a szörnyű hír.

Azonnal félbeszakította utját s elutazott Bécsbe,

hogy a hazaszállítás és temetés iránt intézkedjék.

Az Apponyi grófi család a sok tragikus eset és családi szomorúság folytán a család meglehetősen elvonultan él. Nemrégiben mégis szokatlan nagyszabású vendéglátás volt Nagy-Apponyiban. Ez akkor volt, amikor a patialai maharadzsa a maharánával s a patialai trónörökösével elment vadászni az apponyi birtokra s ez alkalommal nagyszámú főúri társaság gyűlt egybe az ősi kastélyba.

Most annál szomorúbb eseményre gyülekeznek az Apponyi-család tagjai. Egy tragikus életű asszony tragikus hirtelen halála miatt tűzik ki a gyászlobogót a nagyapponyi Apponyi-kastélyra.

Vagyona elvesztése fölött való kétségbeesésében lett morfinista Apponyi grófné

Bécs, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Apponyi Antal Lajos grófnéról bécsi társaságokból még a következő információt kaptuk:

A grófné február 19-én vonult be a Löw-szanatóriumba, ahol Halberstamm orvos kezelésében kezdte morfiumentelvonó-kuráját. Odáig a grófné 11. szám alatt tartózkodott a szanatóriumban, leírta a betegsége történetét a szanatórium orvosainak.

A grófnének juttatott morfiumentelvonó-kurát a grófnét szanatóriumba, sokat fordult meg a grófné bécsi arisztokrata társaságokban. Igen kellemes, diszkrét eleganciájú külseje volt s rendkívül tartózkodó lényé miatt, polgári származása ellenére, különös szeretetnek örvendett. A szerencsétlen véget ért Apponyi Antal Lajos grófné félig belga, félig orosz származású és leánynevén Lindes-Germanóva Eugéniának hívták.

Atyja igen gazdag orosz gyáros volt, aki azonban főleg Belgiumban élt. Itt ismerkedett meg későbbi feleségével Apponyi Antal Lajos grófnéval, aki akkortájt a kereskedelmi minisztériumban a belga ügyek referense volt. Az esküvőt is Brüsszelben tartották meg. Apponyi Antal Lajos grófnak magánvagyonát nem volt, mert ezen a családi ágon Apponyi Henrik gróf örökölte a majorátust. Apponyi Antal Lajos grófnak Lambachban, Ausztriában volt kis birtoka, amelyet azonban Wenckheim Lajos grófnak helvenerer pengőért eladott. Mintán felesége elvesztette vagyonát, a gróf visszatért Magyarországra és itt átvette a Hamburg Amerika Linie hajóstársaság magyarországi képviselői, amely azonban nem tulságos nagy jövővelmet biztosított neki. Állítólag a szűkös körülmények ejtették kétségbe a grófnét és ezért keresett a morfiumban vigasztalást.

A pesterzsébeti Radulescu-villában Pintér András csütörtökön „eljátssza”, hogyan lőtte agyon Kiss Miklós őrnagyot

Radulescu Helén a szemlén találkozik volt férjével

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Érdekes esemény színhelye lesz április 23-án,

csütörtökön délelőtt a pesterzsébeti Radulescu-villa,

amelyben, mint ismeretes, tavaly nyáron Pintér András százados agyonlőtte elvált felesége yögényét, Kiss Miklós őrnagyot.

Dr. Gál Jenő országgyűlési képviselő, aki a jogerősen elítélt Pintér százados perújítását készíti elő, az újrafelvételi eljárás során a katonai törvényszéktől több új tanu kihallgatását kérte. A bíróság

elrendelte az új tanuk kihallgatását és azt is, hogy a szomorú emlékü Radulescu-villában újabb helyszíni szemlélet tartásnak, melynek során a vallomások alapján „eljátsszák”, hogyan folyt le a gyilkos merénylet.

A Margit-köruti katonai fogházból

a különös érdekességű helyszíni szemlére elővezetik Pintér Andrást, s a villában természetesen jelen lesz elvált felesége, Radulescu Helén is, aki hosszú idők után most találkozik először volt férjével.

Bizonyára drámai jelenetek között fog lefolyni a gyilkosság „eljátssza”.

A tragikus sorsu Kiss Miklós őrnagyot egy joghallgató fogja személyesíteni a szemlén.

A merénylet „eljátsszása” azért rendelték el, hogy ezzel az újszerű szisztémával a most jelentkező tanuk emlékezetét felfrissítsék és ezenkívül megállapíthassák, hogy a tanuk láthatták-e valóban a jelenetet. Lehetséges, hogy az új tanuk szenzációs fordulatot adnak az egész bűnügynek.

Fischer dr. főrabbit, feleségét és unokáját izgalmas autóbaleset érte vasárnap az alagutnál

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Könnyen végzetessé válható baleset érte vasárnap délelőtt a budapesti izr. hitközség főrabiját, dr. Fischer Gyulát. Fischer Gyula dr. vasárnap délelben feleségével és 9 éves unokájával, Fischer Ervin Róberttel felment a Svábhegyre. Hosszu sétát után a Bp. 16—359. rendszámú szürketaxival jöttek hazafelé.

Amikor a taxi kifutott az alagutból, éppen akkor éles kanyarral fordult a Hungady János-utrá egy személyautó. Azok, akik ebben az időben a környéken tartózkodtak,

megdöbbenve látták, hogy szinte elkerülhetetlen az összeütközés, amely — miután mindkét autó nagy sebességgel robogott — végzetes lett volna.

A szürketaxi sofförje szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét, hirtelen balra fordította a volánt, úgyhogy

a klsautó felszaladt a járdára. Az autó hűtőjével nekiszaladt egy házfalnak. Történetesen nem állt senki a ház előtt, így a súlyosabb szerencsétlenséget elkerülték. A gép-

koszl ablakai azonban betörték s az üvegszilánkok megsebesítették úgy dr. Fischer Gyulát, mint feleségét és 9 éves unokáját.

A baleset helyszínén a forgalmas déli órákban óriási tömeg gyűlt össze. Mialatt a posztoló rendőr értesítette a mentőket,

egy magánautó utasa, Wiegler Fülöp gyáros megállította autóját s a kocsiiban levő mentőszekrény segítségével elsősegélyt nyújtott a főrabbinak és családtagjainak.

Nem sokkal később megérkeztek a helyszínre a mentők is. Megállapították, hogy

a legsúlyosabban Fischer Ervin Róbert sérült meg, akit az üvegszilánkok a homlokán sebtek meg.

Dr. Fischer Gyula főrabbi a szemén és az arcán sérült meg, csodálatos szerencse következtében azonban a sérülés nem súlyos. Fischer Gyuláné sérülése a legkönnyebbek. Bekötözésük után a főrabbi kívánságára mindhármójukat a Dohány-utca 22. számú házban lévő lakásukra vitték a mentők. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a balesetért terhel-e valakit felelősség.

Kinos botrányt rendezett egy lopással gyanúsított siketnéma a Corvin Áruházban

Ita csak megfékezni a dühöngőt

láthatóan ittas állapotban volt s amint ide-oda dülöngött, az egyik alkalmazottnak úgy tűnt fel, mintha valamit el akarna lopni az asztalról.

Az alkalmazott erre odalépett Molnárhoz és jelekkel felhívta, hogy hagyja el a helyiséget.

Molnár erre artikulálatlan hangon üvöltlen kezdett, majd a tömeg közé furakodott és ott a körülötte állókat többé-kevésbé súlyosan inzultálta.

Hogy a kinos botrány elfajulását megakadályozzák, az alkalmazottak újból különböző jelekkel

egy siketnéma fatalemberrel lopással gyanúsították meg,

de mielőtt az alkalmazottak eltávolíthaták volna az áruházból, hangos botrányt rendezett, amelynek végül is a segítségül hívott rendőrök tudtak csak véget vetni.

Molnár Rezső 26 éves siketnéma napszámos szombaton este zárás előtt, amikor legnagyobb volt a forgalom, betért a Corvin Áruházba. A fatalember

Figyelmeztetés!

Charlie Chaplin: Nagyvárosi fények

című filmje az őszi szezongig csakis a Kamara-mozgóban kerül bemutatásra, — tehát sem Budapesten, sem Magyarországon egész területén más mozgóképszínház műsorra nem veheti.

Mindazokkal szemben, — akik netán hirdetni, vagy bármily uton kolportálnak, hogy a City Lights (Nagyvárosi fények) című Chaplin-filmet műsorra veszik, — törvényadta jogunknál fogva a legerélyesebb megtorló lépéseket fogjuk megtenni.

Kamara Mozgóképszínház
Igazgatósága

távobásra kérték fel Molnárt, aki helyett garázdálkodni kezdett,

értékes drukat dobott le a kiszolgálóasztalokról és vadul rugkapált, amikor megfogták, hogy kivezessék. Végül is rendőrt kellett hívni, de ez sem vezetett eredményre, mert a hatalmas, allélatemetű fiatalember ellenszegült a rendőrnek. Az őrszemes rendőr két társa segítségével mégis megfékezte a dühöngő siketnémat, akit előállítottak a VIII. kerületi kapitányságra, ahol

hatóság elleni erőszak és közbotrányozás címén megindították ellene az eljárást.

Lillafüreden tárgyalnak a főváros pénzügyi helyzetéről és a legközelebbi feladatokról

Pártvezérek és a polgármesterek tanácskozása Csütörtökön foglal állást a törvényhatósági tanács a harmadik alpolgármesterség ügyében

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Pontosan négy hónap múlt el a községi választás óta és a mai napig még a tisztújítás sincsen befejezve. A Városházára lomhán ráterpeszkedett a tehetetlenség, nem történik semmi.

Az új fővárosi törvény súlyos hibák és rendelkezései éreztetni kezdik a hatáskukat.

A párturalom igájába került Városháza nem képes az alkotó munka terére lépni, mert nem tudhatja, hogy kezdeményezése, ötlete, előterjesztése, terve vagy elgondolása mikor és hol ütközik bele a minden kérdést irányító párturalmi törekvésbe. Pedig nagy és a polgárság nézőpontjából fontos kérdések várnak megoldásra. Hogy egyebet ne említsünk itt van

a HÉV ügye, az Autobuszüzemnek a Beszkiértal való egyesítése, a fürdőváros problémája, az üzemek kérdése,

mindmégannyi égető és gyors cselekvést parancsoló kérdés. Ehelyett — négy hónap alatt! — csupán a patkányirtáshoz jutottunk el, amely mögött néhány kiválasztott részére egymilliószület konturjai rajzolódnak ki.

A két többségi párt amely minden hatalom, de minden kötelesség is, úgy látszik, maga is rá-

eszmélt már arra, hogy a dolgok nem mennek rendjén s ezért elhatározták, hogy a további teendők megállapítására tárgyalásra ülnek össze. Eleinte úgy volt, hogy hétfőn itt, Budapesten folytatják le ezt az eszmecserét, később azonban úgy döntöttek, hogy Lillafüreden rendezik meg az összejövetelt. Szombaton Ripka Ferenc főpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester, Borvendég alpolgármester, Wolff Károly és Kozma Jenő Lillafüredre utaztak, ahová vasárnap követte őket Liber alpolgármester és Gallina Frigyes, az elnöki osztály tanácsnoka. Értesülésünk szerint ezen a lillafüredi összejövetelen megtárgyalják

a főváros pénzügyi helyzetét, az üzemek egyesítésének kérdését, döntenek a betöltésre váró állásokról, megvitatják az egyes ügyosztályok által tett előterjesztéseket,

amelyek főleg szervezési, egészségügyi, tanügyi és üzemi kérdésekre vonatkoznak.

A harmadik alpolgármesteri állás ügye — tudomásunk szerint — Lillafüreden nem kerül szóba. Ebben a kérdésben a törvényhatósági tanács csütörtöki ülésén döntenek és ezt a döntést a legközelebbi közgyűlés elé terjesztik.

Elintéztett dolog, hogy a harmadik alpolgármesteri állás is jogi képesítésű lesz.

József főherceg és Bud miniszter nyitották meg vasárnap a mérnökongresszust

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A magyar mérnökök országos kongresszusát vasárnap délelőtt nyitották meg a Műegyetem aulájában. A megjelent előkelőségek között ott volt Bud János kereskedelmi miniszter, Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter és még sokan mások.

A megnyitóbeszéd Rohringer Sándor műegyetemi tanár mondotta. A nagymérvű technikai haladás — állapította meg — gyilkos versenyre készíteti a nemzeteket. Világgrészek terelése küzd egymással s

e küzdelemben az győz, aki a technikai tudományokban a legnagyobbra viszi. József főherceg

ünnepi beszédében kifejtette, hogy sőtét az egünk, nyomor és kishitűség kopog minden ajtón, csüggedés, elégedetlenség lappang az egész világban. Csonka hazánk fokozott mértékben érzi a világválság jelenségeit s ez így marad, amíg fenntartják a gögös és veszélyes elvet, hogy a győzők és legyőzöttek között különbséget kell tenni. Arra

kéri a magyar mérnököket, győzzék meg külföldi kollégáikat arról, hogy a béke és a kulturmunka felvirágoztatására egyetlen biztos záloga csak Trianon reviziója lehet.

A főherceg lelkes tapssal fogadott beszéde után Dalnady Ödön a kongresszus elnöke üdvözölte az előkelőségeket s indítványára táviratban üdvözölték a kormányzót és a miniszterelnököt.

Bud János kereskedelmi miniszter

megállapította, hogy régi elméletek rendültek meg és újak születtek. Még az energia megmaradásának elve is átalakult. Új utak nyílnak és senki sem látja, hogy a fejlődés útja hova visz.

Az emberiség világgazdasági válság közepette áll,

a technikai fejlődés sok tekintetbe bizonytalanságot eredményez, senki sem tudja, mit hoz a jövő.

A nagy tapssal fogadott beszéd után Csárman Ferenc városi tanácsos, Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke, Hüttl Dezső dr. műegyetemi rektor, Kossalka János dr. műegyetemi tanár beszélt, majd Hoepfner Guido, Szentgáli Antal, Hermann Miksa ny. kereskedelmi miniszter, Halmi Gyula és Cotel Jenő tartott előadást, különböző szakkérdésekről.

Bundamegővás

biztosítással: P 12.—

RÓKÁK

Óriási választékban! Fizetést könnyítések!

ROSENFELD

képesített szűcszmester
Ráday-utca 14 Calvin-térnél
Telefon: 861—19

Mit nélkülöz Ön

a REGGELI UJSÁG-ban? Irja meg lapunk szerkesztőségének. Mi minden jótanácsot köszönettel fogadunk

A pilisszentiváni bányaszerencsétlenség harmadik és negyedik halottját is megtalálták a beomlott tárnában

Négyszer szállt le a mentőexpedíció a 140 méter mélységű bányába Hétfő délután temetik az áldozatokat — Komoly bányavállalatoknál ilyen szerencsétlenségek ma már nem fordulhatnak elő — mondja egy bányászati szakértő

Pilisszentiván, április 19. A Reggeli Ujság kiküldött munkatársától.

Fényes, ünnepi feketében feszítő emberek, színes fejkendő asszonyok, megvalószínűtlenül szőke sváb lányok bakatnak a szentiváni temető felé. Olyan álmos és szomorú ez a kis bányász-köz-

kel, sirkövekkel teleaggatott hegyoldalra. Vékony ösvény vezet a szentiváni kis bányásztemetőhöz, amelynek játékepítményszerű fehér halottsháza előtt vasárnap reggel óta vastag embergyűrű rostokol. Az egész épület akkora, mint egy kis falusi szoba. Nagy, barna ajtaja előtt

Az idegen első pillanatra értetlenül is áll a szerencsétlenséggel szemben.

Megmagyarázhatatlannak látszik, hogy a sokoldalú preventív intézkedés, a szigorú

a tárnát tágtítani kellett. Blaskó Rezső lövészmester vezette a robbantást.

A robbantás után, előírás szerint, tíz percig kell ötven-száz méter távolságban várakozni. Az emberek ki is várták a kellő időt. Azután egyszerre mentek vissza valamennyien. Éppen hozzákezdtek a fejtéshez, mikor

recsegni kezdett a mennyezetet tartó építmény. Ilyenkor már nincs idő menekülni a szűk tárnakijáraton, a szerencsétlenek, ha észre is veszik, hogy lazul a kőzet, akkor sem szabadulhattak volna épkézlab.

Posztula Lénártnak mégis sikerült valahogy kivánszorognia már összetört lábakkal, úgy-hogy

az egyik legördülő kődarab a tárna előtt veszteglő csile alá nyomta.

Blaskó Rezső, aki a robbantást vezette, a tárna nyílásában állott, órá alig zuhant valami a leomló kőzetből. De azok

akik benn voltak a tárna mélyén, egy lépést sem tehettek előre. Jellinek Józ-

A KOPORSÓK A SZENTIVÁNYI HALOTTASHÁZ ELŐTT.

ség itt, a pilisi hegyek között, mintha a három nap előtti katasztrófa a házakat és az utcákat is gyászra kötelezné.

Ezen a vidéken minden a hegyoldalba vagy mélyen a völgybe épült. A miniatűr pilisszentiváni temetőnek is csak a község mellett húzódó domboldalon jutott hely s aki átlépi Pilisvörösvár határát, már akaratlanul is felfigyel a kereszt-

két ünnepi díszbe öltözött bányász álldogál. Fekete aranygombos ruhában, díszes tollbokrétás esakóban tartanak díszőrséget a bányászok a kis, fehérre meszelt halottsház előtt, amelynek zárt ajtaja mögött éppen ravatalozzák négy társukat, akiket 140 méter mélységben agyonnyomott a beomlott tárna.

Megtalálták a katasztrófa mind a négy áldozatát

A hegyoldal plátóján egymás mellett négy ezüstös koporsó.

Cifra, díszes munka, amilyen rendes körülmények között aligha jut egy pilisszentiváni bányásznak. Az oldalukon aranyos-fekete betűkkel a feliratok:

- „Brandhuber Márton — élt 22 évet.”
- „Hochenhauser Antal — élt 19 évet.”
- „Jellinek József — élt 30 évet.”
- „Hodop Imre — élt 41 évet.”

A koporsók körül vasárnap reggel óta alázatos türelemmel áll a tömeg. Bányászok, asszonyok, lányok, bábász gyerekek, akik néma megilletődéssel nézik ezt a négy cifra, ezüstös ládát, amelyben

hétfőn délután temetik el a tárnaomlás négy halottját.

— Nagy temetés lesz — mondják az ünnepelőbe öltözött szentivániaiak —, egyszerre négy bányászt kísérnek fel a hegyre!...

Vasárnap délelőtt már mind a négy halott itt van a kis hegyoldalba épült ra-

vatalozóházban.

Harminchat óráig tartó, erőfeszítő munka után sikerült a négy holttestet kiásni a beomlott tárnából.

Szombat délután ugyanis, mikor már Brandhuber Márton és Hochenhauser Antal holttestét felkutatta a mentőexpedíció, ismét abba kellett hagyni a munkát. A mentőcsapat tagjait állandó életveszély fenyegette a meglazult mennyezet miatt.

Szombaton este azonban ismét leszállt tízenkét solymári és szentiváni bányász, hogy felkutassák a betemetett Hodop Istvánt és Jellinek Józsefet is.

Este nyolc órától éjfélig

esakány esakány mellett dolgozott és a mentőcsapat kuszva kapaszkodott előre, míg végre éjfél felé a bányáslámpások fényénél rábukkantak Jellinek Józsefet és Hodop István felismerhetetlenségig eltorzult holttestére is,

amelyeket így szintén sikerült felszínre hozniok.

egy pillanatra, hogy hátha rájuk kerül holnap a sor?!... Mert

ilyen tömegszerencsétlenség ritka erefelé a pilisi bányákban, amelyek többnyire modern apparátusokkal felszerelt üzemek,

ahol a tárnák ducolása, ácsolása is nagyobb gondossággal történik, mint más régi, már „kifosztott” bányákban.

JELLINEK JÓZSEF ÉS HODOP IMRE HOLTTESTE A HALOTTASHÁZBAN.

bányaszabályok ellenére is ilyen szerencsétlenség történnhetett?

Egy öreg, tapasztalt bányász,

aki maga is a beomlott tárna közelében dolgozott,

a halottsháznál magyarázza a történeteket:

— Az a tárna, amelyikben pénteken délelőtt dolgozott a hat ember, akkora, mint egy kis szobácska. Ha esakánnyal felnyul bármelyik, eléri a mennyezetet. Ezt

zsef, Brandhuber Márton, Hodop Imre és Hochenhauser Antal úgy pusztult el, mint a bogár, amelyikre rátaposnak...

Mikor az első menekültek felértek a liften az aknanyíláshoz, már készen állott a segítőcsapat, hogy leszálljon a beomlott aknához. A mentési munkálatok azonban rendkívüli nehézségekbe ütköztek. A mentőcsapattal leszállott bányamérnök ugyanis csakhamar megállapította, hogy a beomlott tárna közelében újabb közelazulástól kell tartani és esetleg a mentőcsapat tagjai is életveszélybe kerülnek.

Egyszeri vásárlás

Kétszeres kedvezmény

MÜLLER DIVATHÁZ

VI., Berliini-tér 3.

(Westend-ház)

II., Margit-körut 3.

férfi- és női fehérneműek vásárlásánál

40% + 20%

visszatérítést ad vásárlási szelvény alakjában

A férfi- és női fehérneműek vásárlási összege után 40%-os vásárlási szelvényt ad a cég. Amennyiben a vevő a szelvényt azonnal vásárol, úgy a szelvény vásárlási értékét még 20%-kal emeljük.

a P 6.90-es jóminőségű oxfording, 2 gallérral 3.59	a P 1.80-as csipkés szoknya-kombiné 1.94
a P 8.60-as prima minőségű oxfording, 2 gallérral 4.47	a P 3.70-es prima szoknya-kombiné 1.95
a P 11.—es divat pouplining, gallérral 5.72	a P 7.60-as selyemfényű, prima Toal-hálóing 3.95
a P 13.40-es angol pouplining, gallérral 6.97	a P 3.50-es himzett női hálóing 1.82
a P 17.—es angol selyempouplining, gallérral 8.84	a P 9.50-es selyemfényű, prima Toal-hálóing 4.94

Ezen kedvezményes árusítás 1931 május 16-ig tart.

Nagy választék harisnya, kesztyű, uri és női divatekkekben, szenzációs olcsó árakon.

Ugy pusztultak el, mint a bogár, amelyre rátaposnak...

Magáról a katasztrófáról alig esik szó. Ezeket a szegény embereket nem lepi meg, ha a bányában megszólal a vészsziréna, ezek minden reggel úgy mennek le, hogy estére talán már nem is jutnak el a liftig. A bányász, aki napi 3—5 pengőért megy le százötven méter mélységbe és nyolc-tizenkét órát dolgozik a fullasztó, sötét tárnákban, nem sokra értékeli a saját életét sem. Csak most, hogy így egymás mellett négy koporsó fekszik itt, a hegyoldalban, megtorpannak

A mentőexpedíció emberfeletti munkát végezett

A bányászok ennek ellenére sem tágtottak. A megmenekült Blaskó Rezső elmondása alapján

még mindig bíztak abban, hogy talán mégis sikerül megmenteni társaikat.

Lélegzetviasszafojtva, lépésről-lépésre kuszva és a csákányokkal az oldalfalakat kopogtatva, haladt előre a mentőcsapat tizenkét tagja a beomló tárna felé.

A folyosó egyik hajlásában a csillék mellett nyöszörgés hallatszott.

Az emberek feldöntötték a csillét és a közhalmaz alól, hosszas erőfeszítés után kiemelték a vértől borított Posztula Lénártot.

Ó volt az öt munkás közül az egyetlen, aki ugyan súlyos sérülésekkel, de mégis megmenekült a tárnaomlás elől.

Aztán újabb utat törtek a szén és közhalmaz között a betemetett tárnanylás felé. Végtelen, órákig tartó, veritékes munka kezdődött, hogy a tárna zárt négy munkást, ha lehet, még élve megmentse. Minden kísérlet hiábavalónak bizonyult! Minél közelebb jutottak a tárna nyílásához, annál nagyobb veszedelem fenyegette a mentőexpedíció tagjait.

A tárna ducolása és gerendázása is teljesen összeomlott, így minden pillanatban tartani lehetett attól, hogy a tárna előtt is meglazul a mennyezet s az oldalfalak kőzete és újabb emberhalál következnek.

Péntek este nyolc órakor eredmény nélkül tért vissza a mentőexpedíció. Az aknalejáró előtt ekkor már

csendőrök szorították vissza a tömeget, amely erőszakkal le akart szállni a mélységbe,

hogy minden figyelmeztetés, kérés ellenére, megkísérelje a tárna lehetetlennek látszó megközelítését.

— Hátha még élnek?! — sikoltottak az asszonyok az aknanyílás előtt

és térdensuszva, kezüket tördelve könyörgtek a csendőröknek, hogy engedjék le őket a tárnához.

Estére már pánikszzerűen özönlött a tömeg a bányalejáróhoz. Akkor még senki sem tudta pontosan hányan lehetnek lent a száznegyven méter mélységű tárnában, még senki nem volt biztos abban, nem az ő urát, nem az ő fiát temette-e el a beomlott tárna?

Örjögő asszonyok jajszékelték még a késő éjszakai órákban is az akna közelében, míg végül a bányagazgatóság kijelentette, hogy szombaton a kora reggeli órákban újabb mentőexpedíciót küld a tárnába és minden körülmények között behatolnak az eltemetett emberek munkahelyére. Így indult el szombaton hajnalban

a második mentőexpedíció, amely közel tízenkét óráig tartó kemény munkával beférkőzött a tárnába, ahonnan a roppant kő- és szénhegyek eltakarítása után kiemelték Hochenhauser Antal és Brandhuber Márton eltörül, összelapított holttestét.

Akkor már a szakértői bizottság is megérkezett Pilisszentivánra, a holttesteket pedig a közvégső orvos megvizsgálta. Megállapította, hogy mindkét bányász halálát ugynevezett fulladásos halál okozta. Tehát részben a rájuk zuhanó kőgörgöttek nyomta őket agyon, részben pedig a szűk és elzárt tárnában nem kaptak levegőt.

Aztán megint néhányórát szünet következett, a mentőexpedíció tagjait le kellett váltani.

Szombaton este felé szállott le harmad-

szor a mentőexpedíció a Hungária Kőszénbánya Rt. szentiváni bányájába.

A mentőcsapatot most már egy Budapestről leküldött bányafőtanácsos vezette, akinek irányítása mellett hosszas erőfeszítés után

feltörték az eltemetett tárna alsó rétegét is, ahol megtalálták a másik két áldozat, Jellinek József és Hodop Imre holttestét.

A két ember szorosan egymás mellett feküdt, úgy ahogyan egymás mellett álltak csákánnyal a kezükben a robbantás után, mikor hozzákezdtek a szén fejtéséhez.

Hodop Imrét dílva érte a halál. Jellinek Józsefet azonban annyira széllapították a lezuhanó súlyos kődarabok és a tárna boltozatát tartó gerendázat, hogy mire a mentőexpedíció tagjai végre kihúzták a romhalmaz alól,

egyetlen munkás sem volt, aki felismerte volna a szétroncsolt, deformált testben Jellinek Józsefet,

aki pedig a szentiváni munkásmozgalmak egyik vezetője volt esztendőnk óta.

Négy halott egymás mellett...

Szombaton este már mind a négy halott a szentiváni kis hegyi temető halottaskamrájában feküdt, csendben és békésen egymás mellett. Ettől az időtől kezdve

kétszázkilencven bányász zárándokolt a temető halottasházához,

hogy megegyezzen megnézzék társaikat, akikről pénteken reggel „szerencse jel” kiáltással bucsuztak az akna lifijénél.

Még szombaton megérkezett a vizsgálóbizottság is Budapestről. A vizsgálat két irányban folyik. Egyrésztől

megállapítani, hogy a bányagazgatóság megtette-e a szükséges s a bányatörvényekben előírt óvintézkedéseket az esetleges szerencsétlenség elkerülésére? Másrésztől a pestvidéki királyi ügyészség folytat vizsgálatot, hogy büntetőjogi szempontból terhel-e valakit felelősség a négy ember haláláért?

A vizsgálat, bár eddig nem végződött pozitív eredménnyel,

annyt megállapított, hogy a kőzet meglazulása és a tárna ácsolásának összeomlása okozta a tömegszerencsétlenséget.

S minthogy a halál mind a négy bányászról ugyanazon körülmények között következett be, a pestvidéki ügyészség meg is adta a temetési engedélyt, amelynek értelmében a négy szerencsétlen bányászt már vasárnap felravatalozták, s hétfőn délután pedig Solymár, Nagykovácsi, Pilisvörösvár és Pilisszentiván valamennyi bányászának jelenlétében eltemették.

A halottak közül hárman szentivániak. A negyedik, rangban az első, Jellinek József, vörösvári lakos. Eszes, „olvasmányos ember” volt, mondják, aki tanította, nevelte a többi munkásokat. Van három gyermeke, a legkisebb háromhónapos, most egyedül maradtak ott-hon az anyjakkal.

A kis szobakonyhás bányászlakásban a sivár zöld falak mellett mindössze egy rozszant faágy, egy láda, két szék és egy kis könyvpödrény jelzik a butorzatot. A könyvpödrényen olcsó fűzetes regények, egy világtörténelem, meg utazási könyvek. Jellinek olvasmányos ember volt.

Jellinek eleven, feketeszemű, fiatal asszony. Rémulten néz az érkezőkre. Az ő lakásában még soha nem járt ennyi ember...

„Komoly szénbányavállalatoknál ilyen szerencsétlenségek ma már nem fordulhatnak elő”

A pilisszentiváni bányaszerencsétlenség valószínű okairól felvilágosítást kértünk a magyar szénbányászati egyik vezető egyéniségétől, aki a Reggeli Ujság munkatársának a következőket mondotta:

— A tragikus bányaszerencsétlenség igazi okainak felderítése a bányahatóságok feladata. Az ezirányú vizsgálatok már megkezdődtek és ez előreláthatóan négy hétig fog tartani.

Csak a vizsgálat eredményeinek ismerete után lehet tehát a szerencsétlenség okait pontosan meghatározni. Igen valószínűnek látszik azonban, hogy a katasztrófát az idézte elő, hogy a jelentéktelen bányai üzem vezetősége talán nem alkalmazott megfelelő ellenőrzést a bányászati vezetőségénél, ami a hasonló fenyegető veszedelmek elkerülésének egyik legelengedhetetlenbb előfeltétele.

Annyi bizonyos, hogy

komoly szénbányavállalatoknál ilyen szerencsétlenségek ma már nem fordulhatnak elő. Ennek ellenére ugyanis, hogy a magyar bányatörvény már elavult, a magyar szénbányászati technikai fejlettsége mindjárt az angol és a német bányászati után következik.

Természetesen, ez azonban csak a komoly és tőkeerős szénbányavállalatokra vonatkozik, amelyeknek legfőbb törekvése a bányatechnika állandó fejlődésével lépést tartani. A tökeszegény és kisebb szénbányák természetesen ezen a téren sem versenyképesek és

ennek káros következménye az ilyen tragikus kimenetelű szerencsétlenségek-nél mutatkoznak a legfájdalmasabban.

A newyorki zsidó távirati iroda elnöke Bethlennél

A miniszterelnök fontos kijelentéseket tett a magyar zsidóság problémáiról

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Érdekes vendége van néhány nap óta a fővárosnak. J. Landau, a newyorki Zsidó Távirati Irodának elnöke és vezérigazgatója érkezett Budapestre európai körutja befejező állomásaképpen. Landau az amerikai zsidóság megbízásából beutazta a múlt hónapokban Németországot, Litvániát, Romániát és Lengyelországot, hogy a zsidóság politikai és szociális helyzetét a helyszínen tanulmányozza. Landau a világ legnagyobb zsidó sajtó-szervezetének, a Jewish Telegraph Agency-nak, a Zsidó Távirati Ügynökségnek elnöke és vezérigazgatója és személy szerint is nagy szerepet játszik az amerikai zsidóságban.

Landau 15 évvel ezelőtt hívta életre a zsidó távirati ügynökséget, melynek ma 124 irodája van a világ legkülönbözőbb részeiben. Newyorkban angolnyelvű, naponta kétszer megjelenő zsidó könyomatost ad ki az amerikai sajtó részére, Párizsban francia, Berlinben német nyelvű és Varsóban lengyel kiadásokat boesát ki, többször naponta és ellátja a zsidó vonatkozású híryaneggal az egész világ sajtóját.

Landaut Budapestben elsősorban Roosevelt, az Egyesült Államok budapesti követe fogadta, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. Utána a magyar zsidó közélet vezető férfival folytatott beható tárgyalásokat Landau. Szombaton délelőtt pedig Bethlen István gróf miniszterelnök fogadta. A miniszterelnök ez alkalommal érdekes kijelentéseket tett az amerikai sajtó részére a magyarországi zsidóság kérdéseiről, amelyek Newyorkban a legközelebbi napokban fognak megjelenni.

Landau hétfőn elutazik Budapestről és visszatér Amerikába.

Gömbös Gyula Barcsón a munkás és munkaadó közötti harmónia megteremtését sürgette

Nálunk tönkremenne az olyan politikai rendszer — mondotta a honvédelmi miniszter, — amelyet nem a mi viszonyainkhoz szabtak

Kaposvár, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter Keresztes-Fischer Ferenc főispán, nemesdedői Stephaits Pál alispán és Görgey József, a barcsi kerület országgyűlési képviselője társaságában vasárnap autón Kaposvártól Barcsra utazott. A minisztert utközben a község lakossága nagy lelkesedéssel fogadta, sőt Istvádniban meg is kellett állania autójával, hogy a leventék és tüzoltók sorfala között Schmidt Béla református lelkész üdvözölje. A miniszter válaszában az összetartásról beszélt.

— Mi, magyarok árván állunk itt — mondotta — és éppen ezért fokozott munkálkodással kell elernünk, hogy egyek legyünk. Nincsenek különbségek, társadalmi osztályok, csak testvérek. Ma

nem hajbókols, kótyagosfejű emberekre van szükségünk, hanem azokra, akik a földön járnak, a földet művelik.

Egyik legutóbbi beszédében Miskolcon azt mondtam, hogy a faluból származom és visszaköltözöm a faluba. A sajtó ezt annakidején élénken kommentálta, pedig a falun van a magyar jövő. Amint a gazda megszántja az ugart, nekünk éppen úgy politikailag is és történelmi vonatkozásban is elő kell készítenünk a magyar talajt.

Újabb lelkesedést fogadta a honvédelmi minisztert Darányban, ahol Vecsey Ferenc közvégső jegyző üdvözölte. Óriási néplöveg várakozott

Barcsón,

ahol Boronkay Károly főszolgabíró köszöntötte a minisztert, mint a közéleti tisztaság megszemélyesítőjét.

Gömbös Gyula rövid válaszában arról beszélt, hogy

nem érdem, ha valaki a közéleti tisztaságot harcol, hanem szabály.

A miniszter ezután megemlékezett a leventéket és a cserkészeket, majd a főszolgabíró lakására hajtatott, ahonnan a helybeli mozgósínház épületébe ment. A nagy termet zsufolásig megtöltötte a közönség. A népgyűlést gróf Széchenyi Frigyes mint a kerületi egységspárt elnöke nyitotta meg. Utána

Gömbös Gyula

mondott beszédét:

— Az a nemzet találja meg legelőbb önmagát, amely a leghamarabb foglalkozik a befelé ható erővel, vagyis

a leghamarabb önmagával legyen tisztában a nemzet.

Mindenkinek a nemzet érdekeit kell tekinteni a saját gazdaságán felül is, mert a nemzeti öncélúság több önmagunknál. A nemzet az ember és az Isten között van.

A háború alatt nem voltak társadalmi válságfalak, azokat a nemzetrontók tudatosan építették ki. Hisz, hogy a patriarchális ter-

mészetti magyar nemzet lerombolja a választásokat.

— Azt mondják, hogy nincs demokrácia ebben az országban — folytatta a miniszter. — Akik ezt hirdetik, azok hozzák a múlt század végén a káposztáspolitikát:ők kalácsot ettek, mi káposztát és hozták az egyének uralmát, amely végül az ország megcsonkításához vezetett. Egyenlőség nincs, de nem is lehet, mert ez a természet rendje nem engedi meg. Hirdették a tilkos választójogot, a szólásszabadságot, hogy előkészíthessék azt az uralmat, amelynek céljait maguk sem merik bevallani.

En is mondom, hogy legyen egyenlőség, de a bíróság előtt. Érvényesülhessen mindenki és teremtsék meg a harmóniát a munkás és a munkaadó között.

Akkor megy minden jól, ha egy akarat érvényesül, bár velem szemben éppen ezt szokták kifogásolni. — Azzal is megvádolnak engem, hogy titkos fasizta vagyok. Elsősorban nem szoktam titkolózni, másodsorban pedig

a fasizmus jó Olaszországban, de nálunk tönkremenne az olyan politikai rendszer, amelyet nem a mi viszonyainkhoz szabtak.

Felpanaszolják, hogy nehéz helyzetünkben új egyetemetek létesítünk, holott minden nemzet annyi ér, mint amennyit a tudósai érnek. Helyeslem azt is, hogy csonkaságunk ellenére is szilárdan bíznunk jövőkben. Sokat panaszkodunk amiatt is, hogy rosszul megy a sorsunk. Ez a panaszkodás feltámad minden ellen, ami felüljön. Ez még a régi időből maradt, amikor minden Bécsből jött és a függetlenségre törekvő magyarság mindent rossznak tartott. Világpiacunkról a háború előtt Bécs gondoskodott. Most ezt nekünk kell megszereznünk. Ebben a tekintetben a legjobbat ér a csendes munka. És most a csendben dolgozó magyar emberről jut eszembe a bogárhátú kis házak, a bennük élő magyarok. Meg kell mondanom a pillanatban, hogy politikámat egyedül a józan meggondolásokra alapítom. Nincs időnk a politikai kísérletezésekre.

Ezt csak egy boldogabb, célkitűzések nélkül való nemzedék engedheti meg magának, nem mi, akiknek nagy céljaik vannak.

— Ha összefogunk és ha megvizsgáljuk magunkat — fejezte be beszédét a miniszter —, akkor meg is oldunk mindent, amit meg kell oldanunk. Összetartani az erőket mutatni befelé és a még erősebbet kifelé, akkor meglesz a magyar feltámadás.

Nagy tetszés fogadta a honvédelmi miniszter beszédét, majd Görgey József országgyűlési képviselő intézett néhány szót választóihoz.

A gyűlés végül gróf Széchenyi Frigyes indítványára táviratilag üdvözölte Bethlen István gróf miniszterelnököt. A honvédelmi miniszter ezután megtekintette a barcsi csendőrséget, utána a járás főszolgabírójánál ebédelt, majd autóján visszautazott a fővárosba.

Többet, jobbat, szebbet, mint eddig!

TUNGSRAM BÁRIUMCSŐVET

minden rádiókészülékbe.

Miért gyűlöljek egy olyan embert, akinek két krajcár volt a zsebében, mikor elfogták — mondja Taglicht

Látogatás a zsidókórházban a dohányutcai merénylet egyik áldozatánál

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A hat revolverlövés közül — amely az emlékeztető péntek estén dördült el a dohányutcai zsidótemplomban — az egyik Taglicht Náthának, egy kis Aggteleki-utcai cukorkaügyneknek nyakszirtjén szaladt keresztül, csaknem halálra sebezve az ünnepi ájtatosságát végző hívót. El lehet gondolkozni azon, hogy az isteni végzésnek milyen furcsa szeszélye szemelte ki a mártíri szerepre ezt a szegény kis zsidó ügynököt, a képviselői jámborságnak ezt a prototípusát, aki negyvenegynéhány esztendő kicsiny küzdelmei között mindig megadta a császárnak, ami a császáré. S ime a végzetes napon is abban fáradozott, hogy lerója istene iránti kötelezettségét. Az a revolvergolyó, amely eret szakított Taglicht Náthán nyakán, kiemelte őt a mindennapok szürkeségéből, napi problémáivá, beszéd tárgyává, újságszenzációvá avatta és valakivé tette őt ama földi hatalmasságok előtt, akiket eddig csak félve tisztelni tanult, bárha ez a megtiszteltetés kis híján az életébe került.

Valóságos csoda folytán menekült meg a biztos haláltól Taglicht, akinek hátgerincét és nyakcsigolyáját furta át a tébolyodott mérnök golyója. A szerencés műtét azonban, melyet kitűnő orvosok végeztek rajta, visszaadta őt az életnek a állapota néhány nap óta annyira feljavult, hogy már látogatókat is fogadhat.

Taglicht Náthán a zsidókórház sebészeti osztályán, a IV. számú kórterem különszobájában fekszik. A szoba ajtaján még mindig kinn függ a tábla:

„A beteg látogatása orvosi rendeletre tilos.“

Igy azután csak némi vita után sikerül bejutnunk a különszobába, hogy megszólalásra bírjuk Taglichtot, aki a merénylet óta csak most van abban a helyzetben, hogy elmondhassa élményeit.

Ijesztően lesoványodva, valósággal apatikusan fekszik a kórházi ágyon Taglicht Náthán a nyakán egy nagy, rózsaszínű flastrom takarja le azt a helyet, ahol a golyó behatolt testébe.

— Borzasztó fájdalmam voltak — kezd el beszélni Taglicht alig érthetően halk hangon —, sem a kezemet, sem a lábamat nem tudtam mozgatni. Most már napról-napra jobban vagyok és az orvosok azt mondják, hogy egy hónap múlva talán már fel is gyógyulok.

Megkérjük Taglichtot, beszélje el, hogyan történt a sebesülés. A beteg apatikus arckifejezése megelégnél és tágranyit szemében az átélt borzalom emléke tükröződik.

— A templom ájtatosságának már vége volt — mondja Taglicht — és éppen odafordultam az egyik templomszolgálóhoz, hogy visszaadjam a kölesünkért imakönyvet. Bár az első sorban ültem, nem láttam semmiféle tumultust, de egyszerre csak lövéseket hallottam. Nagyon meglepődtem és — bár illeszmi nem fordul elő a zsidó egyházi ritusban — azt hittem, hogy örömmünnpév lévén, üdvözléseket adtak le. Éppen odafordultam a még mindig mellettem álló templomszolgálóhoz, hogy megkérdézzem, mikor egyszerre csak egy tompa ütést éreztem a nyakamon és elvágódtam.

Taglicht Náthán eltűnődik.

— Előzőleg még azon gondolkodtam — folytatja azután —, hogy vacsora után — nagyon jó vacsora volt odahaza — otthonmaradjak, vagy elmenjek-e egy kicsit sétálni. Hát bizony nem lett abból se vacsora, se sétálás. Nem is tudom mennyi idő múlva a Rókus-kórházban tértem magamhoz és ott sirt az ágyam körül a feleségem, a kislányom, meg a Lacl flam. A flam különben velem együtt volt a templomban, csak hogy ő egészen hátul állott. Már régen tudta, hogy a merényletnek őt sebesültje van, de még fogalma sem volt arról, hogy én vagyok az egyik leg súlyosabban sebesült. Csak az utcán tudta meg, mikor már engem elvitték a mentők és akkor sirtva szaladt a mentőkocs után a Rókusba.

A beteg ember fáradtan hallgat el. Még mindig kimeríti a sok beszéd. Mikor ismét elkezd beszélni, Zatlóka Emil, a merénylet gépész-mérnök kerül szóba.

— Sokan kérték tőlem — mondja Taglicht —, hogy gyűlölöm-e Zatlókat. Én egy szegény,

A legkellemesebben üdülhet Balatonfüreden

a fürdőigazgatóság épületeiben nagyon előnyös előszezonai árak mellett

A szállodákban egy héti penzió (lakás, étkezés) 63.— pengő

A szanatóriumokban egy héti penzió (lakás, étkezés) 90.— pengő

a napi munkám után élő kereskedőember vagyok és a merénylet, akl majdnem megölt és hónapokra munkaképtelenné tett, nagyot vétkezett ellenem és családom ellen. De mit gyűlöljek én egy olyan emberen, akinek két krajcár volt a zsebében, amikor elfogták? Mit tudta az, hogy mit csinál? Szerencsétlenségére és az én szerencsétlenségemre volt nála egy revolver és azal elkezdett lövöldözni. Nem akart az engem bántani! Az egy örült, akl eléggé megvert az Isten azzal, hogy elvette az eszt.

— Hát ha nem is örült? — szól közbe Taglicht egyik látogatója. — Még nincs bebizonyítva.

— Ah! — legyint Taglicht. — Mesebeszéd! Nem bírom én azt még a mai eszemmel sem elképzelni, hogy akkora gazember akadjon a világon, aki ép ésszel lövöldözni kezdjen Isten házában egy ájtatos gyülekezetre. Meg azután, akl nek jőz az esze van, az ugysz tudja, hogy illeszmi kétél jár. Azért hát én, aki igazán a leg-többet szenvedtem ebben a dologban, mégis azt mondom, hogy bolond az a Zatlóka, tőkéltes bolond.

— Szegény Taglicht ur! — mondja most Taglicht ápolónője. — Ezután még majd a templomban sem mer elmenni.

A beteg gyengén elmosolyodik.

Példátlan visszaélés a rendőrség nevével a zsinagógában elkövetett merénylet körül

Palich József ismeretlen tettes ellen följelentést tett személyes szabadság megsértése miatt

Mult hétfőn az egyik hétfői lap feltűnést hajhász cikkel irt arról, hogy a zsidó hitközségnek előre bejelentették a dohányutcai templomban történt bombamerényletet. A cikk szerint Knoll Ábrahám budai vendéglősnek egy Palich József nevű volt újságíró már március 29-én megmondotta, hogy egy tilkos társaság, amely Hitlerrel és Cusával áll összeköttetésben, «vérfürdőre» készül a dohányutcai templomban. Knoll Ábrahám vendéglős csakugyan tett ilyen értelmű vallomást a főkaptányságon, vallomásának azonban mindaddig nem akartak hitelt adni, amíg Palich Józsefet meg nem kérdezték az ügyről. Palichról mult vasárnap megállapították, hogy elköltözött Budapestről s egy Gara nevű bács megyei községben telepedett le. A főkaptányság hétfőn reggel telefonon felhívta a Gara községben lévő csendőrsőt és a csendőrség vezetőjénél érdeklődött Palich személye iránt. A telefonál ül rendőrtisztviselő nagy csodálkozására a csendőrség helyettese így válaszolt:

— Az urak most érdeklődnek Palichról? Hiszen tegnap este a budapesti főkaptányság már ide telefonált és a telefoni utasításra elő is állítottam a csendőrsőrsre Palich Józsefet.

Kiderült ekkor, hogy vasárnap este nyolc óra tájban, épp amikor Palich József a kis garal moziban meg akarta kezdeni az előadást, egy csendőr azzal kereste fel, hogy telefonált az előbb a budapesti főkaptányság, utasította az őrsőt, hogy állítsa elő Palich Józsefet.

A főkaptányság intézkedett arravonatközöleg is, hogy Palich mindaddig maradjon az őrsőn, amíg a budapesti főkaptányság ujra nem hívja a vonalat. Néhány perccel nyolc óra után ismét eszengetni kezdett a telefon.

A vonalon az államrendőrség budapesti főkaptánysága jelentkezett és kérte Palich Józsefet a telefonhoz.

— Ön Palich József? — kérdezte egy férfihang.

— Igen.

— Itt a budapesti főkaptányság. Ismeri ön Knoll Ábrahámot és ismer ön egy Léva nevű embert?

— Igen, mind a kettőt ismerem, Léva nál egy időben laktam az Ipar-utcában.

— Hát akkor mondja meg, hogy beszélt-e ezeknek előre a merényletről?

— Milyen merényletről? — kérdezte Palich, akl a kis eldugott községben heteken át nem olvasott lapokat és azt sem tudta, hogy a dohányutcai templomban revolveres merénylet történt.

A „főkaptányság“ néhány szóval informálta Palichot arról, hogy nagypénteken mi történt, majd ismertette telefonon Palich-csal Knoll vallomását, mire Palich ujra kijelentette, hogy nem tud semmiről semmit.

— Kérem, szépen — kérdezte a beszélgetés végén Palich József — a vonal tulsó végén lévő „főkaptányság“ — nem lesz szükség személyes kihallgatásomra? Én ugyanis a héten ugysz Budapestre megyek, péntekre terveztem az utamat, de ha szükség van rám, előbb is megjelenhetek.

— Nem, nem szükséges — mondotta a férfihang, mire a beszélgetés meg is szakadt.

Palich abban a tudatban volt természetesen, hogy őt a budapesti rendőrség hallgatta ki. Annál kinosabb volt másnap a csodálkozása, mikor csakugyan a főkaptányság hívta a telefonhoz és amikor kiderült, hogy előző nap valaki a rendőrség nevével visszaél.

— Ugyan! — szól Taglicht. — Mihelyt felgyógyulok, az lesz az első dologom, hogy elmegyek a dohányutcai templomba, leülök ugyanarra a helyre, ahol a lövés ért és ott adok hátat az Istennek azért, hogy megtartsott engem az életnek. Nem adok én semmiféle ostoba babonákra, mert ha lövöldöztek is ott, biztos, hogy nem a templomban van a hiba, hanem az emberekben.

Taglicht ezután más témára tér át:

— Az egész társadalom nagyon szépen viselkedett velem szemben — mondja. — A főpolgármester ur még a Rókusban meglátogatott és a kormány képviselőit is állandóan érdeklődtek hogylétem felől. A hitközség minden vezetője meglátogatott. Stern Samu, a hitközség elnöke tegnap is nálam volt. Szóval senki sem feledkezett meg rólam...

A beteg feje ismét fáradtan hanyatlík vissza a párnára. Az ápolónő most már figyelmeztet bennünket, hogy Taglicht — akl talán egész betegségére alát nem beszélt ennyit — nem folytathassa a beszélgetést. A bucsuvétel után a szegény, kis Aggteleki-utcai cukorkaügynekéből mártírrá avanzsált Taglicht lehunnya fáradt szeméit és elalszik.

ALFONZ KIRÁLY MAGYAR EZREDESI EGENRUHÁBAN FRIGYES FŐHERCEG TÁRSASÁGÁBAN.

zártam magam a külvilágtól, újságot sem olvastam. Ez a magyarázata annak, hogy nem is tudtam a dohányutcai merényletről. 29-én annál kevésbé beszélhettem Knollnak a dologról, mivel 29-én már Garán voltam. Mult vasárnap bizony nem tudtam, mit akarnak tőlem a csendőrsők, egy szer csak jöttek értem egy cédulával, hogy azonnal menjek az őrsre, mert fog híval a budapesti főkaptányság. Amikor csakugyan megszólalt a telefon, az egyik kagylót a tiszthelyettes tartotta, s végig tanuja maradt a beszélgetésnek. Igazán nem gondoltunk arra, hogy a budapesti főkaptányság nevével visszaél akkor valaki.

Elmondja ezután Palich József, hogy még szerdán expressz-levelelben feljelentést juttatott el a budapesti főkaptánysághoz, amelyben

ismeretlen tettes ellen személyes szabadság megsértése miatt feljelentést tesz, mert az ismeretlen tettes önmagát hatóságának szinelve, őt a csendőrségre kísérte, ahol addig, amíg a telefonbeszélgetés lefolyt, ott tartották.

Palich anyagi kárt is jelölt meg feljelentésében, mivel az aznapi mozielőadás elmaradt, mert őt a csendőrsők elvitték.

Egyébként Palich Józsefet szombaton szembeállították Knoll Ábrahámmal. Knoll fenntartotta első vallomását, amely szerint Palich 29-én szől a merénylet előkészületeiről neki, Palich viszont bebizonyította a főkaptányságon, hogy 29-én nem is volt Pesten, de ettől jüggellenül is — adta első vallomásában — Knollnak soha illeszmi nem mondott.

— Az Aréna-uton vasárnap elgázolt az autó egy kislíut. Vasárnap délután az Aréna-ut 59-es számú ház előtt egy arra rohogó személyautó elütötte az uttesten áthaladó Müller Márton hat éves iskolásíut. Az autó első kereke átment a kislíutnak testén, ugyszó a kis Müller Márton rendkívül súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett. A mentők a kislíut a Madarász-utcai kórházba szállították, s a rendőrség megindította a vizsgálatot, melynek során megállapították, a gázoló autó Bp. 28—883 számú volt s a volánjánál Csaszó István 28 éves gépkocsivezető ült. Kiderült az is, hogy a sofőr normális sebességgel haladt, a kritikus percben fékezett, de a kislíut, ahelyett, hogy megállt volna, a gépkocsi elé ugrott, amelynek hűtője elütötte. Csaszót a rendőrségen őrzetbe helyezték.

Találgatták, hogy ki lehetett ez, a problémát azonban gyorsan megoldotta a legközelebbi postai küldemény, amellyel megérkezett Garára a feltűnést hajhászó cikkel a hétfői lap, amely vastag betűkkel dicsekedett el azzal, hogy vasárnap este sikerült Palich Józseffel „interjú“ csinálni.

...Itt ül szemben velünk Palich József, a mult-heti nagy «szenzáció» passzív hőse. Ószes haja, középkorú férfi. Erdekes ember. Zomborban övé volt a Bácska című hetilap, sokat hadakozott ebben a délvideki újságban. Tolla vivot harcain kívül sokszor kellett karddal is, kézzel is verekednie, hiszen exponált szerepe volt, ő vezette egy időben a horvát parasztpártot. 1930-ig hosszú időn át Belgrádban élt, egy kínos affér miatt azonban akkor el kellett hagynia a jugoszláv fővárost. Egy belgrádi kávéházban ugyszó Palich magyar nótát rendelt a cigánytól és emiatt súlyos konfliktus támadt egy jugoszláv katonatiszettel. Ki is utasították onnan, akkor jött Budapestre.

— Egy év óta ismerem Knoll Ábrahámot — mondja nekünk Palich József. — Sokszor vitakoztunk egymással, különösen a Talmud körül, de ezek a viták mindig barátságosak maradtak. Knollnál utoljára március 20-án voltam. 23-án még találkoztam vele véletlenül a belgyimnázterium előtt az utcán. Akkor nálam volt az a kézirát, amelyet Kiss Mária írt, odaadtam Knollnak, mert ezzel a kézirattal akartam bizonyítani előtte, hogy a Talmud-viták során nekem volt igazam.

Eszem ágában sem volt természetesen akárkítől is a kézirát ellenében pénzt szereznem. 28-án utaztam el Budapestről Garára, akkor vettem át a mozibérletet. Ott rengeteg dologom volt, teljesen el-

ben nem csalódik. Igy szól Önhöz minden cipész, ha PALMA kaucsuksarkot veret a cipőjére. A cipész érti a dolgát, a cipésznek hihet.

Kedden ül össze a képviselőház

Külpolitikai okok lehetetlenné teszik a közeli választásokat

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A husvétli szünet után kedden, április 21-én ül össze a parlament s a keddi ülésen folytatják az iparfejlesztési törvényről szóló javaslat vitáját. A vita előreláthatóan nem vesz hosszabb időt igénybe, ahogy csütörtökön megkezdődhetik a költségvetés általános tárgyalása. A büdzsévitá, a bizottsági tárgyalások után itélve, előreláthatóan rendkívül élénk lesz és az ellenzék ezt az alkalmat használja fel, hogy a kormány politikájával foglalkozzék.

Értesülésünk szerint több ellenzéki szónok szóba hozza a választások idejének kérdését is, mert az utóbbi időben megint olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány már az ősszel kéri a választást.

Ezzel szemben fenntartjuk azt az érvelésünket, hogy

a miniszterelnök még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel és a választás jog kiterjesztésének tervét is csak a nyáron dolgozza ki.

A választások közeli kiírásáról terjesztett híreket azzal indokolják, hogy az egypárti képviselők egyre gyakrabban keresik fel kerületeiket és a képviselőket a miniszterek is elkísérik beszámoló utjaikra. Vasárnap Gömbös Gyula vett részt Görgey József barcsi beszámolóján, míg Mada Gyula beszámolójára Zsitvay Tihor igazságügy-miniszter utazott el Hajduböszörménybe. Ezekből a jelekből azonban korántsem lehet a közeli választásokra következtetni, ami külpolitikai szempontból sem volna előnyös.

Még ennek a parlamentnek kell ratifikálnia azokat a kereskedelmi szerződéseket, amelyeket Ausztriával, Németországgal és esetleg Csehszaggal kötünk,

mert semmiestre sem volna előnyös, ha a kereskedelmi tárgyalásokat a választások időtartamára esetleg fel kellene függeszteni.

A gubacsiúti postarablást kedden tárgyalja a törvényeség

Nagy rendőri készültség a főtárgyaláson

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A budapesti büntetőtörvényeségek Márton tanácselnök kedden reggel kezdi meg a gubacsiúti postarablás bűnyüvének nagy érdeklődéssel várt főtárgyalását, amelynek elsőrendű vádlottja ifj. Mrázik János hentessegéd, aki — mint ismeretes — ez év január havában két társával, Namecsnik Mihály villanyszerelővel és Dávid János cipészsegéddel a gubacsiúti postahivatalból elrabolt egy postaszéket.

A rendőrség — mint emlékeztet — nagy hajszá után fogta el

ifju Mrázik Jánost és Namecsnik Mihályt, a harmadik tettes, Dávid János pedig önként jelentkezett a főkapitányságon.

Az ügyészség rablás bűntette címén emelt vádat Ifj. Mrázik János és társai ellen. Az ügy főtárgyalására tíz tanút idéztek meg s miután előreláthatóan a tárgyalás nagy érdeklődésre tarthat számot és feltételezhető, hogy a pesti alvilág is szép számmal képviselteti magát, a tanácselnök intézkedésére

erős rendőri készültség szállja meg a tárgyalótermet

és a törvényeséket. A hallgatóság számára csupán negyven belépő-jegyet bocsátottak ki. A védelmet Baumfeld Lajos, Lázár Ernő és Jobbágy Lajos védők látják el, míg a közvédat vitéz Boronkay István ügyészségi alelnök képviseli.

Horváth Bálint ny. kuriai bírót elgázolta egy biciklista

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Vasárnap délnél a Margit-rakpart 39. számú ház előtt

Péter József tizenháromeves fűszerkereskedő-tanone kerékpárral elgázolta Horváth Bálint nyolcvanegy éves nyugalmazott kuriai bírót.

Az idős urat előbb elütötte a biciklista, majd gépjével keresztül gázolt rajta. Horváth Bálintot, aki a Zsigmond-utca 14. számú házban lakik, a mentők rendkívül súlyos állapotban az Új Szent János kórházba vitték. Megállapították, hogy az esés következtében

koponyatörést szenvedett. Állapota életveszélyes.

A fiú, aki egy budai fűszeres alkalmazottja, leestett gépjéről, azonban csak kisebb sérüléseket szenvedett. Első segélynyújtás után előállították a főkapitányságra, ahol előadta, hogy a Margit-hidra akart befordulni, amikor az idős ur váratlanul gépe elé lépett s a gázolást — vallomása szerint — nem tudta kikerülni. A fiút

örizethe vették s át fogják adni a fiatalokruak bíróságának.

Buda legszebb helyén

kétszobás komfortos villa gyümölcsösrel szabadkézbeli eladó. III. ker., Perényi-ut 16344. hrsz. „Nusi-lak”.

Egy kis reggeli ujság...

NEMES MARCEL hagyatékának első, nagy aukciójára lázasan készülnek Münchenben. Junius 16-a és 19-e között fog lefolyni ez az aukció, amelynek anyagát előzően Nemes Marcel Leopoldstrasse-i palotája három emeletén fogják kiállítani. Ez a hagyatéki kiállítás 600 műtárgyból áll, még pedig képekből, szobrokból, szönyegekéből, bronzokból, a világ híres gótikus és renaissancekori szövetgyűjtemény brokátaiból, bársonyaiból, chasublejéből és dalmatikáiból, végül egy nagyértékű Limoges-porcellángyűjteményből, amelyet Nemes Marcel annakidején Thomas Mann apósától, Geheimrat Pringsheimtől vásárolt. Az első aukció áruba bocsátott képei között három Tizian, két Rembrandt (az egyik az egyetlen nagy kompozíció, amely magántulajdonban van), egy Greco („Az angyalok koncertje”), egy Dürer-fej és egy Franz Hals-portré szerepel. Három nemzetközi aukciót (egy amsterdami, egy berlini és egy müncheni) rendezi az árverést, amelynek egyik művészi szakértője Meller Simon tanár, a magyar szépművészeti múzeum volt igazgatója, aki jelenleg Münchenben él. Az előzetes katalógust március 15-én küldték szíjjel, a részletes, háromkötetes katalógust május közepén juttatják el az érdekeltekhez. Elsőrendű műgyűjtőkön és múzeumigazgatókon kívül a francia állami múzeumok vezérigazgatója, Verne is bejelentette részvételét. Magyar képek és modern művészeti objektumok ez alkalommal nem kerülnek árverésre. A magyar anyagból, — amelyben többek között hatvankét Rippl-Rónai kép szerepel, — itt Budapesten rendeznek közeljövőben aukciót.

MOLNÁR FERENC készülődik, hogy párheti itartózkodás után megint elhagyja Budapestet. Holnap vagy holnapután Bécsbe megy s onnét rövidesen Párizsba, ahol állítólag, egy francia ösbemutató ügyében fog tárgyalni. Ugyanis Rothschildék színháza, a Théâtre Pigalle nemrégiben felkérte, hogy egyenesen az ő számá-

ra írjon darabot. Hogy az a francia ösbemutató meglesz-e, az még kétséges (Molnár az ilyesmit hétszer is meg szokta gondolni). Sokkal biztosabb ennél, hogy a híres író a koranyarat, néhány magyar barátja társaságában, Karlsbadban fogja eltölteni.

DIVATLEVELET kaptam Párizsból, amely egy szól, hogy a szabadégalatti s nappali eseményeknél mindinkább háttérbe szorult a „nagy” ruha. Csupa „kis” ruha szaladgál a lóversenyen, a concours-okon, vernissageokon, a Bois de Boulogne korzón és tedző helyein. Angol kosztüm vagy pedig könnyű gyapjúkabát alatt angol ruha... Ehhez kis, kötött, idei formájú sapkát, ugynevezett „bonnichon“-t hordanak a párizsi hölgyek, akiken ritkán lát még az ember „nagy” kalapot. A mostani demissason-bemutatók már erősen lanszirozóak az eljövendő első meleg napok jellegzetes tolettjét: a rövid fehér kabátot fekete szoknyához s ennek a világos-sötét összeállításnak sokféle változatát. Például: duplasoros, „négerbarna”, vékony posztókabátok halványrózsaszín posztóaljúhoz. Nyersselyemszerű shantungkabátok, hasonló színű csipkebluzával (nyersselyemszerű cernabatiszából stepelt kalapokkal) fekete, plissirozott shantung-szoknyához. De nagy szerepet játszik ezekben a félkollekciókban az egyszerű fekete vagy tengerész-kék jerseyruhácska is színes rövid kabáttal s a kabát színével harmonizáló lakkövel, lakkretikültáskával és csipkéből vagy madeirabatiszból készült gomblyukvirággal. A nemsokára megnyíló gyarmati kiállítás valóban hónapok óta igyekszik befolyásolni a kialakuló divatot. Fantasztikus szabó- és kalapos-kísérleteket láttunk ezen a téren. De amikor a divattervezők indokainak pagodákat akartak a hölgyek fejére tenni és marokkói tájképekkel öhajították körül drapírozni a vállakat — a kitűnő izlésű párizsi nők erőlyesen „nem”-et mondtak. Az exotikus

divat ugyan tovább kísért a műhelyekben, de majd csak a gyarmati előkelőségek orrkarikás feleségei fognak ebből az exkvízit áruból vásárolni...

LELEPLEZŐ könyvtől hangosak ismét Párizs művészi és társasági berkei... A könyv Maeterlinckről szól, a nagy belga íróról. A könyvet Maeterlinck volt felesége, a híres és szép Georgette Leblanc írta, aki énekesnő, tragika és előadóművésznő. A leleplező könyvben pedig a „leleplezés” hangja diszkrét, választékos és előkelő, ahogy az írójához és témájához méltó. De bizony azért leleplezés! 1895-ben, huszéves korában került Georgette Leblanc a nagy író mellé, aki akkor „harmintháromeves volt. Egy rusztikus, bővétágyu, nehézárasu, nyugodt-arcu, kényelemben élő, flamand parasztgazda mellé, egy gazdag polgári milióból operaénekesnővé szabadult, filigránvékony, párizsi, századvégi, csupa-ideglen, aki úgy öltözött az utcán is, mint Memling és Van Eyck madonnái, aki éjjel-nappal nagy solitaire-gyémántot hordott, arany abronccsal, homlokán, aki szimbolikus költészetet ebédelt, és aki azért hagyta ott a párizsi Opéra Comique fényes szerződését és rohant a brüsszeli opera színpadára, hogy ott a „Pelleas és Mélisande” írójával találkozzék. Az a huszéves lány fekete kelmével vonatta be szobáját és ezüst kandelláberdizt állított benne, amikor először fogadta Maeterlincket... Azt hitte, ilyen komor és fenséges szobadiszlet illik. De Maeterlinck, amikor belépett, megütöközt s azt kérdezte: — Mi ez a katasztrófa? — és sietve letelepedett a másik szobába, egy öblös, polgári karosszéke s ötórás tea helyett vörösbort kért... Ez volt egy huszonháromeves szerelm elindulása — s egyben szimbolikus startja is. Maeterlinck mindig a földön járt, Georgette Leblanc az azurban uszott. Legkedvesebb ebből a hol szép, hol tragikus multból az, hogy Georgette Leblanc (meg nem bocsátó asszonyi fájdalom mellett) önmagát is akárhányszor kifigurázza benne s ironikus mosolya időnkint nemcsak Maeterlincknek, de önmagának is szól. 1918-ban ért véget a közös élet, Maeterlincknek azóta ifjú felesége van, Georgette pedig Amerikában és Párizs melletti kastélyában él, csak azért is bámulatos másodvirágzásban. Az avantgárdista művészek sereglenek ma is köréje, Amerikában ép úgy, mint Franciaországban... Szeretik és szerepel — ezért nagy feltűnést kelt a könyve. Vajjon Maeterlinck fog-e rá válaszolni? Talán igen, talán nem. Eggyelőre hallgat.

Pálmay Ilka

Élményeim a színpadon és az életben

cimű legújabb szenzációs cikksorozatát hétfőn, 1931 április hó 20-án kezdi közölni az

Az egykori Népszínház „isteni Ilkája” regényes pályafutásának és a születő Budapest társasági és színházi életének szenzációit mondja el **érelkesztő visszaemlékezéseiben.** A békeidők fénykorának szenzációi!

Vegye meg mindennap az **ESTI KURIRT!**

reklámélet

a művelt kereskedő lapja

Felíró 6 pengőért megrendelhető V. Békvány utca 12. alatti kiadóhivatalban

Nyolcan betegedtek meg Békésgyulán veszett sertés husától

Békésgyula, április 19.

— A Reggeli Ujság békésgyulai tudósítójától —

Békésgyula mellett, a gyulaszabadkai tanyán súlyos szerencsétlenség történt, amelynek nyolc áldozata van.

Néhány nappal ezelőtt Góg Pál gyulaszabadkai gazdálkodó kutya megvesztett s mielőtt még a veszedelmes állatot agyonütötték volna, megmarta az egyik házias befogott disznót. Góg Pál a kutyát agyonütötte,

a disznót pedig levágta, amelynek egy részéből a felesége vacsorát főzött.

Gógék természetesen nem tudták, hogy veszett állat húsát fogyasztják el, de a rákövetkező napon

Góg, a felesége, négy gyermekük és a vacsoránál résztvevő két béresük, Papp Sándor és Oláh Péter megbetegedtek.

Az esetről jelentést tettek az állatorvosnak, aki megvizsgálta a disznót és megállapította, hogy

a sertéshús mérgezett volt.

Farkas Gyula polgármester nyomban megindította a vizsgálatot.

A súlyosan megbetegedett család és a két bérest eszméletlen állapotban szállították fel a budapesti Pasteur-intézetbe,

ahonnan vasárnap érkezett meg Békésgyulára a jelentés, mely szerint Gógék és a béresek életveszélyes mérgezést szenvedtek.

A kommunisták általános sztrájkra készülnek a demokrata köztársaság ellen

Hogyan mentette külföldre XIII. Alfonz egész vagyonát? A forradalom vezérei sem hitték, hogy a köztársaság kikiáltására sor kerülhet — Alfonz király még nem döntött tartózkodási helyéről

Egy vonaton a menekülő Alfonz királlyal Madridtól Párisig

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A spanyol köztársaság kikiáltásával ugylát-szik még egyáltalában nem jutott nyugvópont-ra a forradalom ügye. Ma ugyanis Moszkvából jelentik, hogy

a kommunista internacionále spanyol szekelója kiáltványt intézett a spanyol proletariátushoz, amelyet felszólít, hogy ne engedelmessédjék az ideiglenes kormány-nak és kiáltja ki egész Spanyolországban az általános sztrájkot. A kommunista internacionále külön végrehajtóbizottságot választott, amelynek a feladata, hogy vezesse a spanyol kormány elleni küzdelmet.

Madridi hírek is beszámolnak arról, hogy a kommunista mozgalom egyre terjed s e pillanatban teljességgel bizonytalan, hogy a köztársasági kormány ura tud-e maradni a helyzetnek s megmaradhat-e a demokrácia kijelölt utjain.

A kormány ma proklamációt bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy minden rendbontást a legkeményebb eszközökkel fog elnyomni s felszólítja a lakosságot, hogy ne engedje magát eltéríteni a békes polgári munka utjáról.

★

Madrid, április 19.

Bizonyos volt, hogy egyszer, — előbb vagy utóbb — sor kerül a spanyol köztársaság kikiáltására. Ámde, hogy ily rapid bekövetkezett, arról még azok sem mertek álmodni, akik évek óta dolgoztak a monarchista uralom megdöntésén.

E sorok írója közvetlenül a választás előtt hosszú beszélgetéseket folytatott a mostani köztársasági kormány előkelő tagjaival. Mindegyik bizonyosra vette a fényes győzelmet, de egyik se merre remélni, hogy a győzelem ennyire lesújtó legyen. Lekszőnésről, vagy éppen a király kikényszerített meneküléséről, még álmodni se mertek.

A spanyol monarchia bukásának okai mesz-szire visszanyulnak. Alfonz, mint ismeretes, tizenöt éves korában jutott trónra és uralmának első pillanatától abszolutisztikus hajlamokról tett tanúságot. Rendkívül bátorsága miatt mégis nagyon népszerű lett. A spanyol nép imádta királyát.

A tulajdonképpen hajók 1925-ben kezdődtek a marokkói hadjáratl.

Szemére vetették, hogy a főparancsnok háta mögött adott Silvestre tábornoknak parancsot arra, hogy behatoljon a riffkabilok területére. Silvestre és csapatai megsemmisültek. Azután jött ugyanebben a háboruban a Montearruid környékén bekövetkezett katasztrófa, majd a spanyol sereg teljes debacleja.

Azt vetik szemére a királynak, hogy 13.000 halott nyomja lelkiismeretét.

A parlament 1923 őszén felelősségre akarta vonni a bűnösöket. A legfőbb bűnös azonban maga a király volt, a második főbűnös pedig a későbbi diktátor, Berenguer tábornok. A veszedelem elkerülésére kiáltotta ki a király a katonai diktatúrát.

A diktatúrának lett a következménye, hogy évek óta engesztelhetlenül folyt a gyűlöletheadjáról XIII. Alfonz ellen. Sanches Guerra tegnap a meglepő fordulat fölött így fejezte ki véleményét: *Ki mint vet, úgy arat.*

A spanyol köztársasági kormány tagjai között igen sok a kiváló ember, de feladatuk óriási. Különböző pártokhoz tartoznak és igen sok kérdésben kétségtelenül nehéz lesz megőrizni az egységet. Az új Spanyolország vezetői azonban ismerik feladatuk súlyosságát. A könyörület sors vértelen

győzelemmel ajándékozta meg őket. A spanyol nép azonban azt kívánja, hogy a köztársaság áldást hozzon számára.

Egy vonaton a menekülő Alfonz királlyal Marseille-től Párisig

London, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Daily Mail spanyolországi tudósítója abban a pillanatban érkezett Marseillebe, amelyben az első távirat jelentés futott be arról, hogy Alfonz ki-

lemondó nyilatkozatot nem írtam alá. A király elhagyta országát egy időre, mert alkalmat akar a spanyol népnek adni arra, hogy minden korlátozás nélkül mondja ki óhaját és a monarchia semmiképp ne befolyásolhassa elhatározásában. A nép a junusi Cortez-választásokon világosan elmondhatja akaratát és addig megfelelő idő áll rendelkezésére, hogy elmélkedhessen.

A tengeri útról elmondotta a herceg, hogy a Cartagenán való átkelés nagyon szerencsés volt, a tenger nyugodt maradt. Marseilleben a partraszállás minden formalitás nélkül történt, a király egyenesen egy autótáxaiba ült és a Hotel de Noaillesba hajtatott.

A SPANYOL KÖZTÁRSASÁG KIKIÁLTÁSÁNAK PILLANATA.

Egy spanyol tiszt lelkes egyetemti diákokkal körülvéve diadalmenettel hordja körül a köztársaság első zászlaját Madrid utcáin.

rály elmenekülve Madridból, rövid idő múltán megérkezik a marseillei kikötőbe.

Az angol lap tudósító a spanyol királlyal való találkozásról s a Marseille-től Párisig való útról a következő tudósításban számol be:

— E pillanatban kaptam meg Marseilleben az első jelentést, amelyet Alfonz király adott ki hazájának földjéről való távozása után. Miranda herceg adta át nekem a marseillei Hotel de Noaillesban, ahol a király kipihente a Cartagenából való tengeri útját, amelyet a Principe Alfonso spanyol cirkáló fedélzetén tett meg. Elmondotta a herceg, hogy a király reggel hat órakor érkezett Marseillebe, meglepő frissességgel. A herceg azt mondotta nekem, hogy a király üzenete számomra a következő:

— Megmondhatja a világnak, hogy semmiképp

A partraszállás körülményeiről ezekben számol be az angol tudósító:

A király hajója egy félreeső helyen kötött ki, amelyet Pont de Terre néven ismernek. Ez éppen szemben van If várával, amely Dumas Monte Cristo című regénye révén lett világhírű. A reggel nagyon ködös volt s legfeljebb száz lépés távolságba lehetett látni. Némelyek a városban már tudták, hogy érkezik a spanyol király és tengerészletek, rendőrszettek távesővekkal kutatták a ködöt, amikor nagyhirtelen feltűntek a spanyol hadihajó körvonalai. Megkerülte If várának meredek kősziklát s azután lassan a kikötő felé közeledett. Néhány perccel később a cirkáló kikötött a Pont de Terren.

A tengerészek nagysebesen pakolták ki a spanyol király mállhait, mindössze féltucat bőrdőntő

Harkány gyógyfürdő

(Pécs mellett) Radioaktív
62° C. kénés

Rheuma, csusz, köszvény, ischias ellen

Szállodal szoba, teljes ellátás, (3 sz. étk.) 1. oszt. kádfürdővel együtt: elő- és utóidejében naponta — P 7.—
Iőidejében (4 sz. étk.) — — — — P 10.50

Kérjen azonnal díjmentes részletes prospektust Interurban telefon: HARKÁNY 9. szám

s amint ez megtörtént, egy csőnaikon Alfonz király is partraszállt, oldalán unokatestvére, Orleans Alfonz herceg haladt és Miranda herceg.

A hivatalos partraszállásnál mindössze két rendőrtiszt működött közre és ezek egyike mondotta a Daily Mail tudósítójának:

— Soha nem láttam ennél szomorubb partraszállást.

Egyetlen zászló nem lengelt a cirkálón és — természetesen, hiszen oly meglepetésszerűen történt —, nem volt zászló a parton sem. Sejtettük a kőszia hírek révén, hogy érkezik a király, de nem tehetünk előkészületeket, hiszen hivatalos értesítést semmilyen formában nem kaptunk.

Még szerencse, hogy a közelben véletlenül két autotaxi tartózkodott, még nekem jutott eszembe, hogy visszatartsam őket a cirkáló befutásáig.

Az én rendelkezésemre történt, hogy a spanyol tengerészek a poggyászokkal megrakták az egyik autotaxit. A király két kísérijével a másik autotaxiba szállt. A király szürke esőkabátot viselt, izgalomnak, fölüldultságnak nyomát se láttam rajta.

Délelőtt fél tizenkét órakor a király két kísérijével együtt beszállt a Hotel de Noailles motoromnibuszába és kihajtatott a pályaudvarra, hogy Párisba utazzék. Ekkorra már az egész városban elterjedt a spanyol király megérkezésének híre. A pályaudvarig vezető utcákon óriás néptömeg sűrűsödött, amely hangosan és lelkesedve köszöntötte XIII. Alfonzot. A spanyol király jókedűen köszönt vissza.

A vonat félórával utóbb indult és olyan szerencsém volt, hogy a király kocsija mögött futó vagonban kaptam helyet.

Félórával az ut megkezdése után alkalman nyílt arra, hogy belépjek a király kocsijába. Minden ellenkező híreszteléssel szemben a király termes szalonkocsin utazott, amelyben rajta, két kísérijén és a szolgaszemélyzeten kívül senki nem tartózkodhatott. A spanyol királyt csak pillanatra láthattam, kissé fáradtan dőlt hátra ülésén, de élénken figyelte az előtte elfutó táj szépségeit. Miranda herceg volt olyan kedves és segítségemre sietett.

— A király kimerült, hiszen megérthető az utóbbi napok izgalmai után és egyelőre a már mondottakon kívül nincs semmi közölnivalója a sajtó számára. Mindössze annyit óhaj, hogy nyugalomban maradjon Párisig. Amit mondott, ahhoz tartja magát és már csak annyit jelenthetek, hogy őfelsége még inkább bizakodóbb lett, mint volt Marseillebe érkezésekor.

Bizonyosra veszi, hogy a junusi választások a monarchia javára döntenek és ő rövid néhány hónapi tartózkodás után visszatérhet hazájába.

Alfonz király minden vagyonát megmentette

Páris, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A párizsi baloldali lapok követelésére a rendőrprefektus különítményt rendelt a Hotel Meurice elé, amelyben a spanyol királyi család lakik. Így akarják az újabb tüntetéseket megakadályozni.

A nacionalista Liberté közlése szerint Alfonz királynak súlyos anyagi gondjai vannak. Jóbarátjai körében kénytelen volt 280.000 franknyi kölcsönt fölvenni. Alfonz király pillanatnyilag csetleg csakugyan rendelkezik megfelelő készpénzzel és lehet is valami igaz a kölcsönkérésben, ám mégis kétségtelen, hogy fekvő birtokain, palotáinak nagyobb terjedelmű műkincsein kívül

Alfonz király egyszerűen az utolsó garasig a határon túla mentette minden vagyonát.

A vagyon átmentése nem volt egyszerű feladat, mert Alfonz nemcsak bankbetéteit, folyószámlaköveteléseit, készpénzeit, drágakő- és egyéb gyűjteményeit mentette át, hanem arany- és ezüst-műtárgyait, a régi spanyol ötvösművészet remekeit, legkedvesebb s nagy történelmi becsű bútoraikat is, sőt néhány Velasquez-képet is.

A legjellemzőbb Alfonz király előlátására az a körülmény, hogy tizenhat órával Madridból történt és pillanatalyi elhatározás eredményeként felülő eltávózása előtt,

az egyik madridi teherpályaudvarról hat ha-

Öntöző kád
Füüdőkád, gyermekkád, mosdók
kis gyári hibával BÁLINT-nál
IV., Magyar-utca 1. szám (Kossuth
Lajos-utca sarok), Telefon 853-19

talmas Pullmann-kocsiból álló szerelvényt indított el a francia határ felé. A vonat útját percre kiszámították az államvasutak royalista főtisztviselői és a királyi távozása csak akkor lett nyilvánossá Madrid utcáin, amikor a hat vagonból álló szerelvény már túljutott a spanyol határon.

s így semmiképp nem fenyegetett az a veszedelem, hogy a köztársaságiak megrohanják a vonatot és lefoglalják a vagonokban lévő drágaságokat.

A hat vagon tömve volt a spanyol királyok mérhetetlen értékű kincseivel. Láda láda hátán. Mind-egyik annyira súlyos, hogy nyolc ember kellett egynek-egyenek a megemeléséhez. A tehervonatok nemcsak ládákat, de hatalmas nagyrékű butor-

A SPANYOL KIRÁLYNÉ PÁRIZSBA ÉRKEZIK.

Franco őrnagy nem látja elég erősnek a köztársaságot

Madrid, április 19.

A «Nacion» nevű madridi lap szenzációs cikket közöl, amelyben beszámol tudósítójának Franco őrnaggyal folytatott beszélgetéséről. Franco őrnagy, aki a királyság idejében a Spanyol repülőflotta dédelgetett kedvence volt, azonban — mint ismeretes — forradalmi mozgalmakba került és kénytelen volt menekülni az országból, most viszont az ország felújítását keltő kijelentést tette, hogy a spanyol forradalom nem ért véget, hanem most, a köztársaság megalaki-

A spanyol királynét Párizsba érkezésekor Jean Chlappe (balról), Párizs rendőrprefektusa fogadja, jobboldalt Quinonez de Leon, a párizsi spanyol nagykövet.

darabokat is vittek, továbbá képeket, szobrokat, nagyértékű könyveket s a madridi királyi palota tömegtelenül sok kincsét.

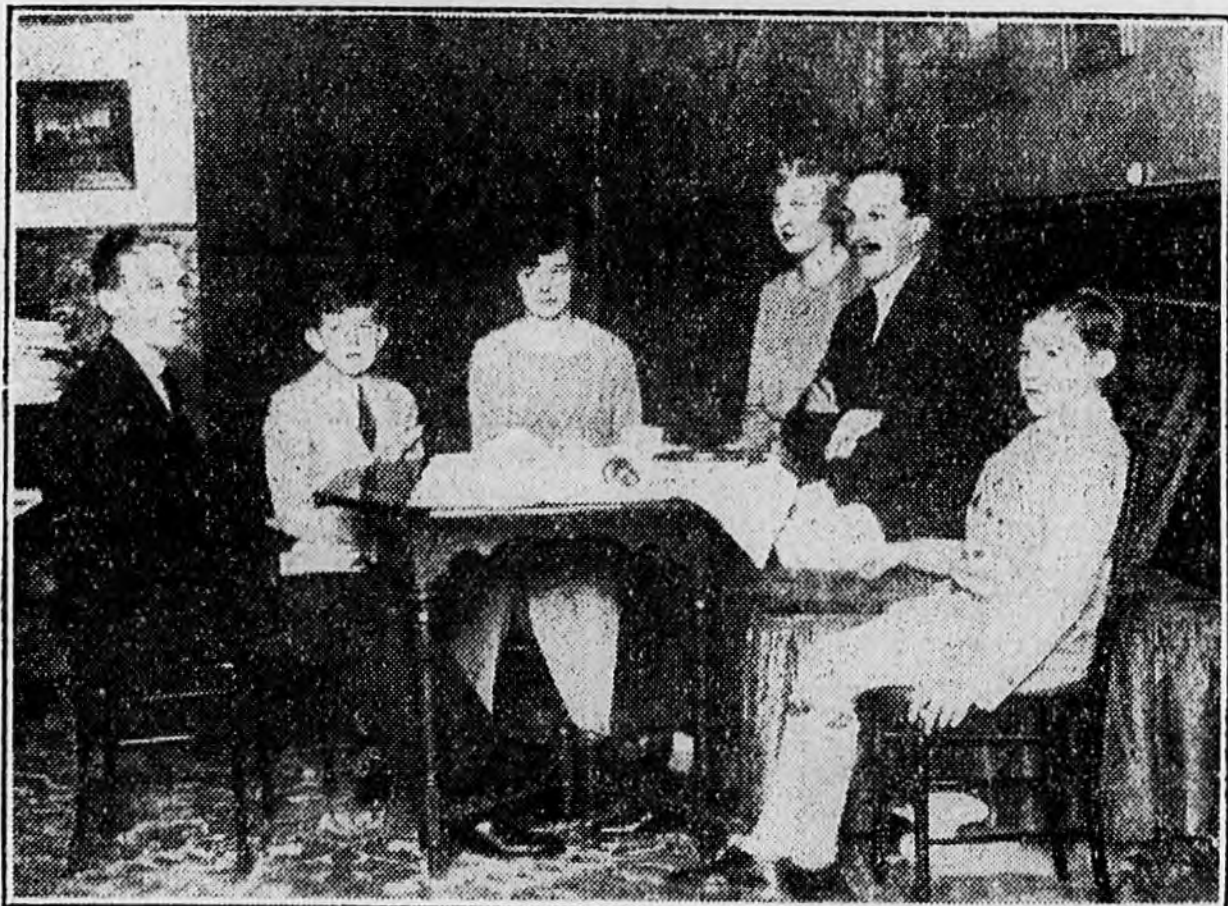
A hat vagonból álló szerelvény Franciaországon és Németországon keresztül érkezett Csehországba, majd Zsolnára jutott be. Valamennyi vasúti kocsin rajta van a cédula, amely szerint a kiinduló állomás: «Madrid Escorial». A küldemény Zamojszky gróf nevére van címezve. E vagonok megérkezése kapcsán került föl az a hír, hogy a spanyol király rokonához, Zamojszky grófhöz készül és ott szándékozik tölteni az első hónapokat. Ez a hír azonban téves. Alfons spa-

tása után vesz csak kezdetét az igazi forradalom. Az első teendő a nép fellegyvezése. A pillanatnyilag köztársaság semmi sem ér és nem más, mint a monarchisták ezüdtüszert legalkalmasabb küzdőtere.

Revízió alá veszik a forrongás két utolsó áldozatának ügyét

Madrid, április 19.

A szombat esti minisztertanácsban a hadügy-miniszter ismertette azokat a rendszabályokat,

ALFONZ SPANYOL KIRÁLY CSALÁDJÁ KÖRÉBEN.

nyolc király csak a kincsét bízta Zamojszky gróf kezébe, míg ő maga egyelőre még nem döntött a jövő tartózkodási helyéről, de igen valószínű, hogy Belgiumban vagy Londonban telepedik meg.

Leverték az azori forradalmat?

Madrid, április 19.

Lisszaboni jelentés szerint a portugál kormány közli, hogy az Azori-szigeteken kitört forradalmat teljesen sikerült leverni. A felkelők még a kormány csapatok általános támadása előtt elmenekültek. Valamennyi szigetben a kormányhatalom kezében van a hatalom.

Elismerik az új köztársaságot

London, április 19.

Az Exchange Telegraph Company jelenti, hogy a portugál kormány is elhatározta a spanyol köztársaság elismerését. A madridi portugál követ már megbízást is kapott kormányától az elismerésnek a spanyol kormányval való közlésére.

Madrid, április 19.

A köztársasági kormányt újabb Portugália, Csehország, Bulgária, Görögország és Guatemala is elismerte.

amelyeket a hadsereg újjászervezése céljából hozott. A miniszter közölte, hogy utasította a kormánybiztosokat a Jacaban kivégzett Galan és Hernandez kapitány bűnperének revízió alá vételére.

Macia ragaszkodik a katalánok függetlenségéhez

Madrid, április 19.

A vasárnapi minisztertanácsban elhatározta a spanyol kormány, hogy az hatvanmillió dollár kölcsönfelvételét, amelyet az amerikai Morgan-bankházzal kötött a volt kormány a királyság megszűlésére, elismeri és a köztársaság érdekében használja. Elhatározta továbbá az új kormány, hogy május elseje ézentul hivatalos ünnepnap lesz Spanyolországban, végül pedig, hogy a katonai hatóságok bíráskodási jogát megszünteti.

Marokkó új főparancsnokává és kormánybiztosává Sanjurjo tábornokot nevezték ki.

Macia ezredes, a katalánok vezére kijelentette, hogy a katalán szuverenitás részleges feladása csak átmeneti jelenség, amely nem tarthat tovább a nemzetgyűlés összeülésétől. A nemzetgyűlés dolga lesz azután, hogy a katalán függetlenségi törekvésnek törvényes formát adjon.

a Reggeli Ujság előfizetési ára:

Egész évre 10, fél évre 5, negyed évre 2.80 pengő. Minden postahivatal fölveszi az előfizetést

Madrid, április 19.

Maclá ezredes, a katalánok vezére kijelentette, hogy a katalán szuverenitás részleges feladása csak átmeneti jelenség, amely nem tarthat tovább a nemzetgyűlés összeülésétől. A nemzetgyűlés dolga lesz azután, hogy a katalán függetlenségi törekvésnek törvényes formát adjon.

Madrid, április 19.

A köztársasági kormányt újabb Portugália, Csehország, Bulgária, Görögország és Guatemala is elismerte.

Mussolini: „A vámunió kérdésében Olaszország a végsőkéig megőrzi nyugalmát“

Németország már 1929-ben ajánlatot tett a cseheknek a vámunióra — mondja Schober

Bécs, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A német-osztrák vámunió terve állandóan a föltszinen van és nap-nap után esnek a vezető államférfiak nyilatkozatai mellette is, ellené is. Legújabbban a Neue Freie Presse vasárnapi számában két nyilatkozatot közöl a német-osztrák vámunió problémájáról. Az egyiket Schober, az osztrák alkancellár tette, a másikat nem kisebb férfiú, mint Mussolini.

Schober a nyilatkozatában a következőket mondja:

— Idáig nem történt semmi egyéb —, hogy Németország és Ausztria fölvázolta a gazdasági együttműködés néhány alapvonalát. A legnagyobb erőfeszítéssel se tudom elképzelni, hogy ez a mi előzetes tapogatózásunk miért okozott oly szörnyű nyugtalanságot. A páneurópai gondolat e korban ez elképzelhetetlen volt. Az egész csak három évre szóló kísérlet, de még egyéves fűlbontási jog is foglalódik benne. Az unió belső szervezete gondoskodik az érdekek különválasztásáról, úgy politikailag, gazdaságilag, mint adminisztratív szempontokból.

— Mi itt Közép Európában nem várhatunk tovább, lehetetlen passzívan bevárunk egyik krízist a másik után, mint magától értetődő és elkerülhetetlen valmit.

— Én magam mindig az építőpolitika híve voltam és ezért tettem 1921-ben ajánlatot Prágában Csehország és Ausztria gazdasági közeledésére. Emlékszem, hogy tavalyi utam alkalmával Párizsban és Londonban Németországhoz való viszonyunkat a nyugati hatalmak megértéssel vették tudomásul és legkisebb gyanu sem volt bennük kétségünk iránt. És most? Mégis az a meggyőződésem, hogy jószándékaink végül is általános elismerésre visznek s ezért nyugodtan nézek a jövőre.

— Sokat beszélnek arról, hogy meglepetésszerűen és feltűnő gyorsasággal állottunk tervezetünkkel a világ elé. Nos, erre az a feleletem, hogy

Curtlissal Bécsben március kezdetén megállapítottunk abban, hogy a tervezettel a páneurópai tanulmányi bizottság párizsi tanácskozásának megkezdése előtt kell a világ elé állani.

— Ez a bizottság március 24-én ült össze a program értelmében. Némely részlet Németországban kiszivárgott és nehogy a közvélemény találgatásokra legyen utalva, Curtlissal elhatároztuk, hogy az egész tervezetet nyilvánosságra visszük. A németek március 21-ét ajánlották, de miután ez szombatra esett, március 23-át találtuk volna alkalmasnak. Igen ám, de egyszerre észbe ötlött valakinek, hogy a páneurópai bizottság olasz delegáltja március 23-án már utban van Párizs felé s így történt azután, hogy az utolsó pillanatban, március 21-ike mellett döntöttünk.

— Egyébként, ami most történt, csak rekaptulációja egy hasonló javaslatnak, amelynek szintén Németország a szerzője.

A vámunióra gondolok, amit annak idején Csehországnak ajánlottak a németek, az akkori cseh kormány azonban hallani sem akart róla. Ez a vámunió Németországot, Ausztriát és Csehországot foglalta volna magában.

— Németország és Ausztria most ösztönösen nyíltan lép fel és bejelenti: Mi vámuniót akarunk, ki jön velünk? És ebben a világbeke megzavarását látják! Mindennek ellenére is az a meggyőződésem, hogy jószándékaink végül azok előtt is nyilvánvalók lesznek, akik ma küzdenek ellenünk.

Európa egyetlen problémáját se lehet az olaszok nélkül eldönteni — mondotta Mussolini

Róma, április 19.

Mussolini a német-osztrák vámunió dolgában a következő nyilatkozatot tette:

— A termelés rendjét szabályozni kell és a német-osztrák vámunió is ezt a célt szolgálja. Tragikus iróniát látok benne, hogy Dél-Amerikában a búzát millió fontszámra égetik el, mert kell a hely a raktárakban az új aratás számára, ámde ugyanakkor Európa nagy részében gyermekek, asszonyok és férfiak nyomorognak és még kenyérük sincs. Tragikus, hogy a jó aratás

aldása végzetté változik és tragikus sorssal fenyegeti a föld munkásait. A fölöslegnek úgy kellene szerepelni, mint az Istenek ajándékának és nem mint a sors kísértésének.

— Az egész világ a vámkorlátok ledöntését követeli, de amikor Németország és Ausztria elvben kimondolta ezt, fölháborodás támadt a nyomában. Vakmerő, messihi kiható lépésnek minősítették, de később belátták, hogy e két ország csak gazdasági helyzetének javítására törekszik, Amerika nézete merőben más. Ott úgy látják, hogy az osztrák-német vámunió ha megvalósul, egyike lesz ama kevés tényeknek a konstruktív nemzetközi politikának, amit az európai államférfiak az általános krízis megjavítására kidolgoztak.

— Ami engem illet, úgy megállapíthatom, hogy a fasiszta kormányzat legelső ténylege volt, hogy lerombolta a belső olasz vámsorompókat. Olaszország szakadatlanul küzd rajta, hogy a vámkorlátok okozta károkat csökkentse. Mi egész Sereg szerződést kötöttünk különböző nemzetekkel abban a törekvésünkben, hogy megkönnyítsük a kereskedelem szabad mozgását. A különböző nemzetek érdekei annyira sokrétűek, hogy egy általános érvényes szisztémát kidolgozni valóban nehéz. Úgy kielégíti mindenkinek az igényeit, hogy mindenki érdekei megóvassanak és senki ne károsodjon! A kereskedelem küzdelme a piacokért egyre hevesebb lesz, tehát nem esada, hogy az elkeveredett konkurenciában mindenki kedvező pozícióra törekszik.

Olaszország arra az álláspontra helyezkedik, hogy Európában egyetlen gazdasági unió sem lehet állandó és tartós, ha nem foglalja magában Törökországot és Oroszországot is.

— Természetesen Németország és Ausztria gazdasági unióját a legalitás és a jogszűrés kérdéseiben meg kell vizsgálni. Már arról a lehetőségéről is beszélnek, hogy Közép-Európa más államai is esatlakoznak ehez az unióhoz, hogy segítsenek gazdasági nyomorúságukon, de mindennek tervnek kell maradni, amíg meg nem állapítják, hogy Németországnak és Ausztriának a fönnálló kereskedelmi szerződések s az 1922. évi népszavazási jegyzőkönyv alapján van-e joga a gazdasági közösségre.

— Ami Olaszországot illeti, meg kell állapítanom, hogy Európának egyetlen problémáját sem lehet Olaszország közbejötté és elhatározása nélkül eldönteni. Olaszország végsőkéig megőrzi a maga nyugalmát és bizalmát, az olasz nemzet nemcsak a pillanatnyi eseményeket látja, hanem szemét nyíltva tartja és figyeli a koncepciók lehető láncát úgy a maga számára, mint a generációkéra, amelyek a jövő reményét teszik.

Ön is lehet munkatársa

a Reggeli Ujságnak. Ha tud valamilyen közérdekű dolgot, érdekes eseményt — írja meg a szerkesztőségnek. (Budapest, V., Lipótkörút 5.)

Magyar Légiforgalmi Rt. TAVASZI MENETREND

Érvényes április 30-ig

7.30	15.00	ind.	BUDAPEST	érk.	9.45	17.30
9.10	16.40	érk.	WIEN	ind.	8.15	16.00

Az autók indulnak: Budapest IV., Váci-utca 1. sz. elől 45 perccel, Wienben a Bristolól 40 perccel a repülőgép indulása előtt.

Felvilágosítás és jegyváltás: Budapest: a Magyar Légiforgalmi Rt. légiutasíróirodájában IV., Váci-utca 1. Telefon: 808-88, a Központi Menetjegyi irodájában és annak összes fiókjaiban. Wienben: Luftreisebüro der Österr. Luftverkehrs A-G. I., Kärtnering 5. Telefon: R. 28-1-96.

LEVELÉT ÉS CSOMAGJAIT KÜLDJE LÉGIPOSTÁN! Dicsabérésért forduljon szállítási osztályunkhoz: Aut. 808-88.

MODERN BUTOR SZALON

Állandó kiállítás. Rendkívüli előnyös fizetési feltételek * VII, Üllői-ut 14

AZ ERNST-MUZÉUM AUKCIÓI XLVI.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8

KIÁLLÍTÁS:

Április 19-26-ig délelőtt 9-től délután 5-ig

Két grófi hagyatékából

valamint fűrési és más magánbirtokokból származó festmények, műtárgyak, szőnyegek és butorok

AUKCIÓ:

Április 27-től naponként délután fél 4-től

A borárok zuhanása a szeszipar létérdekeit is veszélyezteti

Hatvan százalékkal esett vissza a szeszfogyasztás az utolsó három év alatt — A likörgyárak négyszázötven pengős szesz helyett háromszázötven pengős borpárlatot használnak

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A borárok katasztrofális zuhanása nemcsak a szőlőtermelők egzisztenciáját fenyegeti, hanem súlyos kihatással van az ország egyik legjelentősebb iparágára: a szesziparra is. Normális körülmények között, vagyis a borárok zuhanásának megindulása előtt a borpárlat ára mindig magasabb volt, mint az adózott szeszé. Ezzel szemben

ma a 450 pengős szeszárral szemben a borpárlat hektoliterre csak 350 pengő, amely 100 pengős árkülönbséget az itali célokat szolgáló szeszfogyasztást egészen abnormális alacsony színvonalra csökkentette. Amíg ugyanis ez a szeszfogyasztás az 1927—28-as termelési évben még 111.000 hektoliter volt, ez a mennyiség az 1928—29-es termelési évben 98.000 hektoliterre és az 1929—30-as termelési évben 71.000 hektoliterre csökkent. A folyó termelési év szeszfogyasztása pontosan még nem állapítható meg, miután a szeszkampány szeptemberben kezdődik és augusztus végéig tart. Ez év március végéig az itali célokra felhasznált szeszfogyasztás 31.000 hektolitert tett ki. A hátralevő öt hónap szeszfogyasztása a legoptimistább becslés szerint sem tehet ki többet, mint 14.000 hektolitert, úgyhogy eszerint az 1930—31-es termelési év itali szeszfogyasztása semmiesetre sem lesz több 45.000 hektoliternél.

Az utolsó három év alatt tehát a tulajdonképpeni szeszfogyasztás 60 százalékkal csökkent,

ami azért érinti végzetesen az egész szeszipart, mert a fogyasztási szesz eladásából származó nyereség fedezte mindig azokat a súlyos veszteségeket, amelyek az ipari és exportcélokra felhasznált szeszmenyiségekből a szeszipar számára adódtak.

A szeszfogyasztás rohamos visszaesésében természetesen az általános fogyasztási válságnak is része van, de a legfőbb oka ennek mégis az a nagy árdifferencia, mely egy év óta a borárok állandó esése folytán az adózott szesz és a borpárlat között mutatkozott. Ez a jelentős árkülönbség azért

befolyásolja olyan károsan a szeszfogyasztás, mert a likőr- és rumgyárak most már a szesz helyett a borpárlatot használják.

Eleinte a borpárlat a szesz helyettesítésére nehezebben volt felhasználható, mert a borpárlat bizonyos nem kellemes mellékíze, a borpárlatból készült likőrökben is érezhető volt. Különféle vegyszerekkel azonban sikerült a borpárlatot a kellemetlen mellékizétől megfosztani, úgyhogy ma már a borpárlat a szesz számára a legkomolyabb konkurenciát jelent.

A számottevő árkülönbséget kivül adóban is nagy előnye van a borpárlatnak a szeszhez szemben.

A szeszadó ugyanis hektoliterenként 192 pengő, amely adóból a gyümölcsből készült pálinkáknak tízszereskedő kedvezményük van. A szesz 192 pengős adójával szemben a borpárlat adója tehát csak 173 pengő.

A szeszfogyasztás ilyen módon észlelhető rohamos visszaesése 260 mezőgazdasági és 9 ipari szeszgyár egzisztenciáját veszélyezteti a legkomolyabban. A mezőgazdasági szeszgyárak a szesztermelés kétharmadát és az ipari szeszgyár a termelés egyharmadát fedezik. Az egész magyar szeszipart ilyen módon fenyegető veszedelem nem korlátozódik csupán erre az iparágra, hanem közvetve a mezőgazdasági termékek egy részének újabb értékesítési válságát idézi elő. A mezőgazdasági szeszgyárak ugyanis tulnyomó részben olyan mezőgazdasági termékeket (elsősorban burgonyát) dolgoznak fel, amelyeknek egyéb módon való értékesítése lehetetlen. A mezőgazdasági szeszgyárak tehát tulajdonképpen számottevő lehetőséget biztosítanak a mezőgazdasági termékek megfelelő értékesítésére.

Az ipari szeszgyárak pedig főképpen a cukortermelés melléktermékét, a melászt használják fel, aminek szintén csak a szeszgyártásnál van értékesítési lehetősége. Más elhelyezési lehetősége ugyanis a melásznak sem belföldön, sem külföldön nincs. Az ipari szeszgyárak ezenkívül

többszer munkást foglalkoztatnak, úgyhogy az egész szeszipar mai szorongatott helyzete szociális szempontból is komoly problémát jelent.

Nem szabad azonban azt hinni, hogy a borpárlat szesz helyettesítésére való felhasználása komoly segítséget jelentene a bortermelők számára.

A legutolsó bortermés ugyanis kevesek ötmillió hektoliter volt, amelynek legfeljebb tíz százalékát lehetne borpárlat alakjában értékesíteni, akkor, ha a likörgyártásnál a szeszt teljesen kikapcsolják. Ugyanakkor azonban egy hatalmas iparág menne egészen tönkre és ezzel párhuzamosan, mint láttuk, egyéb nagy mezőgazdasági és szociális érdekek is veszélyeztetve lennének. Ezenkívül pedig

a borpárlat alakjában való borértékesítés igen kedvezőtlen árakat is jelent a bortermelők számára, minthogy a 350 pengős borpárlatár csak mintegy tízezer filléres borértékesítési lehetőséget nyújt.

A 350 pengős árát ugyanis elsősorban a 173 pengős adó, ezenkívül 17 pengős fuvarköltség és 40 pengős fűzési költség terheli, úgyhogy a borpárlat nettó hozama hektoliterenként csak 120 pengő. Minthogy pedig egy hektoliter borpárlat előállításához 11 hektoliter bor szükséges, a 120 pengős nettó borpárlatár 11 filléres borárnak felel meg.

Ha figyelembe vesszük, hogy ez a 11 filléres igen alacsony borár az ideai termés tíz százalékának az értékesítésére nyújt lehetőséget, akkor nyilvánvaló, hogy ez a jelentéktelen előny még hozzávetőleg sem ér fel azokkal a súlyos következményekkel, amelyek a borpárlatnak a szesz helyett való alkalmazásával elkerülhetetlenül jelentkeznek. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy

itt az ország egyik jelentős iparágát legkomolyabban fenyegető veszedelemről van szó.

A kormány feladata megfelelő intézkedésekkel ezeket a veszedelemeket elhárítani és olyan előfeltételeket teremteni, amelyek a szeszipar zavartalan működését ismét lehetővé teszik.

Ferenczi Sándor dr., a világhírű pszichoanalitikus a düsseldorfi rémről

Beszámítható-e Kürten?

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A düsseldorfi törvényszék orvosi szakértői beszámíthatónak találták Kürten Pétert, aki a szakvélemény alapján büntetőjogilag teljes mértékben felelős tetteiért.

Megkérdeztük dr. Ferenczi Sándort, a világhírű magyar freudista ideggyógyorvost, mi a véleménye Kürten Péter beszámíthatóságáról, azok alapján, ami tetteiről és vallomásából a nyilvánosság elé került. Megkérdeztük, vajjon a pszichoanalízis szempontjából is halálra ítélendő gonosztevő-e ez a sokszoros gyilkos?

Ferenczi Sándor dr. a következő érdekes választ adta:

— Az a benyomásom, hogy a világnak tisztá-

mit cselekedni kénytelen — hanem a tudós is, bizony, védekezni fog és, ha kell, viszonttámadni...

— A tudománytól azonban — folytatja Ferenczi Sándor — teljesen idegen a bűnösség, vagy ártatlanság fogalma. Szerintem

nem helyes, hogy ezeket a tisztán társadalmi kérdéseket orvosok (törvényszéki szakértő- orvosok) megítélésére bízzák és az ő véleményüktől teszik függővé a vádlott beszámíthatóságát, vagy ártatlanságát.

Sokkal helyesebb volna, ha a szakértőktől csak az összefüggések leíró magyarázatát kérnék, információként és

A DÜSSELDORFI PÖRBŐL.

Elch dr. főügyész, a vád képviselője a Kürten-pörben Jansen államügyész társaságában reggel a törvényszékre menet.

Roze, törvényszéki elnök, aki a Kürten-pörben vezeti, távozik a tárgyalásról.

van kellene lennie azzal, hogy ugynevezett bűnügyi kérdésekben két egymástól teljesen független szempont jelentkezik amelyeket összekevernek. Az egyik tudományos szempont, amely objektív és hűvösen, bár érdeklődéssel vizsgálja a jelenségeket és

mindent természetesen talál, ami történelki, ha sikerült azt okaira visszavezetni.

A másik a társadalmi szempont, amely nem ér rá kutatni, keresni okokat, hanem

esetleg sürgősen védekezni kénytelen

valamely ténylegesen fenyegető veszéllyel szemben. Maga a tudós, aki a determinizmusban hisz, em fog filozofálni, ha őt egy rabló meglátadja, em fogja télenül bevárni a fejleményeket azon az alapon, hogy hite szerint a rabló természete determinált, vagyis ő maga ártatlan mindabban,

ne kényszerítsék őket arra, hogy a tudománytól teljesen idegen «beszámíthatóság» kérdésében véleményét mondjanak.

— A bíróságot erkölcsi vagy adminisztratív szempontok vezetik — fejezi be dr. Ferenczi az érdekes magyarázatot —, amikor az egyiket ártatlannak, a másikat pedig cselekedetelért felelősnek minősíti.

De a tudós szótárából hiányzik ez a szó, hogy «beszámíthatóság»...

— Tehát Kürten Péter esetében is...? — vonom le a fejtegetés végső és logikus következtetését.

— Konkrét esetről nem nyilatkozom — hangzik a tudós kitérő válasza. — Nem akarok mit érvelni orvosi nyilatkozni.

Sulyos bukások és meglepő lovasbravurok a vasárnapi Andrassy Géza-tereplovaglason

Fáy-Halász Ida és Német Dezső tüzérkapitány az izgalmas verseny sampionjai
Éber Amália nem vett részt a versenyen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap reggel a pesti előkelő társaság korán kelt. Nyolc órakor már tavaszi színekben pompáztott a Vérmező:

a legszebb tavaszi toillettek vonultak fel az Andrassy Géza tereplovaglás koral startjánál.

Részvevők és közönség egyformán pontosak voltak, legfőképpen az öltözködés terén volt kis különbség. Talán a hölgylovasok egy kissé izgatottabbak voltak, kicsit sebezesebben vert a szívük start előtt meg az idomítási vizsga alatt.

Igy kezdődött: az induló lovak szabályszerű vizsgát tettek először, hogy megy a „lépés“, az „ügetés“, a „vágta“ és az „ugratás“. Ez volt a bevezető a start előtt, kilenc óra után pár perccel, ezután jött a tulajdonképpeni verseny.

Ötpercenként indultak a lovasok a több mint 20 kilométeres távolovaglásra, megbirkózni a tizen-

Cicával. (Remek barna kosztüm, még remekebb ezüstróka.)

Éber Amália nem indult ezuttal, a nézők közt ült,

sötétszürke, komoly, sőt tulkomoly tavaszi kosztümében, Titch Márta barna-pepita kosztümében volt s ott voltak még Mihályffy Dezsők, Hutiray Gyula, Hertelendy Miklósék, Szahlander Béla altábornagy, Éber Antal, Orosz György, Wildner Károlyné, báró Kaas Albert, Hoyos Miksa gróf, Rakovszky Iván és felesége és Dépold Miklósék. Vinczevidy Miklós lovasegyleti titkár egy magas, szőke amerikai nővel vonult ki. A Miss sem ismerte, de mindenki megbámulta.

Külföldiek különben is elég szép számmal voltak kint a versenyen. Az angol és amerikai követség fiatal tagjai nagy érdeklődéssel figyelték a versenyt minden fázisát, közben azonban egy percre sem feledkeztek meg a kis csoport közepén

A TEREPLOVAGLÁS NŐI RÉSZTVEVŐI.

Balról jobbra: Fáy-Halász Ida (a győztes) Fickó nevű lován, Géczy Nóra, Verebély Eleonóra.

négy, részben természetes, részben műkadálylyal, amely után még a Vérmezőn kellett tizenkét akadályon átbogolni. A férfiak két turnusban startoltak és a két turnus között

három hölgy vágott neki az utnak, ennyi maradt a tekintélyes számú hölgynevezők közül, a többi nem mert nekivágni az ismeretlen terepnek.

A résztvevők ugyanis csak az utolsó pillanatban tudták meg az utvonalat. Az előző években a budai hegyek közt folyt le a verseny, ezidén azonban a Farkasrét, Budafok, Nagytétény utvonala választotta ki a rendezőség. Szemre könnyebb, a valóságban azonban sokkal komolyabb erőpróbát jelentett ez az utvonat. Ugy hulltak a hibapontok a résztvevők felé, mint a záporosó. No de erről később.

Diszes közönség táboroz a Vérmezőn...

Fél tizenkettőkor érkezett meg a kormányzó, Andrassy Géza gróf, Karácsonyi Jenő gróf, Horthy István gyalogsági tábornok, valamint Kárpáthy Kamillo, Megay Ernő és Rapatch Richárd társaságában töltött egy félórát a Vérmezőn, ezután pedig kiutazott a terepre. Különösen a veszélyes akadályok érdekelték, mindenütt töltött egy kevés időt s figyelte az ismertebb urlovasok kitűnő produkcióit. Két óra felé jött vissza Téliényből, de ekkor már nem jött vissza a Vérmezőre.

A közönség egyébként — utólag bevallhatjuk —

Igen keveset látott a versenyből.

A néző csak a startot látja, meg a beérkezés perceit. Ami érdekes és ami izgalmas, az nem a vérmezői pályán történt. A közönség azonban hamar feltalálta magát, a buffet és a korzó pótolta az elmaradt szórakozást. A nők figyelték egymást, egymás toilletjeit, szórakoztak gavallérjaikkal és megbámulták a kiállított tiszteletdíjakat. A versenyen pénzdíjak is voltak, talán erre célzott az egyik néző.

— Idén divat a készpénz és a róka.

Az utászok telefonszolgálatát kitűnően bevált. A percnként érkező jelentéseket azonnal közölték a nézőkkel: egy hatalmas táblán vezették a verseny állását. A zsűri asztala előtt percről-percre változott a kép, újabb és újabb érdeklődők jöttek. Legteljesebben Schaurek Ottmárné drukkolt a férjéért, alig mozgult el az eredményhirdető tábla elől. Pedig egyre jobban nyilvánvalóvá lett, hogy

Németh Dezső tüzérszázados nyert a versenyt.

Kinn volt az egész Polo team: Sorg Jenővel az élén az egész szigeti kolónia és a többiek, a pesti társaság krémje. Dél felé érkezett ki a főkapitány leánya: Bezegh-Huszágh Morzsa, Erney Károly vezérigazgató fiával és vele körülbelül egy időben Létay Ernőék leányukkal,

nyen meglehetősen sulyosan bukott, az egyik vizesároknál.

(Magasházy László, Prónay Sándor, Haidekker László voltak a legérdeklődőbb hallgatói az esetnek.) Bukás akadt különben bőven. Bálint József tüzérkapitány is hasonlóan sulyosan bukott, két-tőlük bukását a kormányzó is látta, közvetlen közletről.

A közönség körében is történt egyébként két baleset.

Egy uriaszonyt, Krikkara Józsefnét megrugta az egyik ló és összezúzta a bokacsontját. A mentők a Rókus-kórházba szállították. A másik sérülés jelentéktelenebb, egy kisgyermek arcába vágódott az egyik ló patájáról levált sár, az ijedtség azonban szerencsére nagyobb volt, mint a sebesülés.

Az érdekes és izgalmas versenyt a várakozásnak megfelelően Németh Dezső tüzérszázados nyerte, Énekes nevű lován, aki mögött Schaurek Ottmár lett második. A harmadik Endrődy Ágoston lett. A hölgylovasok közt Fáy-Halász Ida mögött Verebély Eleonóra és Géczy Nóra lett második, illetve harmadik.

Rövid kondícióvizsga fejezte be a versenyt, amely után a hatalmas autótábor megindult a város felé. Még nem volt két óra, amikor előzőlítették a Váci-utcát és a Dunaparlót, a sportruhás, sőt lovaglórúhás hölgyek és urak. Tavasz van és az ilyen napfényes vasárnapon az új toaletteket a Belvárosban is meg kell sétáltatni. (U. J.)

Vasárnap délelőtt meghalt Horváth Jenő, a Nemzeti Színház főrendezője

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap, ezen a derűs napon esőn eszen elment az élők sorából Horváth Jenő, akit „Tutyu“ néven ismert nemcsak a művészvilág, hanem egész Pest. Elment esőn eszen, ahogy élt, fájdalom és szenvedés nélkül, elaludt egy szanatóriumi ágyon. A szíve vitte el, a szíve, amely egyre halkabban dobogott és végül megállt, mint a lejárt óra.

Horváth Jenő, akinek gömbölyded figuráját évekkel ezelőtt még élénkkel cirógattuk, az utolsó időkben ljesztően lefogyott, barátai és pályatársai megdöbbenve látták, hogy a mindig jókedvű színész valami betegség emészté, csak ő nem akart tudomást venni a bajról.

Rendezett, játszott, tanított, ha nem is a régi kedvvel, de a legnagyobb lelkiismeretességgel és csak akkor dőlt ágyának, amikor már teljesen elhagyták az erőt. De alig pihent pár napot, már ismét megjelent a színháznál, amíg aztán anynyira elgyöngült, hogy szanatóriumba vitette magát. Akkor már voltak sejtései a közeli végről, mert kollégáitól így bucsuzott:

— Ha meghalok, a régi kerepesi temetőbe temessetek!

Vasárnap délelőtt azután bekövetkezett, amitől már napok óta tartani lehetett.

Olyan mérvű szivgyöngesség fogta el, hogy a legerősebb injekciók sem tudták eszméletlen tartani. Elvesztette öntudatát és néhány óra

mulva esőn eszen a halálba szenderedett.

Utolsó percében zokogó felesége volt mellette és a szanatórium inspekción orvosa.

Horváth Jenő 1881-ben született Budapesten. Az akadémia 1904-ben végezte, ugyanabban az esztendőben a Nemzeti Színházhoz szerződött. Mindössze egy évet volt távol a színházról, 1907-ben, amikor a Vigoperánál vállalt szerződést. 1916-ban a Nemzeti Színház rendezőjévé, 1926-ban pedig főrendezőjévé nevezték ki. Sokat dolgozott mint rendező, mint színész és mint az Akadémia tanára. Csupa kedély, csupa szív volt és alakításában ezek a nagy adományok fényeskedtek. A „Vizkereszt“-ben Büffen Többit, az „Aranyember“-ben Brazovics Atanáz, az „Ármány és szerelem“-ben Millert, a „Három testvér“-ben Polacseket, a „Lilium“-ban Szilvay professzort, a „Pelekesi nótárius“-ban Zajthait játszott, minden szerepében kitűnő színészi alakítást produkálva.

Utolsó fölépte március 6-án volt. Csiky Gergely újra műsorra tüzött vigjátékában, a „Nagymam“-ban játszotta Örkényi professzort.

Most elárvultak ezek a szerepek, szegény Tutyu békén pihen. A kollégák, akik még föl sem ocsudtak Stella Gyula hirtelen halálából, kedden újra körülállhatják a ravatalt, amelyen egy kiűnő színész és derék ember kihűlt teste fekszik lehuny szemekkel...

álló hölgyről, Miss Plöckjórdról, aki Pesten ritkán látható, remek Patou-kreációval ejtette ámulatba a férfi- és hölgyközönséget.

Nem szabad kifelejteni a megjelentek közül leveleki Molnár Lilit (világosbarna tweed), Nóg-

BALESET A TEREPLOVAGLÁSON.

A vasárnap délelőtti Andrassy tereplovaglás Bernárd Jóhadnagyt elragadta a lova és belefutott a tömegbe. Elgázolta a másfél éves Hiskava Sárkát, akinek kocsija pozdorjává törött. A kis gyermeket a mentők részcsítették első segélyben. — Hiskava Józsefné, szerencsétlenül járt kis lányával, a másfél éves Sárkával.

rády Mandyt (sötétkék tavaszi kosztüm), no és hát akin kezdeni kellett volna: a legszebb pesti szépasszonyt, péchyujfalusi Péchy Tamásné, aki majdnem a verseny utolsó percéig hódított a közönség között.

Két óra felé már

kezd kialakulni a végleges eredmény. A hölgyverseny már eldőlt, Fáy Halász Ida nyerte a versenyt hibapontok nélkül.

A közönség hatalmas tapsvihara közben vonult végig a vérmezői akadályokon, pedig lova, a Fickó, cseppet sem kezes bárány, féktertani bármelyik férfilovasnak is becsületére válna.

Balesetek és szép eredmények

A férfiak versenye ekkor még nem dőlt el. Egymásulán futottak be a jelentések a verseny állásáról, ekkor érkezett vissza

Cseh Kálmán tüzérkapitány is, aki a vers-

Exhumálták Stella Gyulát, akit a „diszshely“ helyett a gyászoló család szerény, de méltóbb helyen temettetett el

— A Reggeli Ujság tudósítójának jelentése. —

Egy hete, hogy eltemették Stella Gyulát, a Nemzeti Színház tagját és az Országos Színészegyesület elnökét és még mindnyájunk emlékezetében van, milyen impozáns módon nyilatkozott meg a részvét a korán elhunyt kitűnő művész temetésén.

A kormány és valamennyi színészintézmény képviseltette magát a temetésen, Hevesi Sándor mondott bucsuzatót, a vidéki színházak vezetésével testületileg jelentkeztek, a gyász jeleitől egy napig valamennyi vidéki színházban szünetelt az előadás és több mint ezer ember, barát, ismerős és résztvevő közönség tolongott a farkasréli temetőben, a frissen ásott diszshely körül.

Eppen ezért bizonyára nagy meglepetést fog kelteni, hogy Stella Gyula, akit a főváros által adományozott diszshelyen ilyen nagy részvét mellett temettek el, — ma már nem ezen a diszshelyen nyugszik.

Hogy, hogy nem, az a diszshely ugyanis, amelyet a főváros az elhunyt Stella Gyula számára adományozott, — magas domboldalon, meglehetősen eldugott, félreeső parcellában fekszik, olyan helyen, amely semmiképpen sem fejezi ki azt a megkülönböztetett kegyeletet, amit a diszshelynek kell kifejeznie.

Az elhunyt családja természetesen nem fordult panasszal sehová, a kegyeletes ügyből nem óhajtott vitás ügyet csinálni, ezért ugyszólván titokban s a maga költségre kicserélte a „diszshelyet“ egy szerény, de méltóbb sírhelyre.

Igy történt, hogy két nappal a nagy nyilvánosság előtt lefolyt temetés után újra eltemették Stella Gyulát, akinek koporsóját a család exhumáltatta a tulszegényes diszshelyről és áttette egy egyszerű, polgári sírba,

amely jobban hozzáférhető s fekvésénél fogva lehetővé teszi, hogy ápolják és látogassák a hozzátartozók.

Ez a különös diszshely-ügy bizonyára foglalkoztatni fogja még az illetékes tényezőket, amelyeknek aligha lehetett szándékában, hogy „diszshely“ címen ilyen méltatlan sírhelyet adományozzanak az Országos Színészegyesület érdemes elnökének.

Jorga is védi a trianoni szerződés sértetlenségét Beismeri, hogy nem képes csodákra

Bukarest, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Jorga miniszterelnök tegnap éjszaka az új kabinet ünnepélyes bemutatkozása után kihallgatáson fogadta a külföldi újságírókat s a következő nyilatkozatot tette:

— Az új kormány gazdasági programja ugyanaz, amelyet Titulescu dolgozott ki és a király is jóváhagyott. Ez megfelel az ország jelenlegi szükségleteinek. Mi

nem igérünk csodákat, csodákra nem is vállalozunk,

a nagy ígéreket nem tudnók bevállalni. A csodának a román néptől kell jönnie, a munkájából és az okosságából. Ami a külpolitikát illeti,

az én személyem garancia arra, hogy épségben marad a hű és szívélyes viszony, amely Románia és az európai államok egy része között fennáll.

Az igazságért folytatott küzdelemben ugyanaz a bizalom lelkesít engem is.

Ugyanazon a vonalon, amelyen a Mironescu-kormány haladt, folytatjuk mi is a béke politikáját és a szerződés épségének megővését.

Ez a román politika megváltozhatatlan tradíciói közé tartozik. Arra töreksem, hogy Románia diplomáciai kapcsolatait a népekkel való kapcsolatokkal fejlesszem és a valódi kulturális értékek kicserélésére alapítom.

A keresztényszocialisták előnyomulása az osztrák tartománygyűlési választásokon

Bécs, április 19.

— A Reggeli Ujság tudósítójának távirata —

Felső-ösztáriában vasárnap voltak a tartománygyűlési választások, amelyek iránt nagy érdeklődés mutatkozott, minthogy első ízben nyilatkozott meg a választóközönség egy része a legutóbbi parlamenti választások óta. E tartománygyűlési választásoknak ekként belpolitikai jelentőségük van.

Eddig öt választókerület közül négy jelentette az eredményt míg Linzből és környékéről még nincs végleges eredmény. Az eddigi eredmények szerint

a négy választókerületben a keresztényszocialisták körülbelül 19.000 szavazatot nyertek, legfőképpen a Helmatblock rovására, amely mintegy 17.000 szavazatot veszített. Nyertek a nemzeti szocialisták is, és pedig mintegy 3000 szavazatot. A nemzeti gazdasági blokk és az agrárszövetség (Landbund) mintegy 12.000 szavazatot veszít, a szociáldemokrata párt mintegy 7000-et.

A szavazók megjelenése az urnáknál kisebb arányú volt, mint a legutóbbi parlamenti választásokon; a szóbanlévő négy választókerületben 17.000-rel kevesebben szavaztak, mint az előző választásnál.

A tartománygyűlési választásokkal egy időben ma Steyrenben a községtanács választásokat is megtartották. A keresztényszocialisták 8 mandátumot kaptak (eddig 10), a szociáldemokraták 22 (változatlan), a német választói közösség (nagy-németek, agrárszövetség, gazdasági blokk) 3 mandátumot kapott (azelőtt 2-t), nemzeti szocialisták 1 mandátumot (változatlan), kommunisták 2 mandátumot (azelőtt 1).

Kettős halálos szerelmi dráma Berlinben

Egy mérnök agyonlőtte hölgyismerősét, azután öngyilkosságot követett el

Berlin, április 19.

— A Reggeli Ujság berlini tudósítójának telefonjelentése. —

Vasárnap délután megdöbbentő, véres szerelmi tragédia játszódott le Berlinben. Schkop, negyvenkét éves mérnök néhány nappal ezelőtt érkezett meg Berlinbe és első útja távoli rokonaihoz vezetett. Hosszas rábeszélés után a mérnök egyik rokonánál, Igalsenknél szállt meg, akik semmi gyanusnát nem találtak Schkop feltűnő idegességében, mert tudták, hogy a háború alatt hosszú időt töltött a haretéren.

Vasárnap este Schkop egy revolverlővéssel megölte Igalsen leányát, a tizenkilenc éves Elzát, aki a kórházszállítás közben a mentőautóban meghalt.

Schkop tettének elkövetése után maga ellen fordította a revolvert és öngyilkosságot követett el. Azonnal meghalt, holttestet az orvostani intézetbe szállították. Igalsenek szerint Schkop mérnök mély vonzalmat érzett leányuk iránt s valószínűleg titokban a leány viszonzta a mérnök szerelmét. Schkop minden bizonnyal feldúlt idegállapotában követte el a halálos merényletet, s ebben az ügyben a rendőrség tovább folytatja a nyomozást a tragédia előzményeinek kiderítése érdekében.

Nyilvános lesz az egységes párt keddi értekezlete

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Amint azt a Reggeli Ujság megírta, az egységspárt kedden, április 21-én ünnepi értekezletet tart, amelyen a jubiláló miniszterelnököt üdvözi a párta és átadják Bethlen István grófnak a tízéves szerepléséről összeállított albumot. Bethlen István gróf információk szerint nagy beszédben válaszol az üdvözlésre. Az értekezlet az országos érdeklődésre való tekintettel, teljesen nyilvános lesz.

Összezsukós vaságyak

sodronygyűtétek, vas- rézbutorok, kárpitozott matracokat legelőször szállít Prohászka Gyáros, VI. Gróf Zichy Jenő-utca 46. — Fiókület: Ulói-ut 9.

Véres boxeres affér két fiatal arisztokrata között a Vilma királyné-uton

Wimpffen Iván báró feljelentést tett a rendőrségen, támadója, Wassner János báró ellen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombaton délután félhat óra tájban kinos botrány történt a Vilma királyné-uton. A botrányban két fiatal mágns szerepel: Wassner János báró és Wimpffen Iván báró.

A huszonnyolc éves Wimpffen Iván báró hosszú idő óta haragos viszonyban van Wassner János báróval s a két haragos szombaton délután véletlenül találkozott a Vilma királyné-uton.

A járókelők csak azt vették észre, hogy az elegánsan öltözött fiatal emberek között heves szóváltás folyik, majd

Wassner báró a zsebéből hirtelen egy nehéz tárgyat húz elő, amellyel fejbesújtja Wimpffen Iván bárót.

Az erős ütés következtében

Wimpffen arcát nyomban elborította a vér, a fiatal mágns el is szédült és a Fásor-szánatórium kóckerítésére esett.

Wassner báró újra ütni akart, de a járókelők a további inzultálásokat megakadályozták. A vérző fejű Wimpffen bárót

bevittek a Fásor-szánatóriumba,

ahol az ügyeletes sebészorvos első segélyben részesítette. Első segélynyújtás után Wimpffen báró saját lábán távozott a szánatóriumból.

Az ügynek vasárnap folytatása lett. Nevezetesen Wimpffen Iván báró jogtanácsosa utján

feljelentést tett a főkapitányságon Wassner János báró ellen súlyos testi sértés miatt.

Feljelentésében előadja, hogy szombaton délután, amikor véletlenül találkozott régi haragosával, Wassner János báróval, Wassner felelősségre vontta valami miatt és elégtételt akart kérni tőle. Ő nem találta alkalmasnak a helyet a differenciák tisztázására, ezt közölte is Wassner báróval, mire haragosa a zsebéből egy éles tárgyat rántott elő, amely

szerinte boxer volt,

s ezzel a boxerrel fejbesújtotta, úgyhogy nyolc napon tul gyógyuló sérülést okozott.

A főkapitányságon hétfőn délelőtt kezdik meg a különös affér ügyében a kihallgatásokat.

Abiztosítótársaságok ne nyomozzanak a Steinherz-ügyben! Várják be a bírósági vizsgálat eredményét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Hetek óta tombol és kavargó a haláltánc Steinherz Simon összeronsolt koponyája körül. Minden nap új meglepetéssel szolgál, minden óra más és más feltevést szül és Fischl, aki magára vette ennek a szörnyű gyilkosságnak a vádját, aszerint változtat a vallomásán, amint osztrák vagy magyar rendőr előtt vall. Közben rajzanak a hírek, írónak a riportok, szenzációs részletek tárnak fel — és valahogy minden adat abba az irányba terelődik, hogy Steinherz Simon valóban megrendelte a meggyilkolását. Szegény Steinherz, aki — környezetének és ismerőseinek megállapítása szerint — becsületes, rendes ember, gondos és szerető családapa volt, természetesen nem szólhat hozzá ehhez a hajzához, amely az ő koponyájába és halálhozó kalapács körül hetek óta folyik és izzik, ő nem mondhatja meg, hogy nem akart meghalni és főként nem akart úgy meghalni, amint meghalt. Mert emberileg hihetetlen, hogy valaki, aki ki akar menekülni az életből, akár azért, mert megunta az életét, akár azért, mert ezzel családját anyagi előnyhöz juttathatja, a halálnak azt a módját válassza, hogy felbérel egy embert azért, hogy az kalapáccsal üsse agyon. Ekkora bátorságra, vagy ha úgy tetszik: elvetemültségre nem igen tartunk képesek egy embert.

De tegyük fel, hogy így történt; képzeljük el az egyéni bátorságnak vagy az elvetemültségnek azt a fokát, amely ilyesmire képes. Akkor is van néhány szavunk az ügyhöz.

Aki figyelemmel kíséri ezt az ügyet, bizonyos meglepődéssel konstatálja, hogy ebben az ügyben párhuzamosan két nyomozás folyik. Az egyik hivatalos, a másik

az érdekelt biztosítótársaságok által folytatva tett nyomozás.

A biztosítótársaságok, amelyek ebben az ügyben érdekelve vannak, tanak hallgatnak ki, jegyzőkönyveket vesznek fel, közjegyzői okiratokat készíttetnek és általában a legnagyobb körültekintéssel gyűjtik bizonyítékaikat arra nézve, hogy Steinherz tényleg felbérelte Fischl-t a gyilkosságra.

Elvileg az a helyzet, hogy a hatóságok nyomozómunkáját támogatni a legjobb tudása szerint mindenki kötelessége.

De amit a biztosítótársaságok csinálnak, az tulmegy a megengedett határon.

Az ő nyomozásuk egyetlen célja, hogy törvényes okot találjanak a fizetési kötelezettség alól való menekülésre. Akármilyen szerepet játszik is ebben az ügyben a biztosítók jogos magánérdeke, mégis az az érzésünk, hogy a bűnösség vagy ártatlanság megállapítását a biztosítók rábizhatják arra, akire ezt a jogot és kötelességet a törvény ruházta: a bíróságra.

A biztosítóknak jogában áll aggodalmaikat az illetékes hatóságnak bejelenteni, sőt erre kötelezi is őket a törvény, —

de a nyomozás lefolytatását és az igazság kiderítését bízzák a hivatalos és törvényes fórumokra.

A Steinherz meggyilkolásának az ügye még nem tisztázódott teljesen. Számoljanak a biztosítók azzal, hogy esetleg fizetniük kell. Mert néha ez is a kötelességük...

Vajda detektívfelügyelő Fischl kihallgatása után, visszaérkezett Kecskemétre

(Kecskemétről jelenti a Reggeli Ujság tudósítója.) Dr. Vajda Gyula a kecskeméti rendőrkapitánysághoz beosztott detektívfelügyelő, aki Steinherz Rudolf bűnygyében a nyomozást vezette, vasárnap visszaérkezett Kecskemétre. Mint ismeretes, dr. Vajda Bécsben járt; az országos törvényesszék fogházában, ahol

több ízben kihallgatta Fischl Frigyeszt, a kalapácsos merénylet előzményeire és körülményeire vonatkozólag.

Dr. Morlison finomító krém arcát, kezét bársonyosá teszi. Főraktár: Kozmochemia Rt., Budapest, Hermina-út 8/a. Butor 50 nála... P 400-tól 30 ebedől... P 500-tól Uriszobák, kombinált-szobák, Részletre is. PÁRTOS, VI. Andrásy-ut 62 (Bejárati Eötvös-u. szék)

Hétfőn, kedden és Szerdán kedvezményes Paplanok. Paplan-, Takaró- és Ágynemű-osztályaink szerda este a kifizetett összegek felől vásárlási utalványt adnak vissza. A vásárlási utalvánnyal többi osztályainkon bármí vásárolható. 13.90 pengő Kloth Paplan mindkét oldalán használható... 6.95 pengő 17.90 Virágos Kloth Paplan nagyon szép kivitelben... 8.95 36.90 Viskosa-Selyembrokát Paplanok kihív bűnös 18.45 6.50 Kockás Flaneltakaró 190x133 cm nagyságban... 3.25 8.50 Virágos Flaneltakaró gyönyörű mintákkal... 4.25 7.20 Paplanlepedőhuzat 120x170 cm méretben... 3.60 3.- Nagypárna, jó pamutvászonból... 1.50 1.50 Kisparna, jó pamutvászonból... 0.75 Ezen kedvezmény hímzett ágykészleteinkre szintén vonatkozik. FENYVES Calvin-ter 7, Andrásy-ut 4.

A REGGELI ÚJSÁG HIREI

*Nem fontos,
de érdekes.*

Bánffy Miklós Pesten

Szombaton délután Erdélyből Budapestre érkezett Bánffy Miklós gróf volt külügyminiszter. Egyenesen Reviczky-utcai palotájába hajtatott és estig nem is ment el hazulról. Este a Nemzeti Kaszinóban látta vendéglő barátait, akik másnap a palotájában is meglátogatták. A gróf csak egész rövid ideig tartózkodott Pesten, vasárnap este már vissza is utazott Erdélybe.

Tizenöt ház Rómában

Az elmúlt heti előkelő esküvő eseményéről még mindig igen sok szó esik társasági körben. A fényes külsőségek közt lezajlott társadalmi esemény tavolabbi vonatkozásai sem egészen érdektelenek. De Astis követ-ségi titkár apja az egyik leggazdagabb római patricius: tizenöt háza van Rómában. Arlotta Lilian hasonlóképpen gazdag, az Arlotta-vagyont legalább ugyanannyire becsülik. Amint valaki az esküvőn mondta: kettőjüknek egy utcájuk van Rómában.

Az sem érdektelen, hogy Arlotta követ Konstantinápolyban kötött házasságánál idős gróf Calice akkori konstantinápolyi osztrák-magyar követ volt az egyik tanu. A követ leányának egyházi esküvőjén most ugyanezt a tisztet fia, ifjabb Calice jelenlegi osztrák követ látta el.

Maria Müller bevásárol

Egy hétfő volt Budapest vendége Maria Müller, a Metropolitan Opera világhírű énekesnője. Az elmúlt csütörtökön körülnézett a Belvárosban és bevásárolt. No, nem úgy pesti fogalmak szerint, hanem kissé komolyabb tempóban. A kitünően öltözködő ismert fiatal rajzoló művésznő kísérte el körútján és az énekesnő az utolsó betűig szőtfogadott a pesti divatvelekednek. Félnapig tartott a körút és az eredmény: hat pár cipő, nyolc tolette, tizenegy kalap és egy koffere való apróság, piperecikkek, kézimunkák és minden más egyéb, ami a nőket érdekli és dívatos Pesten. A belvárosi kereskedők szívesen vállalnának egy-egy Maria Müllert, akár mindennapra. Vegre valaki, aki nemcsak válogat, hanem vásárol is...

Utazó arisztokraták

Pár sor az utazási frontról. Nostitz Antal gróf és felesége Brioniba, Pálffy László gróf és felesége a Semmeringre, báró Bóti Orosly Fülöpné Cannesba, Pászty István báró és felesége Ischlbe, Wölnhofer Emilné Abbázba, Mária Assandorné pedig Bécsbe utazott. Draskovits Iváné grófné visszatért Párisból, ahol Csáky Béla grófnővel töltött néhány hetet és most Egyiptomba utazik Bolza Ladislava grófnővel. Kócs Zoltáné a hónap végén érkezik vissza Londonból. József Ferenc főherceg és Anna főhercegnő Párisban vannak, ahonnan a hó végén utaznak tovább a Rivierára.

Házasság

Erdélyi Aladár országgyűlési képviselő leánya, Sárka, menyasszony lett az elmúlt héten. Mészöly Károly, Fejérvármegye tiszteltbeli főjegyzője a vőlegény.

Vidéki társasélet

Gróf Nemes Jánosné bánhalmi birtokán estély volt, amelyen a környék birtokosai, valamint a pesti arisztokrata társaság tagjai vettek részt. Ott voltak: Csáky Imre gróf, Dégenfeld István gróf, Bolza Mária grófnő, Piret-Bihain Jenő báró, Teleki Katalin grófnő, Csáky Kálmán gróf és felesége, valamint Nemes Anna grófnő, a házikasszony. — Keglevich István gróf libercesi birtokán kétnapos szalonkavaszokat rendezett, amely után vasárnap látta vendéglő a vadászásait. Ott voltak: Pálffy Ferenc gróf, Somsich Ödön gróf, Andrássy Manó gróf, Bartos Tivadár és lovag Goldsperger Viktor.

Főszerepben a „Vizesárok”

Az Andrássy tereplovaglásán sok galibát okozott az egyik akadály, egy hatalmas, igen lejtős és mély árok, amelynek a fenekén méteresen víz csillogott. Majdnem minden lovasnak meggyűlt a baja ezzel az akadállyal, őlen vagy hatan fordultak bele és a hibapontok leginkább itt szedte össze minden lovas. Legrosszabbul Cseh Kálmán tüzérkapitány járt, aki tétőtől talpig megfürdött a sötét-szürke lében. Kicsit elszámította az ugrást, kitűnő, de kissé súlyos lovával megcsúszott s olyan pompás fejest produkált az iszapos vízben, hogy a tereplovaglás közönsége egész délelőtt csak erről a kitűnően sikerült saltórról beszélt.

Válóper

Az ős bélvárosi csemegekereskedő, aki Miltóságos ur és aki pár év előtt a legszebb pesti háttér építette — válik a feleségétől. A válóper körülményei sablonosak — minden válópernek rendszerint ez az oka. A pesti társaságban most ez a legfrissebb esemény, az ismerősök az okot kutatják, hogy miért...
U. J.

Kürten, a kegyes pártfogó vagy hogyan kell tárgyalni egy világhírű emberrel

A düsseldorfi tárgyalás már napok óta úgy fest, mintha az elnök vagy az ügyész volna a vádlott és Kürten úgy viselkedik, mint egy kegyes patrónus, akihez félve, a legnagyobb tisztelettel intéznek egy-egy kérdést.

ELNÖK: Meg méltóztatik engedni egy kérdést: az imént egy tanu — amint kegyeskedett hallani — azt vallotta, hogy Ön kiténtette ragaszkodásával és ő annyira imádta Önt, hogy legdrágább kincseit, a gyermekeit órákra az Ön gyöngéit kezeire bízta. Nem indiszkrécióból kérdezem: sohasem méltóztatott arra gondolni, hogy ezt a nőt és a gyermekeit megölje?

KÜRTEEN (hanyagul): Ah, igen, egyszer-más-szor volt eszemben, de akkoriban Einstein elmélete annyira elfoglalt, hogy nem volt időm az ilyesmire.

ELNÖK: Bocsnát, ez szintén nem indiszkrécióból... Düsseldorfban lakik néhány ezer nő, mivel méltóztatik magyarázni, hogy ezek még ma is élnek?

KÜRTEEN (jóságosan mosolyog): Sohasem hársztam az élvezetet. Egy héten egyszer egy kis lírt engem teljesen kielégített.

ELNÖK: És ha kegyeskednék nyilatkozni... Külföldi hölgyek, pikáns franciák, izmos angolok, hívós dánok, tüzes olaszok, vérbő oroszok, hajlékony román fiatalok sohasem...?

KÜRTEEN (szigoruan): Ön tulsokat fecseg, öreg. Hazafi vagyok...

ELNÖK (megszepenne): Ezer bocsnát, Kürten ur... Még csak egyetlen kérdést... Sohasem kegyeskedett megbánást érezni?

KÜRTEEN (közbevág): Nős ember ön, elnök ur?

ELNÖK: Kegyes engedelmevel...

KÜRTEEN: Hány éve házas?

ELNÖK: Ön tulsoagosan kiténtet, Kürten ur...

KÜRTEEN (ridegen): Azt kérdeztem, hány éve házas?

ELNÖK: Harminchét, kegyes engedelmevel...

KÜRTEEN: Hát majd ma az ebédnél kezdek meg a feleségét, ha újra kezdek, mit szeretne jobban: egy biztos késszurdát az esküvő napján, vagy azt a harminchét esztendő, amit magával töltött? Akkor majd tudni fogja, hogy kettőnk közül kinek kell megbánást érezni.

**Zongorák,
hangszerek
REMÉNYINÉL**

Budapest, VI. Király-u. 62.
Olcsó árak. Kedvező részletfeltételek.

— Elkészítik a koronára szóló fővárosi kötvénytulajdonosok kataszterét. Az elmúlt hét végén a koronára szóló fővárosi kötvénytulajdonosok egyesülete a budai Társaskör helyiségében Krivoss Árpád dr. fővárosi bizottsági tag elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen szóba került mindazok a sérélmek, amelyek a kötvénytulajdonosokat azáltal érték, hogy a főváros e kötvényei mindeztideig nem valorizáltak. Az értekezlet elnöke nagy vonásokban változott annak szükségességét, hogy a főváros rendezze a koronára szóló kölcsönök is azokkal a kötvénytulajdonosokkal szemben, akik a főváros anyagi felvirágozásához annak idején nagymértékben járultak hozzá. Rámutatott ezután arra, hogy a főváros annak idején e kölcsönök visszafizetésére teljes vagyonával vállalt felelősséget és így nem lehet erkölcsi alapja annak, hogy a kötvények méltányos felértékelése elől elzárkozzék, annál kevésbé, mert a főváros békebeli vagyona több mint 300 millió pengővel növekedett. A koronára szóló kötvénytulajdonosok különleges sérélméit is hangsúlyozta, amely szerint a külföldi valutára szóló különféle fővárosi kötvényeket az ostendei egyezményben az ő hátrányukra 100% erejéig valorizálták. Többek hozzászólása után az értekezlet husztagu végrehajtóbizottságot választott, amelynek sorában König Géza, lapunk belmunkatársa is helyet foglal. A végrehajtóbizottság nyomban elhatározta, hogy az érdekeltek összejárása céljából nagy propagandát indít és már ez alkalommal is felkéri a koronára szóló fővárosi kötvénytulajdonosokat, hogy címüket a végleges kataszter elkészítése céljából sürgősen és saját érdekükben a budai Társaskör titkárságának címére (I., Délivásut, Krisztina-körút 103) elküldjék.

**Férfiszabótermemben
finom szövetmaradékokból mérték
után rendelhető férföltöny remek kivitelben 48. — pengőért, míg a maradákok készlete tart. „Versenyszabó”
VII., Rottenbiller-utca 4. A., I. emelet
Vidékire minták bérmentve.**

— Vasárnap újabb földrengés volt Veszprém megyében. Szombaton, mint ismeretes, a veszprémmegyei Várpalotán és Öskü község vidékén erős földrengéseket érezték. A kisebb-szerű földrengés vasárnap megismétlődött. Hajmáskéri tudósítónk erről a következőket jelenti: Öskü községben vasárnap hajnalban, 3 óra 44 perckor megismétlődtek a földrengések. A rengést most is földalatti moraj kísérte, amely oly erős volt, hogy a legtöbb lakásban ijedten riadtak fel az emberek álmukból. Kár nem történt.

— Apponyi Albert Gyöngyösapátni tartózkodik. Apponyi Albert gróf gyöngyösapáti birtokára utazott és csak a hét elején tért vissza, hogy elmondja nagy beszédjét a Tisza István-émlék-lakomán. A Tisza István-vacsorát szerdán este tartják meg és résztvesznek azon nemcsak a királyi hercegek és a kormány tagjai, hanem a régi Magyarország kiválóságai és Tisza István emlékének hódolói valamennyien.

— A budai izr. szentegylet új gyógyintézetet létesített. A budai izr. szentegylet I. Maros-utca 16. szám alatt gyógyintézetet létesített, amelyet kedden, a hó 21-én fognak rendeltetések átadni. A kórház, amelyet bizvást lehetne szanatóriumnak is nevezni, a Városmajor villanegyedének egyik erre a célra nagy költséggel adaptált villájában, árnyas part közepén nyert elhelyezést, a legmodernebb orvosi technika minden követelményének megfelelően van felszerelve. A legnagyobb kórteremben is csak öt ágyat állítottak föl, ughyogy a betegek — legolcsóbb ár mellett is — a legteljesebb individuális kezelésre számíthatnak. A kórház — amelynek élére a budai izr. szentegylet mint igazgató-főorvost dr. Jarnó Leót, a kiváló belgyógyászt állította — egyelőre csak ötvenöt beteget tud egyszerre befogadni, de már folyamatban van a kórháznak száz ágyra való kibővítése. Kétségtelen, hogy ezzel a kórházzal, amely egyelőre belgyógyászati, sebészeti és szülészeti osztályt ölel fel, rendkívül értékes közegészségügyi intézménnyel gyarapodott a főváros.

— Egy fiatal magyar orvos sikere Párisban. Frey István Párisban élő orvos és filológus, aki eddig is munkatársa volt a Le Siecle Médical című lapnak, a lap szerkesztője lett. Ez az állás a 80.000 példányszámban és Délamerika számára külön spanyol kiadásban is megjelenő francia orvosi újságnál mindenestre olyan pozíciót jelent, amelybe nem szoktak idegen anyanyelvű írók kerülni, de különösen a francia sajtóban áll példa nélkül, hogy magyar ember ilyen pozícióba kerülhesse fel magát. Frey István egyelőre nemcsak francia nyelvű orvosi értekezéseivel kellett fel a párizsi szakkörök figyelmét — több ízben is foglalkozva a magyar orvosi tudományok Semmelweis-től Korányi Sándorig való eredményeivel — hanem francia műfordításainal is, amelyekben magyar szépirodalmi munkákat fordított franciára párizsi írói körök által is elismert irodalmisággal.

— Eltűnték a kistarasai vasúti állomás rablói. Békésgyulai tudósítónk jelenti: Három hónappal ezelőtt a kistarasai vasúti állomás pénztárát ismeretlen tettesek felkészítették s az ott talált készpénzt 600 pengő köszpénzzel és 10.000 pengőért érő vasúti jegyekkel ellopták. Másnap a csendőrök a Körös partján megtalálták a feltört pénztáskénynt, röviddel utóbb már a tetteseket is sikerült elfogni Timár Lajos, Garzon Sándor, Jánky Imre, Papp Imre, Döge Ferenc és Orosz Mihály személyében, akiket a békésgyulai törvényszék Váry-Nagy István tanácselnök elnöklésével nyolchónapi fogságot követően és nyolc hónapig tartó börtönbüntetésre ítélte.

Férfiak gyengése ellen szavazott azonnali segítség mindenkorra biztosítva. Nem orvosság! Il. lisztrát ismertető 80 fill. bélyeg ellenében kiszűrtében bérmentve küld: „GUMI EXPORT” Budapest, Népszínház-utca 18. II/2. R.

— Közlegi Teréz visszatérése a hangversenydobogóra. A Vigadó zsufozásig megtelt nagytermében vasárnap előkelő közönség előtt tartotta — hosszú pihenő után — Közlegi Teréz, az ismert fiatal énekesnő hangversenyét. Az énekesnő körül — aki tudvalevően apácának készült — néhány hónap előtt lefolyt események élénken foglalkoztatták a közönséget s így érthető kíváncsisággal tekintettek újabb fellépése elé. Amikor Közlegi Teréz a dobogóra lépett, csaknem negyedórásig tartó lelkes tapsal fogadták. Akik végighallgatták Közlegi Teréz áriaestjét, megállapíthatják, hogy a művésznő — aki decemberben Nizzában „a legszebb hangversenyén” első díjat nyert — hangja a hosszú szünet ellenére töretlen fényében csillog, sőt muzikailásában és erejében még megragadóbb, mint azelőtt. A hangverseny keretében Klein Pál zongoraművész is fellépett, aki a fiatal gárda egyik igen tehetséges tagjának bizonyul. Közlegi Teréz zongoraszámit Márkus Dezső főzeneigazgató kísérte kitűnően.

— Óvatosság! Finom ruhákat szigoruan szárazon szabad tisztítani. Egy öltöny vagy nőiköpeny 6 pengő Mercernél. Fest. Tisztít. Mos. Telefon.

— Gaál Gaszton beszámolója. Gaál Gaszton, a független kisgazdapárt vezére, aki az utóbbi hetekben az ország különböző helyein népgyűlésen jelent meg, vasárnap kerülte székelyhelyen, Lengyeltőin, beszámolóit mondott. A választók nagy tömegben jöttek el a beszámoló gyűlésre és lelkesedéssel fogadták képviselőjüket.

IDŐ

Vasárnap tovább erősödött az időjárás javuló tendenciája s már a kora reggeli órákban aránylag szokatlanul melegen tüztől a nap. Az ország egész területén szombatól vasárnapra virradó éjszaka esett az eső. Nagyobb csapadék főként a Dunántúlon volt, ahol 5—7 millimétert is elérte a csapadék. Általában enyhe és meleg idő várható. A délkeleti nagy légneműs következtében mindinkább enyhülő időre lehet következtetni. Az ország déli részén volt némi hősüllyedés, így nyugaton, Sopronban például csak 5 fokot mutatott a hőmérő. Nyugat-Európában, főként Franciaországban hűvös időt jelez a ma reggeli jelentés, Párisban és Zürichben pedig havazott. Angliában erős csapadék és szél volt. A budapesti meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint Európa felett három csapadékgöze észlelhető. Az első Franciaország nyugati és északi részén, amely egészen Dániáig, a második Csehországban, amely a Keleti-tengerig, a harmadik pedig Felső-Olaszországban, amely Sziciliáig terjed.

A budapesti meteorológiai Intézet vasárnapi prognózisa szerint nyugatról és szakrál felbő, esőzésre hajló időjárás, délkeleten azonban derült idő várható.

Budapesten vasárnap a déli hőmérséklet +17 fok Celsius volt.

— Korányi Frigyes báró pénteken Genfben utazott, ahol résztvesz a hétfőn kezdődő agrár jelzőkonferencián. A franciák kezdeményezésére a keleti államok hiteligényeinek kielégítésére nemzetközi bankot állítanak fel, amelynek az alapítására vonatkozó tárgyalások már hónapok óta elzölt megkezdődtek. A Népszövetség élése alatt hétfőn, április 20-án ülnek össze az egyes államok képviselői, hogy egyrészt a bank alapszabályainak a tervezetét kidolgozzák, másrészt döntsének a tekintetben, hogy az ötvenmillió dollár alapítóként induló bank részvényeit milyen mértékben jegyezzék az egyes államok. A bank nemcsak a keleti államok hiteligényeit igyekszik kielégíteni, hanem közvetítő szerepet játszik az ipari és az agrár államok között megindítandó árucserre finanszírozásában is. Magyar részről a Pénzügyi Központ elnöke, báró Korányi Frigyes utazott ki Genfben, hogy résztvegyen a konferencián. A konferencia meglesz, az alapszabályok is elkészülnek, csak az a kérdés, hogy az egyes államok kiküldöttjei tényleg lejegyzik-e az ötvenmillió dollárt?

Zsoldos előkészít közéleti közérdeklődő magánvizsgákra, érettségire
VII., Do hány-utca 64. Telefon 424-47

— Osztrák vasutasok kirándulása a pillisi hegyekre. Az osztrák vasutasok Magyarországon tartózkodó tanulmányi csoportja vasárnap kirándult a Pillis hegyvidékre. Felmentek Nagykevényre, ahonnan eragadatással szemlélték a vidéket.

— Aranydiplomával tüntették ki Csákvár nyugalmazott kórorvosát. Székesfehérvárról jelenti a Reggeli Újság tudósítója: A Magyar Országos Orvosszövetség vasárnapi diszközgyűlésén fényes ünnepség keretében adták át Grassler József dr. nyugalmazott csákvári kórorvosnak a szegezi tudományegyetem aranydiplomáját. Berzsényi Zoltán a székesfehérvári közkórház igazgató-főorvosának üdvözöl beszéde után Ditrői Gábor dr., az egyetem orvosi fakultásának dékánja méltatta az ünnepeit érdemeit. Csilléry András, az Országos Orvosszövetség elnöke beszédében az aranydiplomát „Kriegsmedálijának” nevezte, amit a kórorvos a halálát szemben kivívott ötvenestlen év eredményes küzdelmének elismerése jeléül kapott. Hauranek József alispán, Gormán Imre csákvári főjegyző és Mészöly József dr. egészségügyi főtanácsos beszéde után Grassler József dr. megható hangon mondott köszönetet a kitüntetésért.

— Elhunyt matróna. Özvegy lipovnoki Lipovniczky Gyuláné született egebli Körmendy Paulin az április 18-ól 19-re virradó éjjelen rövid szenvedés után életének 91-ik évében Budapesten végleggyengülésben meghalt. Temetése április hó 20-án, hétfőn délután 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából. Az elhunyt nagyszonyt a Lipovniczky-, Körmendy-, Furmann-, Herrmann-, Hüller- és Kovács-családok gyászolják.

— Hóvihar és fagy Franciaországban. Párisból jelentik: A francia hegyvidékről nagy hideget és hóviharokat jelentenek. A hőmérséklet helyenként a fagypont alatt hat fok Celsiusra csökkent. A Marseille és Genf közötti közlekedő repülőgép a Jura-hegység fölött heves hóviharba került. A gép hat utasa közül kettő megsebesült.

— Olcsóság nem boszorkányság. A Müller Divatház, Berlini-tér 3 (Westend-ház és Margit-körút 3., adja bizonyítékát ennek a közmondásnak, mert az elképzelhető legnagyobb kedvezményt nyújtja a férfi és női fehérnemű vevőinek azzal, hogy ezen cikkek vásárlási értéke után minden vevőnek 40% értékben vásárlási szelvényt ad, amelyet készpénzfizetés gyanánt fogad el az üzletben levő bármely áru vásárlásánál. Amennyiben a vevő a vásárlási szelvényt azonnal levásárolja, ennek vásárlási értékét a cég továbbá 20%-kal emeli, s így a vevők egyszeri vásárlás esetén is kétszeres kedvezményben részesülnek.

Frakkban is borotválkozhat a habnélküli MORISSON-crémmeel

Véres revolverharc a budakesziuton

Bosszúból merényletet követtek el egy főerdőr ellen

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka véres revolveres botrány játszódott le az egyik Budakeszi-uti vendéglő előtt, ahol egy testvérpár régi keleti bosszúból kifolyólag megtámadta Schalbért József főerdőt, akit a küzdelem hevében súlyosan megsebesítettek.

Schalbert József 40 éves főerdőr a Budakeszi-ut 91. számú házában lévő vendéglőben helyet foglalt egy asztalnál. Nemsokára mellé telepedett Franyó János kertész, Devecseri István dohányjövédéki altiszt és Devecseri Rezső dohányjövédéki segédmunkás. Két óra tájban a Devecseri-füvérek hirtelen elköszöntek és sietve elhagyták a vendéglőt. Franyó János felajánlotta Schalbért Józsefnek, hogy hazakíséri, mert félt, hogy a főerdőt a két régi haragosa, a Devecseri-füvek, meg akarják támadni.

Schalberték fizetés után mindketten elhagyták a helyiséget. Alig tettek néhány lépést,

az egyik sötét kapualjából előugrott Devecseri Rezső, aki Schalbérre támadt és öklével az arcába vágott.

A két férfi összeakaszkodott, dulakodni kezdtek, majd mindketten a földre zuhantak, ahol tovább ütlegelték egymást. Franyó közbevetette magát, igyekezett a két férfit szétválasztani, de minden kísérlete hiábavalónak bizonyult, mert a következő percben Devecseri István is rávetette magát Schalbérre és most már négyen hemperegtek a földön.

Dulakodás közben Devecseri István előrántotta revolverét és a revolver eldőlt és a főerdőr hangos sikoltással összeesett.

A revolverlövésére a járó-kelők figyelmesek lettek, nemsokára rendőr is érkezett a helyszínre, akinek több társával együtt sikerült a verkedőket szétválasztani. Schalbérre a mentők súlyos sérülésével az Új Szent János-kórházba szállították, a két Devecseri futat előállításra a rendőrségre, ahol Devecseri István, a merénylet letartóztatott.

— Felek Gyéza megkezdte büntetésének kitöltését. Felek Gyéza, a Magyar Hírlap főmunkatársát még az 1920-as években, a Világban írott néhány cikke miatt több alkalommal súlyos fegyházbüntetéssel sújtották. A büntetést végrehajtani Felek súlyos betegsége miatt eddig nem lehetett. A kiváló publicista épp nemrégiben esett át súlyos műtéten, mint lábadózó további halasztást azonban nem kapott a büntetés végrehajtására. Szombaton előállította egy detektív az ügyészségre és Feleket nyomban beutalták a fegyházba. Barátai és kartársai körében most mozgalom indult, hogy a még mindig beteg publicista büntetését az igazságügyminiszter szakítsa felé. Akcióit indítottak abban az irányban is, hogy a közel nyolchónapos büntetést engedjék el, hiszen Felek az inkriminált cikkeket régien, lázas időkből, nyugtalan politikai atmoszférában írta.

— Holttest az agyaggyűrűben. Ceglédről jelentik: A helybéli csendőrszaktanya mellett agyaggyűrű gyűrűben egy 55 év körüli iparoskisejű férfi hulláját találták. Ruhája zsebében lett irás szerint az illető Durai Károly 55 éves kovácssegéd. A nyomozás megindult.

— Herceg Ferenc a Revizós Liga pécsi osztályának alakuló gyűlésén. Vasárnap délelőtt az egyetem aulájában Pécs város társadalmának osztályán érdeklődése mellett megalakult a Magyar Revizós Liga pécsi osztálya. Ebből az alkalomból a Revizós Liga központi vezetősége részéről Pécsre érkezett Herceg Ferenc, a liga elnöke, Fall Endre dr. ügyvezető elnök és Hosszay Sándor dr. titkár. Herceg Ferenc elnöki megnyitójában örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar kormány magáévá tette a revizós gondolatot. Nemsokára Magyarország, hanem Ausztria, Németország, Bulgária és Olaszország is érzi már a békeszerződéske tarthatatlanságát. Ez pedig nem kevesebb, mint 120 millió embert jelent — mondotta az elnök. — Ez a hatalmas megmozdulás azt jelenti, hogy a párizsi körúti békeké mális megbuktak. Ma már nem akadna egyetlen nagyhatalom sem, amely aláírná ezeket a békeokmányokat. Azzal fejezte be beszédét, hogy eljön az idő, amikor az elszakított városokat, mint Pozsony, Temesvárt és Kolozsvárt magyar nevükön ismeri meg a világ. A megalazott magyarság valaha még dicsőségben fog ragyogni, amikor majd nem is lesznek már kisantantállamok. Lelkes éljenek fogadta Herceg Ferenc elnöki megnyitóját, majd Hosszay Sándor dr. titkár a liga eddigi munkásságát ismertette. Ifj. Birkás Géza az egyetemi ifjúság revizós mozgalmáról számolt be. Ezután megalakult a Revizós Liga pécsi osztálya, amelynek elnökéül Mattyasovszky Zsolnay Tibor gyárostart, alelnökéül vívő Visy Imre dr. ügyvédet, ügyvezetőjéül Faluhelyi Ferenc dr. egyetemi tanárt, titkárául pedig Birkás Gézát választották meg.

— Vasárnap elfogatóparancsot adtak ki egy építésanyagkereskedő és a felesége ellen. A bálványozási ügyészség átirata alapján elfogatóparancsot adott ki vasárnap a főkapitányság Milkó Zsigmond 39 éves építésanyagkereskedő és felesége, született Farkas Apollónia ellen. Milkó Zsigmond, aki a tolnamegyei Gyöngyön született és régebben márkakereskedő volt, nemrégiben halasztást kapott egy nyolchónapos börtönbüntetés kitöltésére. Most kellett volna jelentkezniük, azonban mindketten ismeretlen helyre távoztak. Az elfogatóparancs szerint Milkó feltűnő ismeretlen jele, hogy ballába rövidebb és balszemén hályog van. Az elfogatóparancsot még vasárnap eljuttatták az ország összes rendőrhatalomaihoz.

Széchenyi Alice grófnő és Hadik Béla gróf fényes esküvőjét szombaton tartották meg Washingtonban

A pápa áldását küldte az ifju párra

Washington, április 19.
— A Reggeli Ujság tudósítójának távirata. —

Gróf Hadik Béla tegnap vezette oltárhoz Széchenyi Alice grófnőt a washingtoni Szent Mátyas-templomban.

Az esketési szertartást a pápa delegátus végezte.

A templomot ez alkalommal szőnyegekkel és virágokkal díszítették fel. Az első koszorúslány Széchenyi Kornélia grófnő, az első vőfély gróf Széchenyi István volt. Koszorúslányok voltak: Hadik Margit grófnő, Cantacuzene Erzsébet hercegnő, Miss Dora White, Miss Edith Eustis, virágos lányok Széchenyi Szilvia és Nandine grófnők, a menyasszony hugai. Vőfélyek voltak Wydenbruck Vilmos, gróf Podoski Viktor, Armine Dew, Laurence Morris, von Wuthenau, Chapin Rogers, Eugene Roberts, Hopewell Darneille, Martin Firth és báró Schell Pál követségi attasé.

Az esketési szertartás alatt felolvasták Pacelli bibornok-államtitkár táviratát, amelyben közölte, hogy

a pápa apostoli áldását küldi az ifju párra.

Azonkívül rengeteg üdvözlőtávirat érkezett Amerikából és Európából. Az ifju párt

táviratilag üdvözlötték többek között Horthy Miklós kormányzó, Frigyes királyi herceg és Izabella királyi hercegnő, gróf Bethlen István miniszterelnök és felesége és a kormány több tagja.

A nagyszámban megjelent rokonok, jóbarátok és tisztelők sorában ott voltak többek között Hadik Margit grófnő, gróf Szatmari Gábor és gróf Széchenyi István.

Az ifju pár sok értékes nászajándékot kapott, így többek között

Mrs. Hoover a menyasszonynak igen nagyértékű, régi nyomású hétékötetes művet ajánlódokozott,

John Howard Hinton történetíró művét. Gróf Hadik Jánosnak gyémánt nyakéket és fülbevalót ajánlódokozott.

Ezeket az ékszereket még Mária Terézia ajándékozta a menyasszonynak és a vőlegény egyik közös ósének.

Gróf Hadik János művészi kivitelű 24 személyes herendi porcellánkészletet, a menyasszony pedig szüleitől gyémántokat és smaragdokkal kirakott karkötőt és fülbevalót kapott.

Az esketési szertartás után fogadás volt, amelyen mintegy ötszázan vettek részt.

Zsitvay Tibor bejelentette a hiteluzsora letörését

Olyan részvényjogot alkotnak, hogy a kisemberek is bevitessék tőkéjüket a részvénytársaságokba

Üzenet Gaal Gasztonéknak

Hajduhadház, április 19.
— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Maday Gyula országgyűlési képviselő vasárnap délelőtt beszámolójt tartott. A gyűlésen megjelent Zsitvay Tibor igazságügyminiszter is, aki dr. Hadházy Zsigmond főispán, Rásó István alispán, Szabó Sándor, Jánossy Gábor, Szabó Zoltán és Nánássy Andor országgyűlési képviselők kísérelében Debrecenből autón érkezett a városba.

Maday Gyula beszámolójában rámutatott a gazdasági válság okaira s hangsúlyozta, hogy a gazdasági válság elérékezett teljesítőképességének legalsó határáig. A nagy tetszéssel fogadott beszámoló után dr. Zsitvay Tibor igazságügyminiszter szólalt fel. — A kormány — ugymond — a gazdasági helyzet javára kell ma minden erőfeszítést tennie és én nyugodtan nézek a nép szemébe, mert gróf Bethlen István és kormánya megtette ezen a téren is kötelességét. Remélem, hogy a közel jövőben teendő intézkedések és a világgazdasági tárgyalások a helyzet enyhüléséhez vezetnek.

— A hitel drágásán segíteni akarunk. Az első lépés megtörtént a földterehrendezési törvénnyel, ha azonban ez nem lesz elég,

törvényjavaslat készül az igazságügyminiszteriumban, amely a kamatkérdést emberségesen és realisan fogja szabályozni s szükség esetén megrendszabályozza a hitel- és áruuzsorát

— Csalás miatt elfogatóparancsot adtak ki Romsich Tivadarnak, az amerikai áforvos ellen. A főkapitányság bünyügyi osztálya vasárnap elfogatóparancsot adott ki Romsich Tivadar ellen, aki a feljelentés szerint súlyosan megkárosított egy özevgyasszonyt. Romsich Tivadar, mint emlékeztetés, 1929 decemberében került Budapestre rendőrkézre, majd hetekig a tolnaház lakója volt. A züllött külsejű fiatal ember siketnémának tetette magát és nem volt hajlandó a hozzáintézt kérdésekre válaszolni. Később, mikor a newyorki rendőrség értesítése megérkezett Budapestre, Romsich megszólalt és hol orvosnak, hol szakácsnak mondotta magát. A rejléyesen viselkedő embert büncselekmény hiányában elbocsátották a tolnaházból és azóta nyomavestelt. Most azután megjelent a rendőrségen özevgy Schurek Károlyné, aki család címen tett feljelentést az állítólagos orvos ellen, aki nála közel egy esztendőig ingyen lakott és evett azzal az ígérettel, hogy rövidesen megönsül, egy durgadag amerikai lángyt vesz feleségül és minden adósságát kifizeti. Romsich azonban nyomtalanul elűnt és Schurekné most család címen feljelentette. A rendőrség megtette az intézkedéseket Romsich letartóztatása érdekében, ami valószínűleg nem vezet eredményre, mert a szélhámós szakácsorvos eltűnt Magyarországról.

— Virágznak a nagykorúsi barackfák. Nagykorúsról jelentik: Nagykorúsról vasárnap reggelre kivirágzottak a barackfák.

A részvényjog terén is vannak egyes visszaélések, amelyek a kormányt reformra készítik. Ha azt akarjuk, hogy ne kelljen ismételtlen külföldi hitellel szorulnunk, hanem fokozott tőkekepződés legyen az országban, ugy olyan részvényjogot kell teremtenünk, hogy a kisembernek érdemes legyen tőkéjét a részvénytársaságokba bevitni.

A Hajduföld lakossága Boeckai telepítése révén került erre a vidékre és vált erősségévé a magyar függetlenség gondolatának. Sajnos azonban a magyar nép általában nem hajlamos a telepítésre, ragaszkodik saját falujához.

Vannak, akik azt állítják, hogy Nagyatádi lobogójával indulnak a harcra, hogy ugyanazt akarják, amit a kormánypart. Azt üzenem nekik, hogy Nagyatádi nem adta idegennek örökbe zászlaját, az ő zászlaját a kormánypart kebelében lévő kisgazdapárt szilárdan tartja kezében. Azok, akik azt mondják, hogy ők akarják ezt a programot megvalósítani, megelégednek Nagyatádi programjának legfontosabb és legemelkedettebb pontjával,

a magyar egységről.

Nem új pártokra van szükség és új programokra, hanem a megkezdett munka kitartó folytatására s olyan egységre, amely a nemzeti akaratnak a sors minden mostohaságában s minden ellenséges pergőtűzével szemben győzelemre vezető útját mutatja ad!

Az igazságügyminiszter a délutáni gyorsvonattal utazott vissza a fővárosba.

— A karcagi választás. A Csontos Imre halálával megüresedett karcagi kerületben vasárnap ejtették meg a választást. Az egyedüli jelölt vitéz Kenyeres János volt, aki egységspárti programmal lépett fel. A választás elnöke Kenyeres az kerület egyhanguan megválasztott képviselőjének jelentette ki s a megbízólevelet nyomban át nyújtotta az új képviselőnek, aki egyébként a környék egyik közszeretben álló birtokosa.

— Sulyos autókarambol az Üllői-uton, két sebesüléssel. Vasárnap éjszaka az Üllői-uton az állami lakótelep közelében a Bp. 18—118 renszámú autótari összeütközött egy teherautóval. A taxi két utasa, Szécsy László és Szobola Pálné súlyos agyrázkódást szenvedtek. A mentők a két asszonyt súlyos sérüléseikkel az Ádám-klinikára szállították. A rendőrség az autókarambol ügyében megindította a nyomozást.

— A Hentesipartársulat közgyűlése. Vasárnap délelőtt Bittner János elnöke alatt közgyűlést tartott a Hentesipartársulat. A közgyűlés táviratilag üdvözölte a jubiláló miniszterelnököt. Az első felszólaló, Károlyi Mihály hentes, hibáztatta az élelmiszerüzem és a fogyasztási szövetkezetek működését. Török Ferenc indítványozta, hogy a Községi Élelmiszerüzem ellen a szakma a bíróság útján járjon el, mert szerinte az üzem illegitím iparüző. Bisztránszky József és Leszlauer Gyula felszólalása után a közgyűlés véget ért.

Nyilatkozat

Alulírott Endre Ferenc a «Reggeli Ujság» 1930 szeptember 22-én megjelent számában egy cikket tettem közzé, amely miatt Stauber József főszerkesztő ur ellenem rágalmazás miatt sajtópert indított.

Kijelentem, hogy ezt a cikket téves információk alapján írtam meg, azóta meggyőződtem arról, hogy Stauber József ur az aradi Ingatlanbank ügyében elejétől végig korrektil járt el, őszintén sajnálom, hogy a cikket megírtam és ezért Stauber József úrtól bocsánatot kérek.

Endre Ferenc.

— Botrányos futballmeccs sérülésekkel Szeged mellett. Kiszombor AC—Kisteleki TE II. osztályu kerületi derby-mérkőzésen az első félidő vége felé Jakus László, a KTE balhátvédje az egyik összecsapásánál lábát törte. A szerencsétlenül járt játékos a földön fekvé jaggatni kezdett, a közönség berohant a pályára.

A kivételesen csendőrok megkisérelték feltartóztatni a közönséget, akik botokkal ütlegelték a bírót. A csendőrok riasztó lövéseire a tömeg visszavonult s a karhatalom védelme alatt most már sikerült a bírónak és a vendégsapat játékosainak a pályát elhagyni. A sérült Jakus Lászlót autón beszállították a szegedi kórházba. Amikor a kiszombori játékosok a bíróval együtt el akarták hagyni az öltözőt, a tömegtől valaki nagy darab kövel úgy fejbevágta Geréb László kiszombori játékos, hogy súlyos sérüléssel szintén be kellett szállítani a szegedi kórházba.

— Életuntak. Különös öngyilkossági kísérlet történt vasárnap délután a Szigetvári-utca 25. számú házában, ahol a második emeleten lakó Marjay Ferenc kocsiagyártómester idegrohamában le akart ugrani az emeletről. Marjay zuhanás közben az első emelet rácsán fennakadt. A házbeliek szabadították ki életveszélyes helyzetéből. A kihívott mentők megállapították, hogy zuhanás közben, amikor az elsőemeleti rácsához ért, kezét és lábát eltörte. Sérüléseivel a Rókus-kórházba szállították. — A Hunyadi-tér 56. számú házában Mayer Istvánné 25 éves háztartásbeli asszony nagymennyiségű aszpirinnal megmérgezte magát. — Görög Andráss magántisztviselő 29 éves felesége vasárnap a Vaskapu-utca 35. számú házában lévő lakásán világitógázzal megmérgezte magát. — A Kazinczy-utca 11. számú házában albérletben lakó Traub Izabella 21 éves egyetemi hallgató vasárnap a Svábhegyen öngyilkossági szándékból tíz gramm aszpirint vett be. A mentők az öngyilkosjelöltet a Rókus-kórházba szállították. — A Madách-utca 30. számú házában vasárnap este Horváth László 31 éves asztalosmester mérget ivott. — Sasz Julia 19 éves cselédeány a Conti-utca 20. számú házában lévő szolgálati helyén öngyilkossági szándékból megmérgezte magát. A mentők mindkettőjüket a Rókus-kórházba szállították.

— Harminezer dalos Nagykőrösön. Nagykőrösről jelentik: Május 3-án délelőtt 11 órakor dalosnap kezdődik Nagykőrösön. A dalosnapon a Sipócz Jenő budapesti polgármester elnökelete alatt működő Országos Dalosszövetség mintegy 30.000 tagja fog énekelni.

— Huguette ex-Dullos, a híres párizsi színésznő ellen merényletet követett el egy elmebajos nő. Párizsból jelentik: Husuette ex-Dullos színésznő ellen egy elmebajos asszony merényletet kísérelt meg. A színész bejárója előtt késsel támadt rá és kezét csontig ható sebet ejtett. A színésznőt kórházba szállították, ahol megoperálták. A merénylet nő a rendőrsóvos megállapítása szerint üldözési tébolyban szenved.

x Saját műhelyében készít rendelésre mérték szerint divatos szövetekből férfiföltőnt remek szabásban, kifogástalan kivitelben, kétszeri próbával, 50 és 60 pengőért László Sándor uriszabóság, Rákóczi-ut 50. Vidékre mintákat bérmentve küld.

x Ne fesse a haját, hanem Morisson hajvizet használjon, ha őszül.

x Mindenki pénzhez jut, ha velselt férfitruhát, butorait, szőnyegét és régiségtárgyait eladja Rotenbergnek, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut. 185—21. Hívásra jövök.

x Balatonfüred Gyógyfürdő igazgatósága az előszezeoni árakat erősen mérsékelte. Teljes heti ellátás (napi háromszori étkezéssel) a szállodában 63 pengő, a szanatóriumban 90 pengő.

x Itt a tavasz! Minden autómobilulajdonos lassan előveszi újra kocsiját, melyet a tél folyamára leállított, vagy pedig megkezdődik a nagytakarítás és a nagyjavítás. Elsősorban mindig a pneukérdés jön számításba. Mi volna az pneumatik, ami legjobban megfelel a mai nehéz gazdasági viszonyok között. Olyan pneut kell keresnünk, amelyik jó uttartó, erős, nem drága, kitűnő futófelülettel bír. Erre a legőszintébb és legigazibb feleletet a Szilárd Béla cég adja meg az autópneuvásárlóknak. Próbálják ki az amerikai GOODRICH-ot. Amilyen kitűnő a pneumatikban a GOODRICH, oly kitűnőek a Szilárd cég többi képviseletei is, amelyekből éppen most adott izelítőt a cég a Nemzetközi Autómobilkivitelben elhelyezett dekoratív standjával. A RIV golyóscsapágyak, amelyekről csak azt kell elmondanunk, hogy az Óceánrepülő olasz Fiat-motorok RIV golyóscsapágyakkal voltak felszerelve. Legújabbban a Szilárd cég megszerezte a világhírű KLG-gyertyák képviseletét.

x 3 napos paplan-occsió. Felhívjuk olvasóink figyelmét a Fenyves Áruház mai hirdetésére, melyben bejelenti, hogy ez alkalommal paplanok takarók és ágyneműkből renedezi 3 napos akcióját. Hétfőn, kedden és szerdán, csak ezen a három napon, paplanok, takarók és ágyneműek kerülnek eladásra, oly módon, hogy a felzített összeg feléről vásárlási utalványt ad vissza a cég. Ezen utalvánnyal az áruház többi osztályain bármí vásárolhatók. Ugy hisszük, hogy ezen kedvezményes árusítás sokaknak igen nagy örömet fog szerezni, mert ép most aktuális a paplanok és ágyneműek pótlása. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy a délelőtti órákat is használja fel, mert délutánonként ilyenkor nagy torlódás szokott lenni.

HYPEROL szájviztabletta ideális száj- és torokfertőtlenítő

SZÍNHÁZ ÉS FILM

GAVALLÉROK A Kamaraszínház ujdonsága

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Rosszul jártunk ezzel a darabval. Kétszáz esztendőig pihent az irodalomtörténet poros polcain, egy óvatlan pillanatban Hevesi Sándor meglátta Londonban egy reprimálalkalmával és elhozta hozzánk. Az angolok bizonyosan joggal ásták ki egy kis időre G. Farquhar vígjátékát, végül is számukra meg volt az érdekessége ennek a Shakespeare-utánzó színész-, zsoldos-, kalandor-szerző irásának: visszahozott valamit az elmúlt erkölcsökből, vidámságból, cselszövényből, trágárságból, visszahozott egy szippantást az angol levegőből, de mi, szegény kontinensbeliek úgy néztünk erre a színpadi műre, mint egy furcsa ábrának a lenyomatára, évszázados rétegből kiásvott kőzetet. Még ha azon mód nyersen kaptuk volna, mint egy falat véres beafsteket, talán érzékeltük volna az akkori izlést, de nekünk kilugozva, hozzánszélidítve csak a gomba csontozatot szervirozták, a hus ize nélkül. Csapszék, postakocsi, utonállók, állordok és álinások, hozományra vadász szerencselova-

gok (legalább valami, ami átkonzerválódott hozánk), hallgatózó inasok, aranyért árulkodó cseledek, részeges férfiek: mindebből a tömördek gyökérből párolt leveske nem a mi asztalunkra való. Mi csak az unalom safrány ízét éreztük a főzetben. Megszéppenve, kicsit bosszankodva csodálkoztunk rá az ásatag komédiára, amely egy fatális véletlen következtében csempésződött egyik előkelő színpadunkra. Játsszani se tudták ezt a laza kompozíciójú darabot, amelynek eseménye tiz perccenként más és más színhelyen folydogált, (modernebb színpadi berendezkedés híjján a villany eloltásával jelezték a változást) mert annyit nem ért, hogy a színészek hosszas előtanulmányokat szenteljenek az elmult kornak. Egyedül Sugár Károly találhatott valahol egy régi angol rézkarcot és legalább maszokban megjelenítette egy akkori korezmáros-bandita figuráját. A többiek semmit sem hoztak a stílusból, teljesen maira hangolták a kétszáz éves darabot, ami — tekintve, hogy a „Gavallérok”-at mégsem Shakespeare írta — fo-

Megindult a magyar filmgyártás

Lázár Lajos április végén kezdi el Bónyi Adorján Kék bálvány című filmjének felvételét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A szünetelő magyar filmgyártás április végén feltámad eddigi tészalálából. Gyors egymástutában három magyar film felvételei indulnak meg Lázár Lajos, illetve a Hunnia Filmgyár kezdeményezésére s az első film még ebben az évben, pünkösdkor bemutatásra is kerül a Royal Apollóban.

Bónyi Adorján „Kék bálvány” című regénye lesz az első magyar hangosfilm,

amelyet Lőrincz Miklós és Faragó Dezső szcénárium alapján kezdenek el forgatni. A film mögött magántöke áll, a Burgerth János vezetése alatt álló Hunnia Filmgyár, amely egyike Európa legmodernebb műterméinek, olyan alapon kapcsolódik a vállalkozáshoz, hogy ingyen engedi át a műtermet, illetőleg modern felvételgépét a gyártás céljaira. A filmet Lázár Lajos rendezi, gyártási vezető gróf Zichy Lipót. A főszereplők: Beregi Oszkár, Gózon Gyula, Jávör Pál, Gárdonyi Lajos, Pethes Sándor és Vendrey Ferenc. Női főszereplő még nincs, erre vonatkozó tárgyalások csak a hét közepén fejeződnek be. A film német verzióban is elkészül, ezt is Lázár Lajos dr. rendezi s a szereplők részben ugyanazok lesznek, mint a magyar verzióban.

Ezután kerül a sor Zágon István „Hyppolit” című vígjátékára, amelyről mult héten már megemlékeztünk. Ezt is Lázár Lajos dr. rendezi, a főszereplők: Beregi Oszkár, Gózon Gyula és Szőke Szakáll. A harmadik film Ujhelyi Nándor „Ófelsége kalapja” című vígjátékának filmváltozata lesz, ennek a filmnek egyelőre még nincsenek szereplői.

A tervezett filmekkel kapcsolatban Lázár Lajosék az Országos Filmgyesület helyiségeiben vasárnap délelőtt 11 órakor a hangosfilmre alkalmas tehetségeket vontatták fel.

Több mint ezeröttszáz nő jelentkezett, jórészt nem hivatalosnak, volt azonban közöttük egész sereg színésznő, arltstanó, sőt álmos és gyűrött külsejű pincérleány és egyéb szármalmas existenciá, akik minden efajta megjelenésen ott vannak.

Fél háromig tartott a dilettánsok felvonulása, amely meglehetősen szánalmas eredménnyel végződött. A Lázár Lajos és Zichy Lipót elnöklése, valamint Bingert János vezetése mellett működő nyolcvantagu zsűri jóformán egyet sem talált alkalmasnak filmre. Tizenhatot mégis kiválasztottak, hogy hátha... Remény azonban nincsen sok

Öt új darab keres közönséget!

Tul a rácson — Falusi kislány Pesten — A hárem — Az Ur keze — A hercegnő és a parkettáncos

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A főszézonrak nem volt egyetlen egy olyan mozgalmas hete, mint amilyen ez a hét lesz. Öt új darab keres közönséget — mondaná Pirandello —, azonkívül csütörtökön kezdődik a Nemzeti Színház érdeklődést várt Shakespeare-ciklusa, a „Velencei kalmár”-ral.

A Magyar Színház szombaton este mutatja be Sierra Martinez Gregorio „Tul a rácson” című darabját, amelyet Góth Sándor fordított és rendezett. Ugyanakkor egy kétfelvonásos spanyol vígjátékot is játszanak, amelynek sokat ígérő címe „Amít az asszonyok akarnak”. Spanyolország most az érdeklődés homlokterében áll, kívánatos volna, hogy ebből valami kevés a spanyol daraboknak is jusson.

A Király Színház péntek este Hevesi Sándor énekes darabját — „Falusi kislány Pesten” — prezentálja a közönségnek. Hevesi Sándor kirándulását az énekes-táncos színpadra nagy érdeklődés előzi meg és az összes kíváncsiak közt éppen — Hevesi Sándor a legkíváncsiabb, hogy tud-e új színt vinni egy műfajba, melynek állandóan halálhírét költik. Jelenthetjük, hogy a komoly esztéta bizakodó hangulatban rendezte a darabját, versenyt ágal a táncoslábu operettgárdával, sőt ha kell énekre is oktatja a szerep-

lőket. Hírek szerint Honthy Hannával nagyon meg van elégedve.

A Fővárosi Operettszínház Vajda Ernő „A hárem” c. darabját operettesítette. A tippet és az át-dolgozáshoz szükséges engedélyt Király Ernő hozta magával Amerikából, természetes tehát, hogy az ujdonságot ő rendezi. Az operett primadonnája Kosáry Emma, akinek ez lesz első szereplése sikerült amerikai turnéja után.

A Városi Színház bemutatja Lukács István pályanyertes népszínművét, amelynek címe: Az Ur keze.

— A programban megígértem, hogy fölkarolom a népszínművet — mondta a darabról Ferenczy Károly — még ebben a csonka szezonban állok a szavamnak. Az Ur keze érdekes darab és be fog bizonyosodni, hogy az eltemetett népszínmű terén is vannak új lehetőségek.

Végül premier hoz az Andrassy-uti Színház is, amelyet a „Tihámér” sikere hónapokra mentesített a műsorcsinálás gondjai alól. Az új műsor fődarabja „A hercegnő és a parkettáncos”.

Amint látható: a színházakon nem mullik. Dolgoznak, várják, keresik a nagyérdemű közönség kegyét. Mindent megtesznek, de kedélyt és pénzt nem adhatnak a publikumnak. Pedig körülbelül ez volna még hátra, akkor lehetne számítani egy kis föllendülésre a színházi fronton.

Éva boszorkány

Felújítás a Nemzeti Színházban

Tizenhatesztendő multból támadt fel pénteken az Éva boszorkány, Herczeg Ferenc színműve, amely eredeti formájában novella volt, az író egyik novelláskötetének vezető elbeszélése. Érdekes, fantasztikus elemekből szőtt darab az Éva boszorkány, szinte maeterlincki hangulatu mesejáték — szatirikus csattanóval. Az előadás igyekezett a mese stílusát hangsúlyozni. Bajor Gizl a címszerepet szuggesztív tehetségével, briliáns asszonyi képességeivel játszotta, Uray Tivadar nemesen lírikus volt. Kiss Ferenc erőteljes férfítípust alkotott. Az előadás többi szereplői finom együttes játékban érvényesültek.

Brünhilda: Németh Mária

A bécsi Staatsoper „Stegfried”-repreziére készül és az új szereposztás során Németh Mária éneklő Brünhildát. A bécsi lapok nagy eseményként konferálják be, hogy a kitűnő Mozart- és Verdi-

énekesnő Wagner-partira vállalkozott és Bécs zenevilága a legnagyobb érdeklődéssel várja a pompáshangu magyar énekesnő szereplését az új szerepkörön.

Ügyvédek hangversenye

Az ügyvédek „Szilágyi Dezső” köre szombaton este Teréz-kört 40-42. szám alatti klubhelyiségében sikerült és nivós hangversenyt rendezett. Bevezető-előadást dr. Tessler Dóra ügyvéd tartott, a műsoron szerepeltek még dr. Bursits Zoltán ügyvéd, aki a Bohéméletből énekel, Zágon Vera, a nagyváradi Szigligeti Színház tagja, aki Kosztolányi-verseket szavalt, Dobos Annie, a Király Színház tagja dr. Bán Kálmán ügyvéd dalait énekelte. A hangverseny kiemelkedő száma azonban Schubert zongoratriója volt, amelyet dr. Rényi Aladár, az ismert nevű fővárosi ügyvéd, a „Kis gróf” című operett országjárta ismert és ünnepeit zeneszerzője zongorán, dr. Mangold József ügyvéd gordonkán és dr. Ligeti Imre ügyvéd hegedűm adtak elő. A remek előadást a megjelent előkelő közönség lelkesen megtapsolta. A sikerült hangversenyt reggelig tartó tánc követte.

Zsákutca

Innocent Ernő darabja az Uj Színházban

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Tulságosan sokat szalutálnak a színpadon (háborus keret) és tulgyakran mondják: élet... sors... férfi... (lelki mag). Háborus darab, polgári darab? Nem lehet megállapítani. A milliónek és a cselekménynek kevés az összetartozandósága. Az, hogy három részeg férfi a sötétben megröhan egy leányt, megtörténhetett — igaz — a fronton, de épuget megtörténhetett volna egy vasuti kocsiiban, egy hajókajütben, vagy egy bankvezér hüvös szobájában. Ép így nem kény-

ORSOLYA ERZSI, BÁRSONY ALADÁR ÉS GONDA JÓZSEF. (Zsákutca.)

szerűen háborus, hogy a peches szemlélő szeret bele a leányba, nem pedig a szerencsés győző és végül nincs köze a háboruhoz annak a hamleti töprengésnek sem: el lehet-e venni valakit egy apátlan gyerekekkel és egy testetlen emlékekkel.

A fiatalok panaszokodnak — ellismerem, joggal —, hogy nem kapnak színpadot, de ha egyik-másik előtt mégis megnyílik a féltékenyen őrzött pírodalom, a merész, frisslendületű ifju helyett koravén emberke dohog és őregesen rázogalja a sutból felszedett pléhszólomokat. Mintha a maguk problémáit nem éreznék. Mintha nem volnának mondanivalóik. A tehetséges Innocent Ernő például, aki egy villanásnyit sem látott a háboruból, háborut közvetít egy nézőtérnek, amely évekig ebben a véres világban élt. Fiatalember és életről prédikál olyanoknak, akik tul vannak mindenben és egyáltalában nem látnak problémákat abban, amit ő problémának tart. Korának kérdései mellett azonban elmegy (Laka-

tos Lászlónak kell vesződni ezekkel és neki kell likvidálni az összes modern problémákat) és ezzel eljuttassa az érdeklődést, amelyre különben igényt tarthatna.

Hogy mégis siker lett, az az előadás érdeme. Bérczi Ernő, a darab kitűnő rendezője sikeresen enyhített a papiroszörgésen és a szereplők is azon voltak, hogy egyszerűbbre hangolják a bombasztot. Orsolya Erzi nem egyszer megrendült tudott lenni és érzések melegét, fájdalom reszketését lopta bele az üres szavakba. Barad Lajos tudatosan leegyszerűsített egyenruhás nyárspolgára, Gonda József férfias, elöltételekkel vergődve küzdő főhadnagyja figyelemre méltó színészi produkciók. Bársony Aladár szívet kölcsönzött egy színpadi sablonnak, Gerpely Vilma néhány derűs pillanatot varázsolt a máskülönb komor színpadra.

A közönség elismerése biztatás kívánt lenni egy tehetséges, fiatal író és buzdítás egy szerény keretekben becsületes munkát végző színészgárda számára. (U. D.)

Hajdu Eta Halleba szerződött

Három éve, hogy Hajdu Eta, aki itthon operettben szerepelt, a külföldet járja és Frankfurtban, Lipcsében, Drezdában a legnagyobb sikerrel énekel operaszínpadokon. Most hazatért a családja látogatására, de rövidesen ismét elutazik, mert Band, a hallei operaszínház főintendánsa nagyszerű szerződéssel kínálta meg, amelyet a művésznő el is fogadott. Hajdu Eta a nyáron át Berlinben készül kiosztott szerepeire és szeptemberben megkezdí működését a hallei opera színpadán.

A VILÁG LEGGYORSABB ASSZONYA. Ruth Nidols 210 kilométert repül óránként.

MAGYAR SZÍNHÁZ

HANS MOSER
a világhírű német komikus és társulatának
2 napos vendéglátéka
ragyogó bohózatban
Szerdán, 22-én | Csütörtökön, 23-án
DER IGEI DAS ROTE TUCH
Hendés helyárak

Szombaton, április 25-én először
Góthné Kertész Ella és Góth Sándor
vendégfelléptével
I. **TUL A RÁCSON** II. **AMIT AZ ASSZONYOK AKARNAK**
2 spanyol remekmű

Pénteken nagy premier az Andrassy-uti Színházban

VIGSZÍNHÁZ
Egész héten minden este (szerda kivételével)
JIM ÉS JILL
a legnagyobb operettsiker
Gaál Franciska, Fejes Teri, Gazsi Mariska, Latabár, Hegedűs, Jávör, Gárdonyi, Vendrey, Somló, Bárdi, Szegő
Szerdán este: **FEKETESZÁRU CSERESZNYE**

KÖZGAZDASÁG

Utban az Ipari Központ felé?

Néhány elvi megjegyzés az ipar állami ellenőrzésének kérdéséhez

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Több mint másfél esztendő előtt a *Tőzsdei Kurír* hasábjain felvettem a gondolatot, hogy a Pénzügyi Központ mintájára Ipari Központot kellene létesíteni. Később is még (legutoljára 1930 január végén) visszatértem erre a kérdésre s adat-szerűen kimutattam, hogy

a magyar ipar hitelezésének problémáját könnyebben lehetne megoldani, ha volna egy szerv, amely biztosítaná azokat az ellenőrzési feltételeket, amelyek nélkül hosszulejratu iparhitelek kontramálása a külföldön ugy-szólván lehetetlen.

Az egész elgondolásnál abból a szerepből indul-tam ki, amelyet a magyar ipari és hiteléletben az Ipari Jelzálogintézet tölt be. 1929 végén az Ipari Jelzálogintézet néhány száz ezer dollárig teljesen kihelyezte azt az ötmilliódolláros tőkét, amelyet a *Guaranty Trust Company* közvetítésével zálogle-velek alapján a magyar ipar részére szerzett. Fel kellett tehát vetni a kérdést, hogy *mi történjék ezzel a konstrukciójában kitűnő instrumentum-mal*, ha további kihitelezéseket eszközölni nem tud, új tőkék szerzésére pedig világgiazi nehézségek miatt belátható időn belül nem számíthat. Hogy egyszerűen a kihelyezett kölcsönök behajtás-ára és ellenőrzésére szorítkozzék, nem lehetett feladat olyan intézmény számára, amely már alapszabályaiban igen messzeemenő célokat tűzött ki magának. Ebben a helyzetben proponáltam, hogy az

Ipari Jelzalog Intézet hatásköre a mainál sokkal szélesebb alapokra helyeztessék

és pedig olyformán, hogy az Ipari Jelzaloginté-zet bizassék meg mindazoknak

az iparfejlesztés körébe eső tranzakcióknak lebonyolításával és ellenőrzésével, amelyeket az új iparfejlesztési törvény praeliminál.

Ezen túlmenően, a részvényjog készülő reform-jával kapcsolatban az *Országos Magyar Ipari Jelzalogintézet* kiépítését ama alapgondolat irá-nyában képzeltem el, amelyet életrehívásánál amugy is célul tűzött ki, hogy tudniillik *centrá-lis szervként* szerepeljen a magyar ipar hosszú-lejratu hitelezetnek megszerzésénél.

Az Ipari P. K. gondolatáról alkalmam volt a lefolyt másfél esztendő alatt néhány mértékadó és számottevő tényezővel megbeszéléseket foly-tatni s a számos ellenérv dacára is az volt az érzésem, hogy a *felvetett idea megvalósítása nem sokáig várható magára*. Nem reklamádom ma-gam számára az ötlet kizárólagossági jogát, mert felteszem, hogy azok, akik az Ipari Jelzaloginté-zet jövőjével *ex offio* kötelesek törődni, maguk is rájöttek arra, hogy az intézet nagyobb fel-adata hivatott, mint egyetlen kölcsöntranche kihelyezésére és ellenőrzésére. Most, hogy *Bud János* a kereskedelmi tárca költségvetésének a képviselőház pénzügyi bizottságban való tárgya-lása során sikra szállt *egy iparvállalatokat ellen-őrző, irányító és szándék szervezet* létesítése ér-dekében, felesleges is az Ipari P. K. ideájának apaságát kutatni. Az Ipari Központ — ha talán nem is máról holnapra, de — feltétlenül meglesz és most már arról kell csak beszélni, hogy ho-gyan csinálják meg, vagy talán inkább arról, hogy *hogyan ne csinálják meg*.

Az eddig kiszivárgott hírek szerint törvény-javaslat készül a *középipar támogatásáról* s eb-ben oldják meg az ipari vállalatok

kötelező revíziójának kérdését.

Úgy, amint a Pénzügyi Központ tagjai közül a harmadik kurlába tartozó kisebb pénzügye-tek kötelesek magukat évenként a P. K. revízió-jának alávetni, úgy kívánja állítólag ez a tör-vénnyavaslat is a részvénytársasági avagy szövet-kezeti alapon működő középipar számára is *kö-telezővé tenni a revíziót*.

Ezt a revízió munkát az Ipari Jelzaloginté-zet egyik alosztálya végezné el.

A készülő törvényjavaslatnak ez az alappondo-lata azonban éppen olyan kevésbé oldja meg az Ipari Jelzalogintézet, mint a magyar ipar hitel-igényeinek problémáját. Az Ipari Jelzalogintézet megcsinálhat egy *revízió szervezést* s az a maga munkáját bizonyára igen nagy alapossággal el is tudná végezni. De végül is ez a feladat csak egy bürokratikus szervezet kérdésévé degradálná azt a problémakomplexumot, amelyben éppen a rev-ízió kérdése játssza a legjelentéktelenebb sze-repet.

Revízió nélkül, hogy a nyert tapasztal-atok alapján segíteni is lehessen, legfeljebb teoretikus jelentőségű feladat.

Az állami iparpolitikai szempontjából persze lehet jelentősége a feladatnak, mert a revízió révén ál-

lami kontroll alá lehet helyezni az ipari termelés egy igen jelentős részét.

De ki vágyik arra, hogy az állam omnipoten-ciája kiterjedjen a magángazdálkodásnak ilyen széles területére?

Az ipar bizonyára nem, az Ipari Jelzalogintézet pedig másra hivatott, minthogy revízió aktákat készítsen az ipari termelésről. *Ezt elvégzi a GyOSz* és elvégzik az iparvállalatoknál akár kölcsönökkel, akár részvények útján érdekelt bankok. Az utó-biak azzal a különbséggel, hogy kölcsönöket, vagy érdekeltiségeiket a revízió munka eredményéhez szabják, tehát *gyakorlati konzekvenciákat vonnak le a revízió munka eredményéből*.

Ha a létesítendő Ipari P. K. elejétől fogva nem kap olyan konstrukciót, hogy ugyanezt tehesse, akkor létesítése céltalan és felesleges.

Ipari P. K.-nak csak akkor van értelme, ha *pénz-tel tud segítségre sietni a revíziója alá kerülő iparvállalatoknak* és

ellenőrzési és irányítási joga csak akkor le-het hatékony, ha legalább részben le tudja venni ipari angazsmánokkal amugy is túlter-helt bankjaink vállaltól a magyar ipar hitel-ellátásának terheit.

Az állam ezeknek a feladatoknak megoldására nem bocsáthat kellő tőkét sem az Ipari Jelzalog-intézet, sem az Ipari Központ rendelkezésére. Az állam lejegyezheti az Ipari Központ alapítókéjét és ezzel biztosíthatja a szerv felállításának *adminis-tratív előfeltételeit*, de nem adhat tőkét ipari finan-szírozásra. Ez nem is feladata. Még az *állami ga-ranciát* is olyan obligónak kell tekinteni, amely-nek megvalósítása nem éppen könnyű. A tapasztal-atok, amelyeket *Finnországban, Japánban, Olasz-és Görögországban* az államilag garantált ipari jel-záloglevelekkel szereztek, nem túlságosan biztat-nak az utánzásra.

Nekünk más utakat kell keresnünk. Az iparnak kétféle hitelre van szüksége, *beruházási hitelere és üzemi hitelere*. Az *üzemi hitelek* kérdése nem probléma a bankok számára, mert megfelelő bonitású iparvállalatok vállóinak leszámítolása a folyóüzlet keretein belül könnyen nyer megoldást. Más kérdés a hosszulejratu beruházási hitelek kérdése. A *Rima és a Goldberger-gyár* kivételével hosszulejratu beruházási hiteleket tulajdonké-pen csak az Ipari Jelzalogintézet útján kapott eddig a magyar ipar. Ha ezekhez még hozzá-vesszük a *Talbot*-centrális speciális hitelét, ugy a magyar ipar egész hosszulejratu hitelobligója *alig 120 millió pengő*; az egész ország által kü-lönböző célokra felvett hosszulejratu kölcsönök alig 9 százaléka. Ezzel a 120 millió hitelobligóval szemben áll, hogy a magyar iparvállalatok évi termelésének értéke 2750 millió pengő, tehát minden 100 pengő értékű iparcikkre csak körül-belül 4 pengő amortizációs kölcsön egyévi annui-tása esik.

Egészen világos, hogy a magyar ipar jelen-leg amortizációs kölcsönök felvételének min-den lehetőségével rendelkezik, mert ilyen irányu eladósodása semmiféle arányban sem áll termelőképességével.

Nem az a primór kérdés tehát, hogy az ipar revíziójának kérdését hogyan oldják meg, hanem hogyan szereznek ennek a *nagyon kevésbé eladó-sodott iparnak hosszulejratu hiteleket*.

Az Ipari Központnak — ha megalakul — ennek a feladatnak a jegyében kell működés-ét megkezdenie.

A világ pénzügyeinek kedvező alakulása, kü-lönösen a francia tőkének nagyobb arányu be-kapcsolódása a *kelet európai gazdasági életbe*, ha-marosan teremthet olyan szituációt, hogy a ma-gyar ipari záloglevelek elhelyezése minden ál-lami garancia nélkül is könnyen válhatik lehet-séggé. Az ipar a saját erejéből is megoldhatná ezt a problémát, ha példának okáért a zálogleve-lekért a *magyar iparvállalatok egyeteme* vállalna garanciát és nem helyezné magát minden kény-szerítő ok nélkül teljesen állami ellenőrzés alá.

De van ennek a feladatnak a megoldására *egy másik út is*, amely egyben lehetővé tenné a *ban-kok* számára, hogy eivben rövidlejáratu, de a valóságban „befagyott” ipari hiteleiket mobiliz-álják.

A bankoknak követelésük erejéig ipari zá-logleveleket kellene vásárolni olyan módon, hogy követelésüket az Ipari Jelzalogintézetre engedmenyezik. Az Ipari Jelzalogintézet az így szerzett követelések erejéig zálogjogot szerezne, aminek alapján zálogleveleket bocsáthatna ki. Az így kibocsátott zálogleveleket a bankok út-vennék és a nemzetközi pénzügy kedvező vál-tozását kihasználva, könnyen értékesíthetnék. Ezáltal a pénzügyi követelést mobilizálnák; az iparvállalat pedig rövidlejáratu hitellel vál-toztathatná.

Ezzel a megoldással az Ipari Központ egyben legyőzhető a bankok ellenállását is, amelyek e pillanatban a magyar ipar közel 50 százalékát kontrollálják s természetesen nem adhatják ki kezükből minden kompenzáció nélkül az ipari finanszírozási üzletet.

Mindenekelőtt azonban egy követelést kell támasztani a létesítendő Ipari Központtal szem-ben: *megfelelő szakembert kell az intézet élére állítani*. Az Ipari Központ nem lehet egyszerű „alosztálya” az Ipari Jelzalogintézetnek, mert *feladatának sokrétűsége* az ilyen alosztályszerű jelleget eleve kizárja.

Ahhoz pedig, hogy mint az ipar repre-zentáns szerve állhasson a külföld elé, az

Ipari Jelzalogintézet mai vezetőségét spe-ciális képzettségű és képességű vezetővel kell kiegészíteni.

Gyakorlati szakembert kell kiemelni a magyar gazdasági életből, aki egyformán ura az ipari revízió és az ipari finanszírozás minden kérdésé-nek. Nem lehet egyszerűen tudomásul venni, hogy van egy külön egyéniség az Ipari Jelzalog-intézet élén — *Friedmann Ernő* professzorra gondolunk —, mert vak, aki nem látja, hogy *Friedmann Ernőre* az elkövetkező időben más feladatok várnak.

Mellette új erőkre, új emberekre van szük-ség, ha az Ipari Központból többet akarunk csinálni, mint revíziós sóhívattal.

Az Ipari Központ megalakítására vonatkozó törvényjavaslatot nagy érdeklődéssel várja az egész magyar gazdasági élet. De éppen olyan kíváncsi arra is, hogy hol van az a szakember, aki *Friedmann Ernő* mellett a kijelölt nagy fel-adtok megoldására alkalmas.

Békessy Imre.

Az OMKE az ügynökök működésének korlátozását kérte

A kereskedelmi miniszter egy leiratában meg-tiltotta, hogy az ügynök a fogyasztóközönséggel közvetlen érintkezésbe lépjen

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A legutóbbi napokban a gyáripar, különösen pedig a mezőgazdasági gépipar körében rendkívül nagy izgalmat okozott az OMKE-nak az ak-ciója, amely, ha teljes sikerrel jár, az egész ügy-nökök kereskedelem megbénítását vonhatja maga után.

Az OMKE ugyanis néhány nappal ezelőtt át-íratot intézett a kereskedelmügyi miniszterhez, melyben felkéri a minisztert, hogy a *K. M. 1900. t.-c. 1. §-át*, mely arról szól, hogy az iparosok és kereskedők megbízottjai *megrendelések gyűjtése végett csak a szakmabeli iparosokat és kereske-dőket kereshetik fel, míg*

a fogyasztóközönséggel közvetlenül érintke-zésbe lépnie tilos,

— a legnagyobb mértékben érvényesítse. E téren ugyanis a gyakorlat mindeztideig az volt, hogy bár ez a törvény fennállott, a kereskedelmi mi-nisztérium és közepel annak érvényt nem szerez-tek, abból az elgondolásból indulva ki, hogy a termelőnek és a fogyasztónak közvetlen érintke-zése nem járt különösen hátrányos gazdasági következményekkel.

Az újabb időben azonban a vidéki kereskedők sérelmesnek találták magukra nézve azt a hely-zetet, hogy a *füvárosi vállalatok ügynökei* (értve ezalatt főleg a textilgyárakat és a mezőgazdasági géppgyárakat ügynökeit) a *vidéki fogyasztóközön-ség igényeinek legnagyobb részét közvetlenül elé-gítették ki, ami helyenként a közvetlő kereske-delem teljes kikapcsolásával történt*. Eppen ezért a vidéki kereskedők több ízben felkérték az OMKE-t, hogy interveniáljon a kereskedelmügyi miniszternél az ugynevezett házaló kereskedelem szabályozásáról hozott törvény hatálybaléptetése tárgyában.

A kereskedelmügyi miniszter leirata, melyet az OMKE memorandumára küldött, már meg is érkezett az OMKE-hez és ennek tartalma az ér-dekelt gyáripari körökre nézve igen kellemetlen meglepetés. A kereskedelmügyi miniszter ahe-lyett, hogy a kereskedelmi tárca régebbi állás-pontjára helyezkedett volna, válaszában kife-jtette, hogy

a házaló kereskedelem szabályozásáról szóló törvénynek a legmesszebbmenőleg érvényt fog szerezni.

Ez a leirat különösen a mezőgazdasági géppgyá-rakat érinti igen súlyosan. A miniszter ugyanis hangsúlyozta válaszában, hogy bár a szóban forgó törvény 3. §-a e tilalom alól fololdást biz-losít, a gazdaságokban használt kisebb gépeknek, valamint a lokomobiloknak, csepülő, vető-és aratógépeknek és mozdonyoknak, gőzekéknek és gőszivattyúknak és malomberendezéseknek, de

ezt a kivételt a kisebb gazdasági gépekre nézve nem szándékszik továbbra is fenntar-tani, sőt a mezőgazdasági géppgyárak ügynö-kei a nagyobb gazdasági gépeket is csak kellő ellenőrzés mellett árusíthatják a gazda-közönség körében.

Igy a kereskedelmügyi miniszter el fogja ren-delni, hogy a *mezőgazdasági géppgyárak ügynökei csak az egyes közeleki kereskedelmi és iparkama-rái által kiállított arcképes igazolványokkal lehet-*

nek látogatásokat a vevőknél és egyben utasítani fogja a hatóságokat, hogy a legszigorúbban ellen-őrizzék a gazdákat látogató géppgyárnököket és a legerélyesebben toroljanak meg minden szabály-talanságot vagy visszaélést.

A mezőgazdasági géppgyárakat rendkívül súlyo-san érinti a kereskedelmügyi miniszternek a legközelebbi jövőben várható szigorító rendelkezése.

A helyzet ugyanis az, hogy *vidéken a mez-őgazdasági géppkereskedelem annyira jelentéktelen és főleg annyira tökeszegény, hogy képtelen lesz kielégíteni a gazdaközönség igényeit*. Így tehát elsősorban attól lehet tartani, hogy a gaz-dák nem fognak tudni a kis vidéki cégek által megfelelő áruhitelhez jutni, ami mezőgazdasági géppfogyasztásnak újabb lényeges visszaesését vonja maga után.

Egyébként, mint a *Reggeli Újság* értesül, az érdekelt gyárosok és iparosok memorandumot szándékoznak átnyújtani a kereskedelmügyi mi-niszternek, melyben figyelmeztetni fogják mind-azokra a gazdasági veszélyekre, melyek az ügy-nöki rendelet szigorítása nyomán elkerülhetet-lenek lesznek.

"A CÁRO PARANCSÁRA"

Lil Dagover

UFA CORVIN

KEDDTŐL

Katalin cárnő

MÁRIASSY KAPITÁNYT «nagyinak» nevezik, de vasárnap óta «nagyok» is a gondjál

KÉPES

SPORT ÚJSÁG

HOMONNAY TIVADAR, akinek nevét már Párizsban is kezdik ismerni

A „REGGELI ÚJSÁG” ÁLLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

MINDEN A SPORTOT ÉRINTŐ KÖZLEMÉNY ÉS KÉP, A „REGGELI ÚJSÁG SPORTSZERKESZTŐSÉGEHEZ” CIMZENDŐ BUDAPEST, LIPÓT-KÖRÜT 5 TELEFON: 296-99 ÉS 125-10

III. évfolyam, 16. szám
Hétfő, 1931 április 20

VASARNAP DÉLUTÁN 4 ÓRÁTÓL A SPORTSZERKESZTŐSÉG CÍME V., VILMOS CSASZAR-ÚT 34 TELEFON: 229-31 ÉS 253-09

Nem sikerült a Triestina budapesti bemutatkozása

Hungária—US Triestina 3:0 (2:0) Góllövők: Hirzer és Ticska (2)

— A Reggeli Újság tudóstóljától. —

A magyar csapatok téli olaszországi túrájukon több alkalommal mérköztek a Triestina csapatával, amelyet ebben az időben Tóth István, a Ferencváros volt játékosa és trénera trenirozott. A Triestina a találkozó során néhány meglepetésszerű eredményt ért el, többek közt megverte a Ferencvárost és a Sahariát, de a legjobb olasz

a kislétszámú álló Ticska szenzációs lefutást produkált és a labdát nyolc méterről élesen bevágja. 2:0 a Hungária javára.

— P. Szabó tanulni jöhetne Ticskához — kiállják holdogán a Hungária-drukkerek és ebben van is némi igazság. A játék további folyamán a Triestina játékosai büntető területen belül kétszer is hendszet vétenek, de a bírő egyszer sem torolja meg. Az olasz bekkek egyébként kitűnően játszóak az egybekk-szilisztemát, amire Potya tanította meg őket és így a Hungária-csatárok nem holdogulnak.

A második félidő unalmas játék jegyében telt el. A Hungáriának az előző napi játék miatt már nem telt sok az erőből, az olaszok tudománya pedig csak a céltalan össze-vissza futkosásban merült ki. Az egész mérkőzés folyamán csak egy igaz gólhelyzetet teremtettek, de abból

sem lett gól. A második félidő első percelében a Mandl—Capitanio-összecsapás keltett nagyobb izgalmakat. Az 5-ik percben Varga bemegy egészen a középre, de Hirzer elhibázza az akciót. A 17-ik percben Castellani centerét Capitanio csak alig valamivel teszi a kapu mellé.

Egy perc múlva Ujvári löbbel ment. Később a Hungária kornert ér el, de Ticska rugása eredménytelen. A 24. percben Ticska megismétli az első félidő bravúriját: villámgyorsan lerohan és közelről bevágja a Hungária harmadik gólját. A Hungária csapata javuló formát mutatott, főleg Mandl, Sebes, Ticska, Skvarek és Hirzer voltak jók. Az olaszoknak a balbekk Rigotti volt a legjobb emberük, aki bármelyik nagy csapatban megállaná a helyét. Feltűnő jól mozgott még a balfedezet Pasinati. A többiek szürke játékosok.

Csárdás Gusztáv megbízhatóan vezette a meccset.

HUNGÁRIA-TRiestina NEMZETKÖZI MÉRKÖZÉSÉRŐL.

A vörössingések az olaszok. Balról jobbra: Kufersin, Villini, Pantani, Curto, Pasinati, Rigotti, a kapitány, Bonetti kapus, Castellani, Chiecci, Capitanio, Demanzano.

Ujpest kiesett a Magyar Kupából

Ferencváros—Ujpest 6:1 (1:0)
Góllövők: Turay (3), Takács, Toldi (2), P. Szabó

— A Reggeli Újság tudóstóljától. —

Ujpest két héttel ezelőtt 3:1 arányban verte meg a Ferencvárost a bajnoki küzdelmek során, tegnap azután a Magyar Kupa elődöntőjében találkoztak a csapatok és a Ferencváros ezúttal revánst velt Ujpest csapatán: a zöld-fehérek jölenejes játék mellett 6:1 arányban győztek és így Ujpest kiesett a Magyar Kupából.

Ujpest a jelek szerint csak a Ferencváros és a Hungária elleni meccsig játszott legjobb formájában, most viszont határozott visszaesés tapasztalható nála. A csapat tudvalevően az erőteljes játéknak a híve és most, amikor a sok meccs miatt technikájukra lennének utalva,

sem erőből, sem technikából nem telik már nekik.

Már a hétközben Prágában lejátszott mérkőzés eredménye is azt igazolta, hogy Ujpest erősen visszament a formájában, a Ferencváros elleni meccs pedig mindezt újlag beigazolta. Ujpest a legnagyobb mérkőzésen Huber, Borsányi, Kvasz és Auer nélkül állt fel, ezzel szemben szerepeltette Siflis, Volentiket, Possákokat, Steinert és Stofjánt. Az utjonnan vásárolt játékosok közül tehát csak Löwy hiányzott. Ujpestnek ez az összéállításán csapata sem vált be és a Ferencváros aránylag könnyen győzött ellene.

A zöld-fehérek Amsel helyett Haddt, Papp helyett Korányit szerepeltették és nyújtott játékkal mindenkit kielégítettek. A csapat egyre jobb formába kerül és ezzel is magyarázható, hogy az ujpesztiek kapujába hat gólt helyeztek be és ezek közül

Siflis legfőbb csak egyet védhetett volna.

Amilyen örvendetes a Ferencváros feljavulása, annyira szomorú Ujpest letérése és a szövetségi kapitány most ugyancsak törheti a fejét, hogy a szívéhez nőit ujpesztiek helyett kiket tegyen be az osztrákok ellen felálló magyar válogatott csapatba.

Csapatösszeállítások:
Ferencváros: Hádá — Takács I., Korányi —

Lyka, Sárosi, Lázár — Táncoş, Takács II., Turay, Toldi, Kohut.

Ujpest: Siflis — Dudds, Fogl III. — Szalay, Volentik, Wilhelm — Ströck, Possák, Stofján, Steiner, P. Szabó.

Az első percek eredménytelen játékkal teltek el. Az ujpeszt csapat sehogysem tudja összeszedni magát, ezzel szemben a Ferencváros mind állan dőbben támad. Kohutnak ismételtén jól helyeztetel kínálkoznak, de lövéseiben nincsen szerencsége. A 10-ik percben Kohut megint kitűnő helyzetbe jut de labdájá lepatant és Toldi döntő helyzetben hibáz. Az ujpesztiek balszárnyukat favorizálják, de ebben sincsen szerencsájük, mert B. Szabó semmivel sem játszik jobban, mint a svájciak ellen. Az ujpeszt védelemben ellenben nagyszerűen játszik Dudds, aki a ferencvárosi támadásokat sorra megakasztja. A 19-ik percben Takács II. Turaytól visszakapja a labdát és két méterről kapu előtt Siflis kezébe rugja. Ugyanez történik a 21-ik percben. Takács II. ekkor csak fél méternyire van a kaputól, de Siflis orra elől rávetéssel kornerre üti a labdát. A Ferencváros most nagyon sokat támad és Kohut headását Turay kapásból csak alig valamivel küldi kapu mellé. A 25-ik percben újra nagy tumultus támad az ujpesztiek kapuja előtt, de Siflis az utolsó pillanatban véd.

Ujpest csak rajtaütésszerű kitérésekkel dolgozik, ezeket jobbra Posák és Stofján vezetik, de Korányit és Takácsot nem bírják legyűrni. A 28-ik percben Lázár majdnem öngólt csinál. A meccs első gólját a 30-ik percben esik.

Táncoş támadása után Turay elé kerül a labda, aki 20 méterről élesen a felső sarokba vágja. Védhetetlen gól volt.

A Ferencváros továbbra is offenzívában marad, közben azonban Ujpest is veszélyeztet, sőt több kornert ér el. A 36-ik percben Kohut egyedül lefut és egészen a kapu elé kanyarodik, de itt a külső hálóra lövi a labdát. Denhoffer bírő közben feltűnő lesállításokban elengedi az ujpeszt csatárokat, szerencsére minden baj nélkül. A

JELENET A FERENCVÁROS—UJPEST, KUPAMÉRKÖZÉSÉRŐL.

Hádá a rátörő Steiner elől lehuzza a labdát, mögötte Lyka.

42-ik percben a bírő szabadrugást ítél a Ferencváros ellen, de ez is eredménytelen. Az utolsó percekben a Ferencváros erősen támad, de gólt nem ér el.

A második félidőben Stofján mindjárt faultol és ezt Korányi nemsokára visszaadja neki. Toldi nagyon jó helyzetben kapu fölé lö, majd a 3-ik percben

Kohut szélesbe rohan, éles headása Siflisről Takács II. elé pattan, aki közelről bevágja. 2:0 a Ferencváros javára.

Egy perc sem telt el még a második gól után és máris újra a ferencvárosiakat látjuk frontban. Toldit négyen is nyomják, de ez nem akadályozza meg a Ferencváros balösszekötőjét abban, hogy

20 méterről egészen a léc mellé a Ferencváros harmadik gólját bevágja.

A 11. percben újra Toldihoz került a labda és a sarokba küldött labdát

Siflis ezúttal sem védhette. 4:0.

Négy null után a Ferencváros még jobban fokozza a tempót, Kohut hatalmas kapufát lö, majd Takács II. az üres kapu előtt is elveszti a labdát. A 21. percben Korányi 11-es gyanusan szereli Possákokat. Viszonyátul az ujpeszt csatárok Turayt lerugják, majd fél perc múlva Toldi is erre a sorsra jut. Szép játékról most már igazán nincs szó, ehelyett a játékosok a bírő kedélyez aszisztálása mellett ott rugdalják egymást, ahol érik. Ujpest a 26. percben érte el egyetlen gólját 11-es büntetőrugásból.

P. Szabót Takács I. szabályosan szerelte, de P. Szabó műlesét produkált és a bírő megítélte a 11-es.

A Ferencváros protestált az ítélet ellen, de a publikum is nagyon zajongott.

A megítélt 11-es végül P. Szabó értékesítette. 4:1-re állt most már a mérkőzés, de a Ferencváros valószínűleg Délamerikára gondolt és még jobban rákapcsolt. Ennek azután további két gól volt az eredménye. A 33-ik percben Turay lötte a Ferencváros ötödik gólját, majd a 39-ik percben Dudds Táncoş büntetőterületen belül felvágta, a bírő 11-esít ítél és ezt Turay kényelmesen a sarokba lötte.

6:1 és ez is a végeredmény.

A Ferencvárosban Hádának nagyon kevés dolga volt, Takács és Korányi ellenben a csapat legjobb játékosainak bizonyultak. A fedezet sorban Sárosi javuló formát mutatott, de Lyka és Lázár is megféleltek. A csatársorban Kohut szokatlanul frissen játszott, de a többiek is kielégítettek.

Ujpest csapatában Siflis a kapott gólokról nem tehet. Dudds volt a legjobb ember, de Fogl III. is keményen állta a sarat. A fedezet sorban Wilhelm volt a legjobb, Volentik a második félidőben helyet cserélt Steinerrel, Szalay pedig úgy játszott, ahogy azt már megszoktuk tőle. A csatársor ebben az összéállításban kevés sikerre számíthatott, kétségkívül hiányzott Auer, de valószínűleg ő sem menthette volna meg a Ferencváros elleni meccset. Stofján néhány gyors kitérésén kívül keveset mutatott, de Possák és Stetner sem érték meg az érték fizetett nagy lelépési díjat.

Barátky

Skvarek

klubok ellen is kiváló eredményeket ért el a bajnoki mérkőzések során. A magyar sportkörök figyelme ilyen körülmények között ráterelődött a Triestínára, de a budapesti mérkőzések így is csak azért következtek be, mert a Ferencváros és a Saharia revánskötelezettséget vállaltak. A Saharia ugyan nagyon ügyesen kibújt a revánskötelezettség alól és így csak a Hungária és kedden a Ferencváros játszik ellene.

A Hungária szomhaton a Budai «11» ellen 0:0-ás eredményt ért el, de még így is könnyen bánt el a Triestínával, amely az elhangzott kijelentések szerint két tartalékkal játszott. Igaz ugyan, hogy a Hungariából is hiányzott Kalmár akít az orvos tiltott el a játéktól.

A vendégek a mérkőzés folyamán gyors és rámenős játékosoknak bizonyultak, a technikával azonban még hadilábon állanak.

Odahaza, Triesttben magasan a hegytetőn terül el a pályájuk és rendszerint a bóra dühöng náluk. Saját pályájukon ilyenkor élesen megvágják a labdát és hat-nyolc játékos rohan előre, amíg csak a nagy viharban kapuba nem kergetik a labdát. Triesttben olyan gyakori a bóra, mint nálunk nyáron a napsugár és a triestti futballisták is ehhez a környezetnek vannak hozzászokva. Nálunk azonban nem dühöng a bóra, a meccsek se kerülnék sorra a hegytetőn, hanem védett helyen és sima talajon játszanak a csapatok. Ilyen körülmények között természetesen a Triestina sem mozgott otthonosan Budapesten. A játékosok technikai fogyatékosága az adott körülmények között mindjobban kiviláglott és a nem is teljes erőből játszó Hungária biztosan győzött ellene. A triesttiek most két játékosukat várják és azokkal kompletten felállva játszanak

kedden az Ülői-utl sporttelepen a Ferencváros ellen,

annak behlzonnyitása céljából, hogy ók igenis tudnak játszani.

Csapatösszeállítások:

Hungária: Ujvári — Nagy, Mandl — Rebró, Kléber, Sebes — Varga, Barátki, Skvarek, Hirzer, Ticska.

US Triestina: Bonetti — Pantoni, Rigotti — Kufersin, Villini, Pasinati — Castellani, Demanzano, Chiecci, Capitanio, Curto.

A Triestina ugyanolyan vörös dresszben játszik, mint az elmult héten Budapesten szerepelt Jugoszlavia. A Hungária már az első percekben veszélyesen támad és ezt a ritkábban látott jó szokását a félidő végéig megtartja. Hirzer már a 4-ik percben a kapusba lötte a labdát, majd az olaszok is támadtak és kornert érnek el. A 12-ik percben a Hungária biztos gólt hibáz. A kék-fehérek támadást lendülete nem törik meg és a 17-ik percben máris elérik vezető góljukat.

Hirzer kapja meg a labdát és mintegy 20 méterről éles, lapos lövést küld a kapura és ezzel szemben az olasz kapuvéd tehetetlennek bizonyult.

Alig félperenyi játék után Ujvári csak nehezen védi az olaszok bombáját. A Triestina kornert ér el, majd a 28-ik percben Castellani üresen száguld a Hungária kapuja felé, de a döntő pillanatban elhibázza az akciót. A Hungária sokáig eredménytelen játékkal operál, majd a 35-ik percben

A profibajnokság állása.

Table with 3 columns: Rank, Points, Goals. Lists teams like Ujpest, Hungaria, Bocskay, etc.

Döntetlenül végeztek a budaiak Ersekujváron

Budai „11” — ESE 2:2 (1:1).

Ersekujvár, április 19.

A zuhogó esőben, alig ezer néző előtt folyt le a mérkőzés, amelyet Wittmann vezetett.

A második féldő 17. percében Molnár révén a helyi csapat jutott vezetéshez s a Budai „11” csak a 42. percben Ember góljával tudott kiegyenlíteni.

A pécsiek legfeljebb osztályozót játszanak

Pécs-Baranya — Nemzeti 2:1 (1:1).

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A Millenáris-pályán, 3000 főnyi nézőközönség előtt, propaganda helyi mellett megrendezett bajnoki mérkőzésen Pécs-Baranya csapata nagy meglepetésre 2:1 arányban megverte a Nemzeti csapatát.

a pécsiek legfeljebb osztályozót játszanak, de az első osztályból nem esnek ki.

A meccs nivója a propaganda helyi szintjén mozgott. Amilyen olcsó volt a belépődíj, olyan olcsó játékokat produkáltak a csapatok.

A második féldőben csakhamar Pécs-Baranya vette át a támadó szerepet és a 15. percen meg is szerezte a győztes gólt.

Kautzky fordulásból helyezve kapura lökt, Gallina a labdát kapuvonalon belül fogta, de a bíró gólt ítélt.

A gól után Pécs-Baranya sokat támadott, de a Nemzeti csatársora is veszélyes helyzeteket teremtett, hogy legalább kiegyenlítse, a jól védő Biri azonban minden labdát kifogott.

Osztokodtak a pontokon Szombathelyen

Kispest — Sabaria 1:1 (1:0)

Szitáló esőben kezdődött a mérkőzés, amelyben a feljavult Sabaria volt fölényben, úgyhogy legalább is minimális győzelmet érdemelt volna.

Kispest a 18. percen kornerből Lukács révén szerezte meg egyetlen gólját. Ezután a Sabaria magára talált és állandóan ostromolta Kispest kapuját.

A II. féldőben is a Sabaria támadott többet. A 17. percen Kelemen fejjel továbbított labdáját Belkó hálóba juttatta.

Kispest csapatában a közvetlen védelem, különösen Dénes és Rozgonyi, továbbá Purczeld és Steiner, a Sabariában a közvetlen védelem kívül Vámos, Szaniszló és Belkó volt jó.

A II. Liga eredményei

Somogy — Rákospalota 9:0 (3:0)

A Kaposvárt megtartott mérkőzésen 1000 néző előtt a Somogy nagy győzelmet aratott. A gólok közül Jakube négyet, Csizy hármat, Mészáros egyet lött, a kilencedik gól pedig Mindrovits öngóljából esett.

Soroksár — Terézváros 2:1 (2:1). Maglód — Kossuth 2:1 (0:1). VAC — Bék TK 4:1 (1:0). Turul — Megyer 8:2.

Corinthian-ál-mérkőzés. A Szolnoki MÁV a Corinthian-ál-jéért menő küzdelemben, a hosszabbított időben 4:3 (2:1, 3:3) arányban legyőzte a budapesti Postások csapatát.

Világhírű külföldi kerékpárok, varrógépek részleteire is... DIADAL VII, Thököly-ut 26

Ujra két értékes pontot szerzett a Vasas

Vasas — III. ker. FC 2:0 (1:0) Góllövő Brunecker

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A III. ker. FC a tavaszi bajnoki szezon első részében veszélyes ellenfélnek bizonyult, de a szezon közepére elfelejtett futballozni és most a Vasas csapatától is kikapott.

Remmer

A 18. percen Egri lövése a 16-os vonalnál Werner hátáról Brunecker elé perdült, aki a vetődő Fehér főlött a hálóba vágta (1:0).

A Vasas továbbra is támadott. A 21. percen Jeney feje a lécről pattant vissza. A 22. percen Lengyel 20 méteres szabadrugása kapu mellé került.

főlény alakult ki, majd a 32. percen ismét eredménytelen sarokrugás az ujlakiak ellen. A 40. percen Dömötör lefutott, Rózsa a kapuvonaltól rugta ki a labdát, melyet Zilahy Bereczky kezébe fejt.

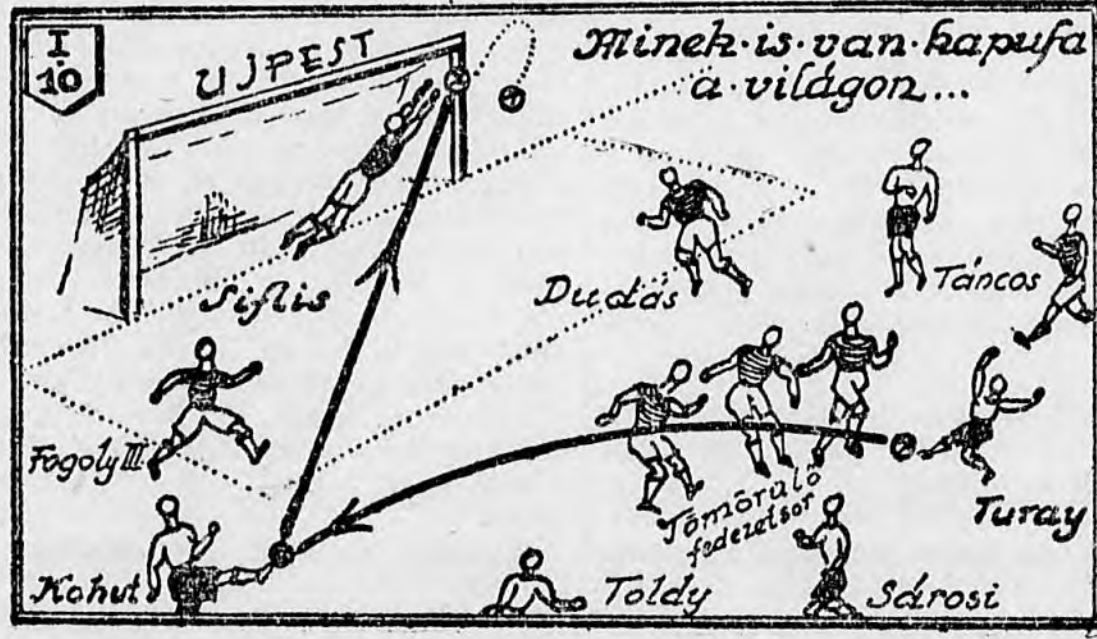
A II. féldőben folytatódott a Vasas fölénye. de több sarokrugást nem tudtak kihasználni. A 8. percen veszélyes támadást szerelt le a Vasas különő védelme.

A 32. percen Jeney beadásával Egri szöktette Bruneckert, aki félmagas lövéssel megszerezte a Vasas második gólját (2:0).

Az utolsó percekben az ujlakiak nyomultak fel, de széteső csatársoruknak semmi sem sikerült. Az utolsó percekben a nagy lelkesedéssel küzdő Vasas ismét erősen szorongatta bágyadtan küzdő ellenfelét, de jobb eredményt nem ért el.

1200 néző. Bíró: Rotter.

VALÓDI HUPASTILUSSAL KEZDŐDÖTT

Grácban csunyan kikaptak az amatőr válogatottak

Ausztria-Magyarország 6:2 (2:2)

Grác, április 19.

Az osztrák-magyar amatőr-mérkőzések során szokatlan arányu vereséget szenvedett a magyar csapat tegnap Grácban. Négyezer főnyi nézőközönség előtt ekkor került sorra a két ország amatőrjeinek válogatott mérkőzése.

hogy csatársoruk annyi gólt fog löni, amennyit csak akar. Magyar szempontból tehát még jó, hogy az osztrákok csak hatot akartak.

A vezető gólt Reiterer lötte a 10-ik percen, de hat perc múlva Fain, a Dunakeszi Magyarországi baisszélője kiegyenlített.

A második féldőben azután megindult az osztrák góllözés. Heubrandtner a 7-ik percen lötte a vezető gólt, majd a 13-ik percen Orbán (BTC) öngólt vétett és így az osztrákok már 4:2 arányban vezettek.

Szegeden végre győztek a debreceniek

Bocskai — Bástyá 5:1 (4:0) Góllövők: Matéffy, Teleky (2) Vincze (2) és Havas

Szeged, április 19.

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A debreceni Bocskai még nem pihente ki az egyiptomi tura járulékait, ennek ellenére vasárnap fölényesen győzött a szegedi Bástyá ellen, amely egészen rosszul játszott.

értő játékkal küzdötték ki a nagy gólarányú győzelmet. A Bástyában csak Korányi II. és Riesz mutatott elfogadható formát.

Matéffy már az 5. pecben a Bocskainak biztosítja a vezetést. Később a Bástyá kornert ért el, de ez eredménytelenül végződött. A 10. percen Mertin beadását Beneda kiejtette és a résen álló Teleki kapuba helyezte. 2:0. A Bocskai tovább folytatta ostromát s Vincze a 20. és 39. percen négyre szaporította a debreceniek góljainak számát.

A Bástyá a második féldő negyedik percében rugta egyetlen gólját Havas révén, majd a 19. percen Markos centeréből Teleki beállította a végeredményt.

3000 néző. Bíró: Himmler.

Külföldi eredmények

Prága: Slavia — Kladno 5:1 (2:1). Sparta — Bohemia 2:2 (0:1). Nachod — Viktoria Ziskov 2:1 (1:0).

Belgrád: A Balkán-kupáért folyó országok közötti meccsek során Jugoszlavia 1:0 (0:0) arányban győzött Bulgária ellen.

Bécs: Admira — Nicholson 2:2 (1:1). WAC — Ausztria 5:1 (1:0). Rapid — Slovan 6:1 (3:0). Wacker — Floridsdorf 2:1 (1:0). Az osztrák bajnokság élén most az Admira és a Vienna holtversenyben állnak 22—22 ponttal.

Párizs csapata 6:2-re kikapott Berlinben

Berlin, április 19.

A Reggeli Ujság telefonjelentése

Berlin válogatott futbalcsapata Párizsban legutóbb öngól révén 1:0 arányban kikapott, tegnap azután a berlini Poststadionban 40.000 néző előtt Cejndár (Prága) bírskoósága mellett a revánsmérkőzésre került a sor és ebben a németek 6:2 (2:0) arányban diadalmaskodtak.

A vezető gólt Sobeck 15:2 a 3. percen, majd Pahlke a 20. percen 2:0-ra emelte a gólarányt. A második féldő 3. percében Franke és a 10. percen újra Sobeck lött gólt. 4:0 után Delfour, a franciaák jobbösszekötője javított a gólarányon, majd a 17. percen Pahlke Berlin ötödik gólját is belölte. Három perc múlva Rose (Párizs) 5:2-re javított és a 25. percen Schmidt (Berlin) 6:2-re kikerekítette a végeredményt.

Nagyon tudnak rugbyzni a franciák

Franciaország — Németország 34:0 (8:0)

Párizs, április 19.

A német birodalom válogatott rugbysapata vasárnap játszott a francia fővárosban a nemzeti együttesel. A franciák régi rugbyrutinjá erősen megmutatkoztak a mérkőzésen, mert 8:0-ás féldő után 34:0-ás végeredményt értek el.

GYEPHOKKI BAJNOKSÁG.

MAC — Hungária Hockey Club 7:0 (3:0). Bíró: Csáki. Góllövők: Farkas 3, Heinrich 2, Károlyi 2.

BHC — Vacuum 8:0 (5:0). Bíró: Fischer. Góllövők: Rehovitz 4, Edes 2, Berényi és Fleischmann 1—1.

BTTE — FTC 1:0 (0:0). Bíró: Gaszner. Góllövő: Bikár.

Amatőr HC — Hockey Club 0:0 (0:0). Bíró: Heinrich.

SZÖVETSÉGI DIJMÉRKŐZÉSEK.

MAC II. — Hungária HC II. 12:0 (3:0).

BHC II. — Vacuum II. 7:0 (1:0).

BTTE II. — BHC II. 13:0 (5:0).

Amatőr HC II. — Amatőr HC III. 5:0 (2:0).

HÖLGYMÉRKŐZÉS.

MAC — Amatőr HC 1:0 (0:0).

Bécsből jelentik: Ausztria 10 kilométeres mezeli futóversenybajnokságát a jelenleg katonai szolgálatot teljesítő Leitgeb nyerte 32:19 mp. alatt. 2. Pastrello 32:14 mp., 3. Schindler 32:40 mp.

Triestina-Ferencváros nemzetközi mérkőzés. Vasárnap, április 26-án Ferencváros-Budai 11 bairnoki mérkőzés. Üllői-uti Sporttelep. Kedden, április 21-én.

AZ elegáns hölgy tud olcsón is öltözködni, ha ismeri a divattermet, ahol elegánsan és olcsón dolgoznak! A nő legnagyobb sikere és büszkesége: ELEGÁNSAN ÉS MÉGIS OLCSÓN ÖLTÖZKÖDNI! Próbálja meg ezt a MARTON NÓVÉREK Femina DIVATSZALONJÁBAN BUDAPEST IV., Türr István ucca 9.

Veto. Férfiaknak a patikában.

200 kerékpáros küzdelme a gödöllői országuton

Több mint 200 kerékpáros szállt nyeregbe vasárnap, hogy a gödöllői országúton a Budapest—Hatvan—Budapest közötti útvonalon egymással megmérkőzzenek. A Világosság Kerékpár Kör rendezésében lebonyolított küzdelem népes mezőnyöket állított a starthoz és a szezon elejét tekinthetjük, máris értékes eredményekkel végződött.

A verseny rendezősége a multheti tömegbúkáson okulva, huszonötös csoportokban indította utána a versenyzőket és így az egyes csoportok tagjainak alkalmuk volt legjobb tudásukkal résztvenni a versenyen.

Az első csoportban Nemes István (Postás) 32,3 kilométeres, a másodikban pedig az MTK kiváló versenyzője, Szénés Károly 32 kilométeres, jó óráddal érkezett be elsőnek.

Az összesített eredmények alapján a verseny a különböző futamokban az alábbi eredményeket hozta:

Főversenyzők és haladók versenyében: 1. Nemes István 2 ó. 58 p. 05 mp. 2. Pelvássy MTK 2 ó. 58 p. 34 mp. 3. Szénés Károly MTK 3 ó. 00 p. 22 mp. 4. Vida BSE 3 ó. 06 p. 15 mp. 5. Domján DSL rajta. 6. Seifert Lehel KK rajta. 7. Neuhauer Postás 3 ó. 07 p. 03 mp. 8. Huszka Világosság KK rajta. 9. Jálcs Postás rajta. 10. Székely UTE 3 ó. 07 p. 21 mp. A futam távja 96 km. volt.

Kezdők Csillag Lajos emléktársa (96 km.):

1. Bruholzer BSE 3 ó. 16 p. 51 mp. 2. Liskay BSE. 3. Miskovics Lehel KK. 4. Skultéty BSE. 5. Szabó Csepeli TK. 6. Erős BSE.

Ifjúsági verseny (50 km.-es távon): 1. Berta Solyom KK 1 ó. 40 p. 55 mp. 2. Patús Pestujhelyi SC. 3. Pifko NEMOSz. 4. Schall MKSz. 5. Plingl Csepeli TK. 6. Belán Kispeszt-Szentlőrinci SC.

Széniorok versenye (30 km.-es távon): 1. Ru-sofszky Kispeszt AC 57 p. 03 mp. 2. Garai UTE rajta. 3. Urbancsik FTC 57 p. 56 mp. 4. Tóth UTI 58 p. 09 mp. 5. Sebessy NEMOSz 58 p. 10 mp. 6. Papp FTC 1 ó. 02 p. 08 mp.

Belgák nyerték a nemzetek nagydíját. Párizsból jelentik: A Buffalo kerékpáros pályán a nemzetek nagydíjért Németország, Franciaország, Belgium és Olaszország versenyzői 3-3 kerékpárossal. A versenyt a belgák nyerték, 2. Franciaország, 3. Németország, 4. Olaszország lett.

Istenes hatodik lett Chemnitzben. A kerékpárosverseny pályán rendezett 90 kilométeres nagy megnyitóversenyben a magyar Istenes hatodik helyen végzett. A verseny hőse a belga Tollenbeck Emil volt. Istenes 86.042 kilométert futott.

A Beszkárt-Törekvés és a MAFC kiestek a birkózó csapatbajnokságokból

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A BSzKRT sporttelep tornatermében vasárnap kezdődtek meg a birkózó csapatbajnokságok, amelyekből az első napon két fordulót bonyolítottak le. A versenyen a legjobb magyar birkózók közöttük Papp, Keresztes, Tunyogi, Bádó, Zombori Ödön, Zombori Gyula, Ambrus, Fehér és Adorján lépett szőnyegre, úgyhogy a nagyszámú érdeklődő közönségnek szebbnél-szebb küzdelmekben volt része. Különösen a Papp (MAC)—Barbarits (B. Vasutas), a Keresztes (MAC)—Juhász (Műgyetem), a Próka (Ujpest)—Pető (HAC) és a Bánky (BSzKRT)—Kamaras (HAC) küzdelem volt szép. A két forduló eredményei a következők:

I. forduló: MTE—BSzKRT 6:15, UTE—HAC 11:13, B. Vasutas—Törekvés 9:16, MAC—MAFC 6:18, FTC—Postás 4:21.

II. forduló: MTE—Vasas 8:17, HAC—BSzKRT 10:13 (BSzKRT megóvta a mérkőzést), UTE—Törekvés 7:18, MAC—B. Vasutas 5:18, FTC—MAFC 3:18.

A BSzKRT, Törekvés és a MAFC, amelyek mindkét fordulón vereséget szenvedtek, kiestek a további küzdelemből. Az elődöntőket, szintén két fordulón, május 3-án bonyolítják le a BSzKRT tornatermében. Az elődöntő győztes csapatai újabb két hét múlva küzdenek a bajnokságról.

Spanyolország döntetlenül játszott Olaszországgal

Bilbao, április 19.

A Reggeli Ujság távirati jelentése.

Spanyolország és Olaszország között az utóbbi héten meglehetősen kiegyensúlyozott a viszony, mert az új spanyol miniszterek egyike kijelentette, hogy francia-olasz viszály esetén a franciák számíthatnak a spanyolok jóindulatára. Ugy látszik, a sportra nem vonatkozik a viszálykodás, mert a Bilbao-ban vasárnapra kitűzött spanyol-olasz válogatott futballmérkőzést rendben megtartották. A mérkőzés nagy meglepetésre 0:0 arányban döntetlenül végződött, ami hízelgő az olaszokra nézve.

Griffmadarasok győztek a teniszbajnokságban

Az I. osztályú teniszcsapatbajnoki mérkőzéseket a kilencedik fordulón befejezték. Az utolsó nap eredményei a következők:

MAC II.—BLK 3:1. Részeredmények: Takács—Silbersdorff 8:6, 6:1, Krepuska—Szenthey 4:6, 6:0, 6:4, Hegyessy—Balázs 6:2, 6:4, Krepuska, Balázs—Silbersdorff, Hegyessy 6:4, 4:6, 6:2.

MAC III.—BEAC 3:1. Részeredmények: Straub Elek (BEAC)—Pétery (MAC) 6:2, 6:3, Kirchmayr—Straub János 6:4, 6:8, 6:4, gr. Zichy—Székely 7:5, 7:5, gr. Zichy, Péter—Straub-testvérek 6:2—7:5.

BBTE—UTE 2:2. Részeredmények: Bánó BBTE—Aschner Pál UTE 6:2, 6:3, Leiner UTE—Palásthy BBTE 6:2, 6:3, Radicke BBTE—Kiss Kálmán UTE 1:6, 6:1, 6:2, Leiner, Aschner Pál UTE—Bánó, Radicke 6:3, 6:2.

BSE—BLTC 4:0. Részeredmények: Weiner—gr. Révay 4:6, 6:4, 6:2, Schramek—Tóth 7:5, 3:6, 6:3, Battlay—Heinrich 6:4, 6:8, 7:5, Weiner, Battlay—gr. Révay, Heinrich 6:8, 7:5, w. o.

A bajnokságot a MAC I. nyerte 28 ponttal, 2. MAC II. 21 ponttal, 3. MAC III. 20 ponttal, 4. UTE 19 ponttal, 5. BBTE 18 ponttal, 6. BLKE 14 ponttal, 7. BEAC 14 ponttal, 8. BSE 7 ponttal, 9. BLTC 0 ponttal.

A MAC II—UTE, valamint a BBTE—BLKE és BLKE—BEAC csapatmérkőzés egy-egy meccse még befejezetlen.

Jó eredmények a lipcsei válogató úszóversenyen

Lipese, április 19.

A Reggeli Ujság tudósítójától.

A Karola-fürdőben megrendezett német olimpiai válogató úszóverseny jó eredményekkel végződött. Eredmények: 200 m.-es mellúszás: 1. Schwarz 2 p. 50 mp., 2. Wittenberg. 200 m.-es gyorsúszás: 1. Balk (Nürnberg) 2 p. 20,2 mp., 2. Heinrich (Leipzig) 2 p. 22,7 mp., 100 m.-es hátúszás: 1. Deutsch (Bresslau) 1 p. 12,8 mp., 2. Schumburg (Magdeburg). Schuman, Blumans és Erik Rademacher távolmaradtak a versenytől.

Kétváznegyven levante futóversenye. Vasárnap délelőtt rendezte a budapesti Testnevelési Felügyelőség a kerület levante mezei futóversenyét a rákosi gyakorlóterén. A széniorok versenyében 14 csapat 140 futóval indult, akik közül 101 érkezett be a célba. A juniorok küzdelmében 18 csapat 100 embere küzdött, közülük beérkezett 85 futó. A széniorverseny távja 4800, a juniorversenyé 3000 méter volt. A mezőny legjobb embere Krikszán János volt, aki futamát végig vezette, de egyenlő értékű ellenfelének mutatkozott Simon István is. A széniorcsapatversenyét és ezzel együtt Budapest székesfőváros vándorújságát, hatalmas művészeti vetülettel és színelőadással a VII. kerület A) levante csapata nyerte meg.

A Ludovikások boxversenye. A Ludovika Akadémia Sport Egylet vasárnap tartotta nagy érdeklődés mellett házai ökölvívóversenyét, amely szebbnél-szebb küzdelmekben bővelkedett. A verseny eredményei a következők: Könyvűsúly: 1. Samu Zoltán első éves, 2. Kovács Barnabás harmadéves. Weltersúly: 1. Vitéz Orbán Nándor II. éves, 2. Anhalt István III. éves. Középsúly: 1. Lakatos Dezső III. éves, 2. Kiss Ernő III. éves. Nehézsúly: 1. Arany Mihály II. éves, 2. Kiss Zoltán II. éves növénydek.

Tornászajánlások

A MOTESz megbízásából a III. ker. TVE a BTC tornacsarnokában rendezte az országos első és másodosztályú bajnoki csapatversenyeket, valamint a szénior és ifjúsági kerületi egyéni bajnokságokat nyújtón, továbbá a kerületi szénior és ifjúsági egyéni összetett bajnokságokat. A verseny a következő eredményekkel végződött:

I. osztályú csapatbajnokság nyújtón: BTC 1 csapata 167,50 ponttal, 2. BBTE 157,10 ponttal, 3. VAC 148,90 ponttal.

II. osztályú csapatbajnokság nyújtót: 1. TFSC 165,20 ponttal, 2. MOVE—OTE 165,10 ponttal, 3. BTC II. 154,70 ponttal.

A budapesti kerület szénior egyéni összetett bajnokságában (nyújtó, korlát, ló, gyűrűhinta, függőszekdes és műszabadgyakorlatok). 1. Pelle István BTC 334,80 ponttal, 2. Lencz Rezső BTC 320,70 pánntal. Több induló nem volt.

A budapesti kerület ifjúsági egyéni összetett bajnokságában (nyújtó, korlát, ló, gyűrűhinta és függőszekdes): 1. Gál Sándor BBTE 240,50 ponttal. Több induló nem volt.

A budapesti kerület szénior egyéni nyújtóbaajnokságában: 1. Pelle István BTC 57,20 ponttal, 2. Lencz Rezső BTC 50,90 ponttal.

A budapesti kerület ifjúsági egyéni nyújtóbaajnokságában: 1. Somogyi BBTE 53,70 ponttal, 2. Kaderabek Lajos NTE 53,10 ponttal, 3. Gál Sándor BBTE 52,6 ponttal.

Az országos szénior műszabadgyakorlat bajnokságban: 1. Pelle István BTC 59,50 ponttal, 2. Lencz Rezső BTC 57 ponttal.

Magyarország női törvívóbajnoka: Bogen Erna

A Reggeli Ujság tudósítójától.

Magyarország 1931. évi női törvívóbajnokságát a Műgyegetemen rendezték és huszonketten indultak benne. A bajnokságot Bogen Erna nyerte veretlenül Dáni Baba előtt. Részletes eredmény a következő:

Magyarország 1931. évi női törvívóbajnoka: Bogen Erna BEAC 7 győzelemmel.

2. Dáni Baba MAC 6 győzelemmel.

3. Varga Ilus (Kassai Aléülkai Club) 5 győzelemmel.

4. dr. Rozgonyi Györgyné FTC 4 győzelemmel.

5. Rassay Kóbor Gabi BEAC 3 győzelemmel.

6. Kolbe Rózi Schloter-iskola 2 győzelemmel.

7. Lachmann Frigyesné Scholtzer-iskola 1 győzelemmel.

8. Szénés Schwarcz Magda Fodor-iskola 0 győzelemmel.

HELYETTES FŐSZERKESZTŐ: BÉKEFFY GEZA, a Reggeli Ujság közigazgatási rovatvezetője.
Laptulajdonos: Reggeli Ujság Lapkiadóvállalat Részvénytársaság.
Felelős szerkesztő és kiadó: ZÓLYOMI DEZSŐ.

A csoda rekorder Henne újabb bravurjai

Egymásután három új motoroskerékpár világrekordot állított fel

Bécsújhely, április 19.

Henne német motorkerékpárversenyző, világrekorder, a kiváló nemzetközi márka, a vasárnapi kilométer-lanszén három új világrekordot állított fel.

Az 500 km.-kategóriában 204.48 kilométeres átlagot futott, amely arégl 189.62 km.-rel szemben új világrekord.

A 750 km.-kategóriában az új világrekord 238.25 km., szemben az eddigi 221 km.-es rekorddal.

A csodagépember a 600 km.-es mellékkocsikategóriában egy kilométert 18.86 másodperc alatt ért el, ami 190.83 század kilométer átlagnak felel meg a 188.998 km. régi rekorddal szemben. Henne az 1000 km.-es kategóriában is próbál-

kozott, de itt Wriht világrekordját nem sikerült megdőntenel.

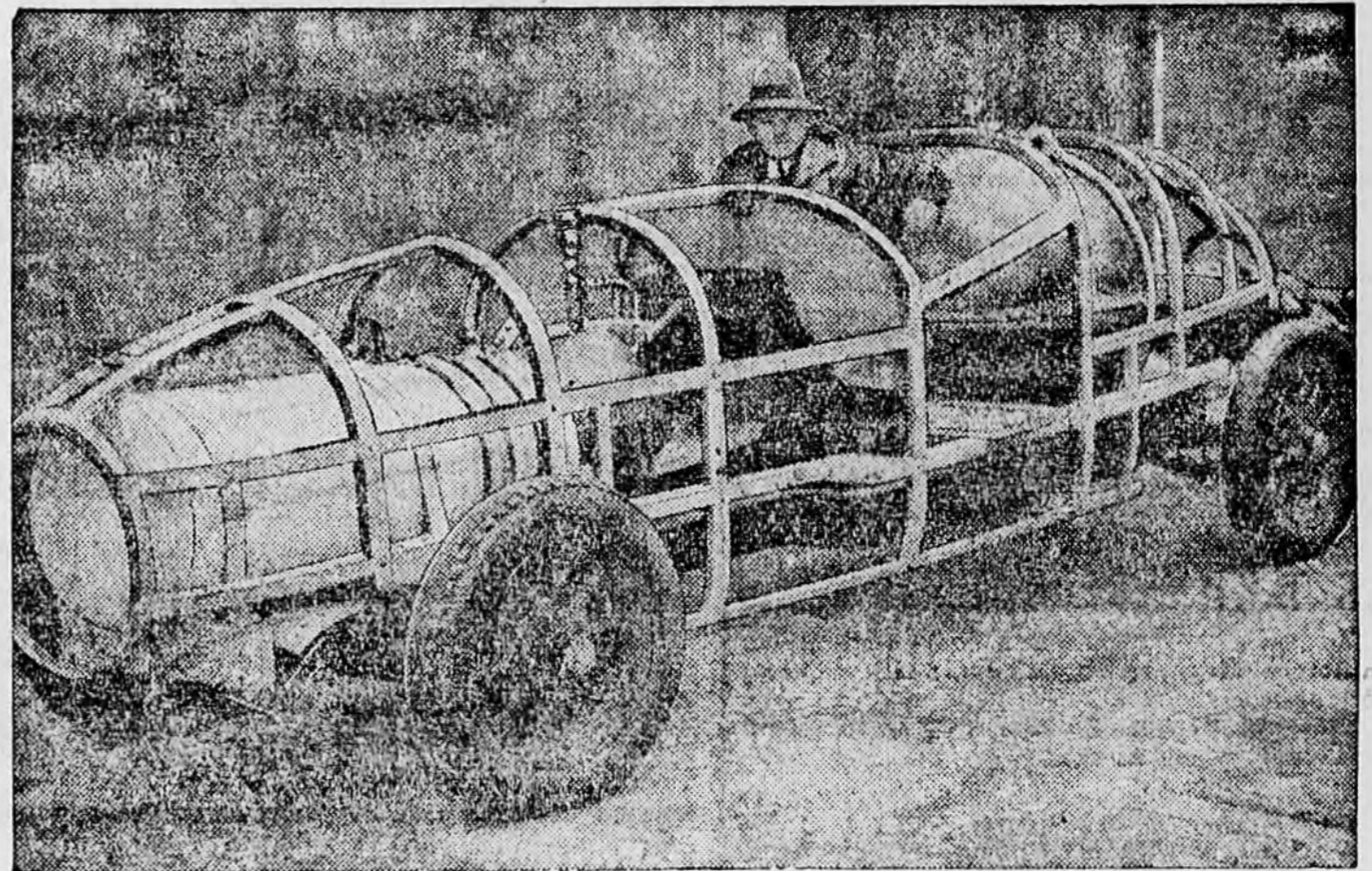
Új pályarekorddal nyerték a Monacoi Nagydíjat

Monaco, április 19.

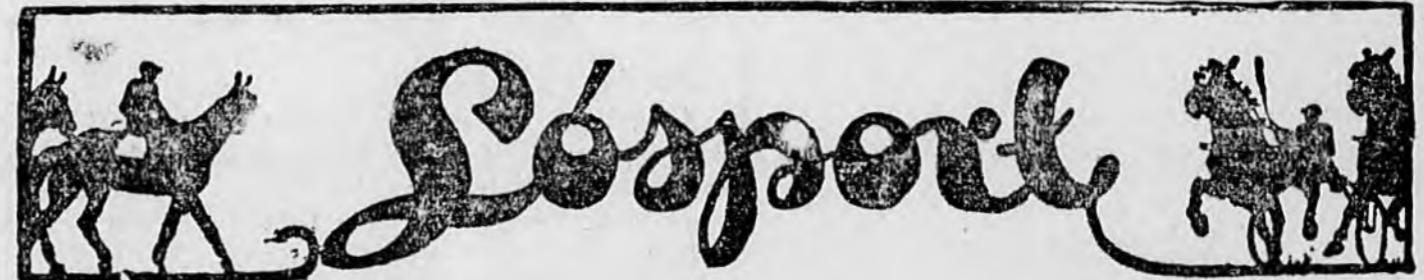
Az idei automobilszezon egyik kimagasló eseményét, Monaco nagydíját, vasárnap futolták le az automobilsport legkiválóbbjainak részvételével. A nagydíjat az idén a francia Louis Chiron vitte el Buattti-kocsin, aki a 100 körös (egy kör 3.18 km.) versenyt 3:39:09.2 mp. alatt futotta. A győztes óránkénti 87.062 km. átlagot ért el és ezzel új pályarekordot állított fel.

Caracciola, a Mercedes-Benz kiváló versenyzője, a hatvanadik kör után olajcsőrepedés miatt kiállt. A győztes a 100.000 frankos díjon kívül a monacói fejedelem serlegét nyerte.

A VILÁG LEGNAGYOBB RAKÉTA-AUTÓJA.

Heyland dr. kiváló német technikus által készített új rakéta-autót most mutatták be a szak-köröknek Berlin-Britzben. Az új csodagépet a nagyközönségnek májusban mutatják be a Berlin-Tempelhofi repülőtéren.

Schejbal lebukott Kinizsiről

A kettős fogadásra 5:1258-at fizettek

A Reggeli Ujság tudósítójától.

Az áprilisi miting értékes díjazású flyerversenye, a Káposztásmegyeri-díj, a reás favorit Musset vereségével végződött. A vasárnapi versenyek főszámát a Dreher-istálló Gitánó-ja rendkívül könnyen másfél hosszal nyerte meg Musset ellen. A következő futamban Istvánka nyakhosszas győzelmét annak köszönhetné, hogy Lelkemet lovása tulságosan kivette a versenyből és a végén már nem tudta hátrányát behozni.

Az utolsó versenyben a távoszlopnál Schejbal lebukott Kinizsiről, éppen akkor, amikor lovát versenybe akarta dobnl.

Kinizsi megbőitott és Schejbal nagy ívben repült ki a nyeregből. A rendkívül kritikusknak látszó bukásból Schejbal szerencsére baj nélkül menekült meg. A kettősfogadásra ezáltal szenzációs kvótát fizettek. A Zsvány—Lesbia „double”-ra ugyanis több mint kétszázötvenzeres pénzt kapott öt szerencsés fogadó.

A részletes eredmény a következő:

I. 1. Alvincz (5, Klimscha), 2. Hortobágy (2, Csuta), 3. Admirális (4:10 r., Teltschik). Fm.: Csutora (12, Kaszián F.). Tot.: 10:60. — II. 1. Zsvány (2½, Gutai), 2. Bosnyák (8, Kaszián M.), 3. Harem (2, Esch). Fm.: Madár, Biri, Tuzok, Pusza, Regé, Roulette, Árboc, Silver King, Módos, Csokor, Drágám, Moring. Tot.: 10:32, 18, 51, 24. — III. 1. Gitánó (1½, Klimscha), 2. Musset (7:10 r., Balog), 3. Wolan (4, Schejbal). Fm.: Sonnenschein, Hummel. Tot.: 10:29, 13, 12. — IV. 1. Istvánka (1½, Balog), 2. Lelkem (4, Klimscha), 3. Fasista (6, Schejbal). Fm.: Marosvölgy, Katáng, Da capo, Marlinsberg, Szoknya, Fogaras, Obsitos, Tamarisk. Tot.: 10:26, 13, 19, 23. — V. 1. Lesbia (12, Kaszián F.), 2. Csatlós (10, Fodor), 3. Takarodó (6, Teltschik). Fm.: Tárnok, Peking, Nonnsberg, Suta, Volhynia, Goodluck, Inke. Tot.: 10:154, 51, 42, 30. — VI. 1. Bonnyadalom (10, Vrabel), 2. Amanullah (2, Fodor),

3. Add odal (4, Csaplár). Fm. Pezsgő, Sakkmeister, Kinizi. Tot.: 10:134, 39, 25.

A Marchfeldi díj holtversenyyel végződött

I. 1. Sans coeur (2½, Szabó L.), 2. Tourterau (5, Német), 3. Patriot (2, Esch). Fm.: Cigányaszszony. Tot.: 10:31, 18, 25. — II. 1. Prinzipal (5, Takács), 2. Ode (4, Rojik), 3. Moravan (4, Esch). Fm.: Faru, Viola Bianca, Ronacher, Bonvecciatl, Happy-horse, Jarmila. Tot.: 10:67, 21, 21, 15. — III. 1. Labanc (6, Tuss), 1. Phönix (3, Esch), 3. Star (8:10 r., Rojik). Fm.: Kamerad, Somali, Pall Mall. Holtverseny. Tot.: 10:33 Labanc, 35 Phönix, Hely: 28, 28. — IV. 1. Evian (1½, Rojik), 2. Fabula (5, Cseszkovics), 3. Ajka (3, Szokolai). Fm.: Saint Louis, Hermes. Tot.: 10:20, 13, 15. — V. 1. Herba (1½, Rojik), 2. Toscana (1½, Szabó L.), 3. Hippos (8, Valentin). Fm.: Vermouth. Tot.: 10:19, 11, 11. — VI. 1. Anita (2½, Stürzula), 2. Welehrad (p. Weckermann), 3. Light Star (5, Rojik). Fm.: Kinoprinz, Heros, Ecarté. Tot.: 10:28, 13, 12.

A Tudor Accumulátorgyár Rt. Által gyártott

VARTA ACCUMULATOR
ráfűkészlékekhez és autobilikokhoz

PERTRIX
Véd. 1927

szalmiákmentes, savmentes zseblámpa-elemek és száraz anódelepek felülmulthatlanok. Mindenütt kaphatók.

Nevető Hétfő

Krausz és a spanyol király

Az egész úgy tudódott ki, hogy ebédután Krauszné pénzt kért az urától:
 — Samu, adjál öt pengőt, délután el akarok menni a szemöldök-klinikára.
 Krausz jellegzetes mozdulatot csinált, ami hangos-nyelven annyit jelent, hogy nincs egy vasa se. Krauszné ajdulozni kezdett:
 — Neked nincs pénzed? ... Reggel még hat pengő volt!
 — Nézd, mama, megmondom őszintén, én nagyon sajnálom a spanyol királyt ...
 Krauszné hápogott:
 — A spanyol királyt?
 — Nézd, az az uralkodó elvesztette az állását, egy idegen országba kellett költözni neki, bizony azt se tudja, mihez kezdjen.
 — És te hat pengőt küldtél a spanyol királynak, ezt akarod beadni nekem?
 — Ugyan! Mit ér 6 hat pengővel. Két nap alatt elfogy neki és akkor ott van, ahol volt. En egy könyvet vettem és már föl is adtam a postán ...
 — Egy könyvet?
 — Igen. Kondor Béni: Az érvényesülés művésze.

A Nevető Hétfő távirtdája

Sátán	Pokol
Hivjon és jövék! Kürten Péter	
Bethlen	Miniszterelnökség
Nagyméltóságod jubileuma egybeesik feleségem jubileumával. Nagyméltóságod tiz éve miniszterelnök, feleségem tiz éve harminc éves. Krausz	

A nagy szerelem átka

— Szervusz Krausz, hallom, hogy a bicsérdisták kizártak maguk közül.
 — Igen.
 — És miért?
 — A feleségem füljelentett, hogy mindig haragom a nyakát.

Egy kis színház

— Szervusz, szabad vagy este?
 — Igen.
 — Gyerünk el az Új Színházba.
 — Mit adnak?
 — Zsákutca.
 — Ahhoz nem megyek.
 — Miért?
 — Nem szeretem az aktuális közgazdasági témákat.

A bankvezér ősei

Kis tőzsdeügynök volt és nagy bankvezér lett. Ez a bankvezér megbízott egy genealógust, hogy kutassa ki az őseit. A genealógus három nap múlva jelentkezett és közölte, hogy hat őst sikerült felkutatni.
 — Remek — áradozott a bankvezér —, mivel tartozom önnek?
 — Ezerháromszáz pengőt kapok.
 A bankvezér levegő után kapkodott:
 — Maga három napi munkáért ezerháromszáz pengőt kér?
 — Nem, kérem, a három napi munkáért csak háromszáz pengőt kérek.
 — Na és az ezer pengő?
 A genealógus sunyi pillantást vetett a bankvezérre:
 — Az, kérem, a hallgatási díj.

Sirig tartó szerelem ...

A XX. század legrövidebb tárcája.
 A lánynak fess lába volt és zokogott. Otthon félt elmondani, a barátai előtt szégyellte, a nagyapjának tárta fel a tragédiát.
 — Ha nem esküdött volna ... de százszor esküdött, hogy sirig ... igen: hogy sirig fog szeretni. Igy csalódnai egy férfiban! ...
 A nagyapja közbédormögött:
 — Csak az családik, aki csukott szemmel jár a világban.
 — En nyitott szemmel járok.
 — Tévedsz, Ancy. Te hetenként kétszer is elmész fodrászhoz. Ha csak egyszer is felnyitottad volna a szemedet, ma nem mondanád, hogy csalódtál.
 — Miért, nagyapja?
 — Mert ott az ajtóban tábla lóg: Örök hullám, tartóssága hat hónap.

A nikotinista Bethlen

Azt mondják Bethlennek hetven cigarella is kell naponként.
 — Nem csodálom.
 — Miért?
 — Hallod, egy ilyen szivós ember!

KIRÁLYI BRIDGE-PARTI

tedő rajza

Szent hite egyeseknek, hogy a kereskedelmi minisztériumban nem Bud János, hanem valaki más intézi az egyre izmosodó magyar ipar ügyeit. Miből támadt ez a hit?

A tudós rabbi felelete:
 A dadogó Krausz gyilkosság büntetlével áll a bíróság előtt. Az elnök beírja a nacionáléját, aztán felteszi a kérdést:
 — Most mondja el, miért ütötte gnyon a feleségét?
 — Me-mert me-me-meg-csált.
 — Rajtakarta?
 — Ne-ne-nem.
 — Hát akkor honnan tudja?! — kérdezi szigorú hangon az elnök.
 Krausz kézzel-lábal gesztikulál:
 — E-egy lá-ányt szü-ült é-és a gye-e-rek ne-em da-da-dadogott.

XIII. Alfonz és II. Vilmos szenzációs táviratváltása

XIII. Alfonz	Párlzs
Nézzes utána, véletlenül nem hagyta-e ott a palotában egy kávéskanalat, vagy egy fogkefét.	
II. Vilmos	Doorn
Figyelmeztetésem köszönöm. Bizony a nagy zürzavarban könnyen megeshetett volna.	
XIII. Alfonz	

Tessék beszélj: itt látható a tűzbe fulladt víz

Két pesti ur megismerkedik a pesti kávéházban. Néhány általános szó után ez a párbeszéd folyik le közöttük:
 — Az én foglalkozásom olyan, hogy nem látok mást, csak nyomort.
 — Micsoda ön?
 — Hivatalnok vagyok a Népjólétben.
 — Ez semmi, uram! Nekem olyan foglalkozásom van, hogy egy huncut, árva krajcárt nem látok sohasem.
 — Miért, ön micsoda?
 — Vagyonfelügyelő vagyok.

Mi az oka annak, hogy egy Weiss Fülöp, vagy egy Krausz Simi sohasem törekedtek arra, hogy miniszteri bársonyszékbe, vagy valami más diszes pozícióba jussanak?

A tudós rabbi válasza:
 Krauszek udvarán négy gyermek jön össze, az ötödik a Krausz Samuka. A gyerekek rövid vita után elhatározzák, hogy tűzoltósdit játszanak. Samuka osztja ki a szerepeket:
 — Te leszl a csővezető, te leszl a főcsővezető, te leszl a tűzoltóparancsnok, te pedig a tűzoltóféparancsnok.
 — Hát akkor mi leszl te? — kérdezi a Kondor-gyerek.
 Samuka szeme felragyog:
 — En leszek a biztosítási ügynök.

Öfelsége lábai elé szeretnék borulni...

Akkor történt, amikor már egész Madrid a köztársaságot élte. Egy szegényesen öltözött, negyven év körüli férfi be akart menni a királyi palotába. A kapu előtt álló katoná rászólt:
 — Aljon meg! Mit akar?
 — Öfelsége lábai elé szeretnék borulni.
 A postt beengedte a palotába. A férfi felsietett a lépcsőkön és meg sem állt XIII. Alfonz szobájáig. Az ajtó előtt testőrök strázsáltak.
 — Mit akar itt? — kérdezte az egyik.
 — Öfelsége lábai elé szeretnék borulni.
 A testőrparancsnok bevezette az ismeretlen férfit és jelentette XIII. Alfonznak:
 — Ez az egyszerű, szegény ember öfelsége lábai elé szeretne borulni.
 Alfonz meghatódott:
 — Köszönöm, hogy ezekben a nehéz percekben is megmaradtál hihhő királypártinak.
 A férfi kihuzta magát:
 — Bocsánat felség, de én egyáltalán nem politizálok.
 Általános meglepődés.
 — Akkor miért akarsz a lábaimhoz borulni?
 — Ez a mesterségem. En egy pedikúr vagyok.

Kalapáccsal kezdődik

— Képzeld, az a csirkefogó Kondor nekem támadt, ordított velem, a végén azt mondta: te Fischl!
 — És maga csak úgy hagyta magát?
 — Ahogy én hagytam magam! Duplán visszaadtam neki.
 — Hogyan?
 — Azt mondtam: te Kürten!

Wolff Károly esete egy pesti urinóval

A mult héten kétszer is indítványozta Wolff, hogy nőnek ezentul ne adjanak autovezető igazolványt. Ennek előrebocsájtásával közöljük, hogy egy pesti urinó felkereste tegnap Wolff Károlyt.
 — Métóságos uram, a rendőrség elvette az autovezető igazolványomat, legyen jó, segítsen hozzá, hogy visszakapjam.
 Wolffnak tágranyilt a szeme:
 — Asszonyom, én amellett agítálok, hogy nő ne ülhessen a volánhoz ...!
 — Tudom — csicseregte a hölgy —, de gondoltam, engem mégis hozzásegít, hogy tovább is vezethessek.
 — No, de miből gondolta ezt?
 A hölgy finoman mosolygott:
 — Eddig négy embert gázoltam el és mind a négy zsidó volt.

Mit mondott XIII. Alfonz, amikor értesült a választások kedvezőtlen eredményéről?

A tudós rabbi válasza:
 Krausznak egy kis uzsora-ügye bíróság elé került. Mivel Bécsbe kell utaznia, a tárgyaláson nem vesz részt, ellenben meghagyja ügyvédjének, hogy az eredményről táviratilag értesítse. Elérkezik a tárgyalás napja és a bíróság bizonyítékok híján felmenti Krauszt. Az ügyvéd a postára siet és nyomban meglátviratozza a kellemes hírt:
 Igazság győzött! — Dr. Kondor.
 Az ügyvéd másnap sürgőnyt kap:
 Azonnal fellebbezni! — Krausz.

Okos dolog volna-e a kormány részéről rövid idő alatt valóra váltani a közmunkák megindítására tett ígéreteket?

A tudós rabbi felelete:
 Az öreg Krausznak jömeneteli ügyvédi irodája van. Amikor a fia elvégzi a jogi tanulmányait és kész ügyvéd lesz, Krausz így szól a fiához:
 — Samu, fiam, más az iskola és más az élet. Nekem van egy nagy ügyem, azt átadom neked. Ebből meg fogom látni, hogy ügyes vagy-e. Ha meg leszek elégedve veled, beveszlek társnak az irodában.
 Öt hónap múlva a fiatal Krausz doktor sugárzó arccal jelenti:
 — Apám, megnyertem a pert.
 Az öreg Krausz csüggedten sóhajtja:
 — Szamar vagy, én ebből az ügyből megélttem volna husz évig.